

İSDAM

DÜŞÜNCE DERGİSİ

Yıl 1 | Sayı 2 | 2021

DEĞİŞEN DİNAMİKLER VE GENÇLİK

KATILIM

İŞSİZLİK

GÖÇ

Z KUŞAĞI

ÇEVRE
SOSYAL
SERMAYE

GELECEK

İSDAM

DÜŞÜNCE DERGİSİ

Yıl 1 | Sayı 2 | 2021

İmtiyaz Sahibi

İstanbul Stratejik Düşünce ve Araştırma
Derneği (İSDAM)

Genel Yayın Yönetmeni

Abdullah Serenli

Yayın Koordinatörü / Editör

Turgay Ovalı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Kudret Doğan

Yayın Kurulu

Mine Çatal, İdris Akarçeşme, Büşra Yıldırım,
Büşra Taşkan, Ferda Ankun, Birgül Karakaş,
M. Fatih Adak

Tashih

Büşra Kaya

Tasarım ve Uygulama

Alaaddin Şahin

İstanbul Stratejik

Düşünce ve Araştırma

Merkezi (İSDAM), yerel

ve küresel ölçekli siyasi,

iktisadi ve içtimaî

konularda araştırmalar

yapmak, politika ve

stratejiler geliştirmek

amacıyla 2013 yılında

kurulmuştur.

isdam.org.tr

facebook.com/isdam.isdam

twitter.com/isdamTR

[youtube.com/channel/
UCI2Nt0T8iUA_JTX8dvporrA](https://youtube.com/channel/UCI2Nt0T8iUA_JTX8dvporrA)

Dergide yayınlanan yazılarda ileri sürülen görüşler ve hukuki sorumluluk yazara ait olup,
İstanbul Stratejik Düşünce ve Araştırma Derneği'ni bağlamaz.

İSDAM Düşünce Dergisi'nin ikinci sayısında siz değerli okuyucularımızla buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Bu sayıda konumuz gençlik. Bu konuyu seçmemizin sebebi, şimdi ve geleceğimizin teminatı olan gençlerin sorunlarını, beklentilerini, ümitlerini ve sancılı geçen bu günlerde bir gelecek vizyonu oluşturmak için onların durumunu ortaya koymanın öneminin gün geçtikçe daha da artıyor olması. Çünkü bir ülkenin gençleri refahının da güvencesini oluşturuyor.

Gençleri dinlemenin ve onları anlamamanın amacının, onları değiştirmeye çalışmak olmadığını bilerek bu sayıda genç yazarlarımıza yer verdik.

Bir önceki sayımızda olduğu gibi ikinci sayımız da toplum, siyaset ve ekonomi bölümlerinden oluşuyor. Toplum bölümünde Z Kuşağı üzerine yapılan incelemeler, gençlerin eğlence ve zevk anlayışlarına dair irdelemeler ve gençlerin toplumsal değişimdeki önemine dair düşünceler sizleri bekliyor. Bunların yanında, gençlik ve suç ilişkisi, gençlere sosyal sermaye olarak bakışın kavramsal çerçevesi ve post-truth çağında gençlerin anlam arayışı gibi başlıklar da okuyucularımızın değerlendirilmesine sunuluyor.

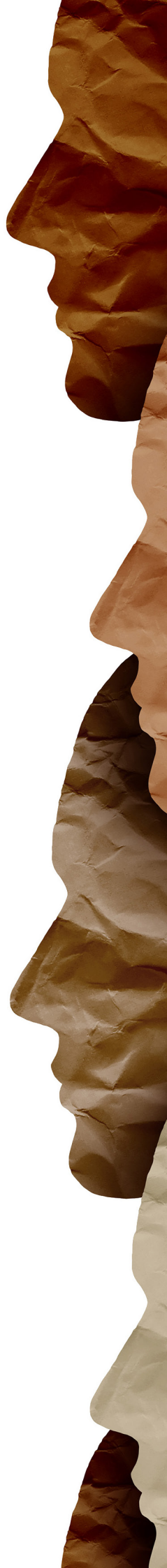
Siyaset bölümünde, yerel yönetimlerin gençlikle ilgili çalışmalarına dair tavsiyeleri, kentsel dönüşümün ve nepotizm belasının gençler üzerindeki etkilerine dair incelemeleri, siyasal katılım noktasında gençlerin durumuna dair çalış-

maları içeren makalelerin yanı sıra, AB gençlik programlarına dair bir değerlendirmeyi ve gençlik politikalarında Türkiye-Hollanda karşılaştırmasını bulacaksınız. Gençlerin otorite anlayışlarındaki değişim ve komşu ülkelerden göç eden gençlere dair değerlendirme yazıları da bu sayının siyaset bölümünde sizleri bekliyor olacak.

Bu sayıda uluslararası düşüncelere de yer vermek istedik ve yazarları Filistin, Ukrayna ve Bangladeş'ten olan üç makalemizi İngilizce dilinde okuyucularımızın takdirine sunduk. Bunlardan birincisi, göç etmek zorunda bırakılan Filistinli gençlerin durumuna; ikincisi, yeni post-modern gerçeklikte gençlerin mevcut akademik eğitime olan inancının sarsılmasına; üçüncüsü ise yabancı bir gözle İmam Hatip okullarına odaklanıyor.

Son olarak, derginin ekonomi bölümünde, Türkiye ve OECD ülkelerinde genç işsizlik üzerine, Türkiye'de gençlerin beklentileri üzerine ve en değerli ekonomik kaynağımız olan çevre konusunda gençlerin rolü üzerine olmak üzere birbirinden değerli üç çalışma bulacaksınız.

İSDAM ailesi olarak bu sayıdaki yazıların derde deva, sadra şifa olmasını temenni ediyor, siz değerli okuyucularımıza iyi okumalar diliyoruz. Ayrıca bu sayımızı, yakın zamanda elim bir trafik kazasında kaybettiğimiz ve genç ömürlerinde yaptıkları ile geriye ümit ve cesaret bırakan dört gençimize ithaf etmek istiyoruz.

İÇİNDEKİLER

TOPLUM

8

**Kavram
Olarak
Gençlik**

Büşra Taşkan

13

**Kıymeti Kendinden
Menkul Kuşak:**

Z Kuşağı

Şura Zavalı

20

**Politik
Aktivizmin
Fiyakası: K-Pop**

Merve Aygün

24

**Toplumsal
Değişim ve
Gençlik**

Paradoksu

Dilvin Özen

28

**Gençlik ve
Suç Olgusu**

Özer Aslan

34

**Toplumsal Değişim
ve Kültürel Entropi:**

Musikiden Rap

Müziğe

Enes Yörükoğlu

38

**Gençlik ve
Sosyal Sermaye
İlişkisi Üzerine**

Naime Merve

Karacaoğlu

Yıldız

46

**100. Yaşında
Türkiye Gençliği
ve Teknoloji**

Mevlüt Emre

Tanrıverdi

SİYASET

52

**Kente Eklemlenemeyen Gençler; Dönüş(tür)üm Alanlarında
Yaşayan Gençler Üzerine Bir Değerlendirme: Semt(in) Çocukları**

İbrahim Eseroğlu

55

**Yerel Yönetim-
lerin Gençlere
Yönelik
Hizmetleri**

A. Muhammet

Banazılı

60

**Türkiye’de
Nepotizm,
Gençlik ve
Gelecek**

Ersin Kopuz

66

**Gençlerin
Siyasal
Katılımı**

Yağmur
Durdağı Atan

70

**Gençlik Politi-
kaları Kapsa-
mında Türkiye
ve Hollanda
Karşılaştırması**

Müslüm Yıldız

75

**AB Gençlik
Programlarıyla
İlgili Bir
Değerlendirme**

Ahmet Kazancı

79

**Baharın Kayıp
Nesli**

Ahmet Gültekin

84

**Otorite Kavra-
mının Z Kuşağı
Üzerindeki Etkisi**

Çiğdem Yavuz

89

**Young
Palestinians
Between The
Right To
Return And The
Right To Escape**

Sohaib Alwaheidi

95

**Losing Faith in
Classic Academic
Education in Ear
Of New Post-
Modern Reality**

Olena Lupalo

99

**The Marginalized Youths Of
Imam Hatip Schools**

Asif M. Saleheen

EKONOMİ

106

**Türkiye ve
OECD
Ülkelerinde
Genç İşsizlik**

Ayhan Koç

112

**Türkiye’de
Gençliğin
Beklentisizliği:
Çözüm
Gitmek Mi?**

Nuran Pir

117

**Çevre ve
Gençliğin Rolü**

Halil İbrahim
Uzun

TOPLUM

Kavram Olarak Gençlik

Büşra Taşkan

Kıymeti Kendinden Menkul Kuşak: Z Kuşağı

Şura Zavalı

Politik Aktivizmin Fiyakası: K-Pop

Merve Aygün

Toplumsal Değişim ve Gençlik Paradoksu

Dilvin Özen

Gençlik ve Suç Olgusu

Özer Aslan

Toplumsal Değişim ve Kültürel Entropi:

Musikiden Rap Müziğe

Enes Yörükoğlu

Gençlik ve Sosyal Sermaye İlişkisi Üzerine

Naime Merve Karacaoğlu Yıldız

100. Yaşında Türkiye Gençliği ve Teknoloji

Mevlüt Emre Tanrıverdi

Kavram Olarak Gençlik

Büşra Taşkan

Gençlik kavramını, evrensel bir tanım içerisinde izah etmek oldukça zordur. Buna rağmen üzerinde birçok tanımlar yapılmıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde hala kavram üzerinde hemfikir olunmuş net bir tanım bulunmamaktadır. Farklı tanımlardan hareket ettiğimizde ifade ediliş şekilleri ve konuya yüklenen anlamların mahiyeti üzerinden tanımlar yapıldığı görülmektedir. Bunlardan birkaçı şu şekildedir:

Genç denildiği zaman akla gelen ilk şeylerden biri enerji ve harekettir. Gençlik hemen hemen bütün tanımlarda enerjisi yüksek olan kişi olarak atfedilmektedir. Bu mahiyette gençlik TDK'da "Genç olma durumu, insan hayatının ergenlikten orta yaş dönemi arasındaki dönemi" şeklinde ifade edilmektedir (TDK, t.y). Anlamsal farklılıkların olmasının diğer bir sebebi ise yaş gruplarınca gençliği sınırlandırma gayretidir. Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler (BM) 15-24 yaş aralığını genç olarak kabul ederken Avrupa Birliği 15-29

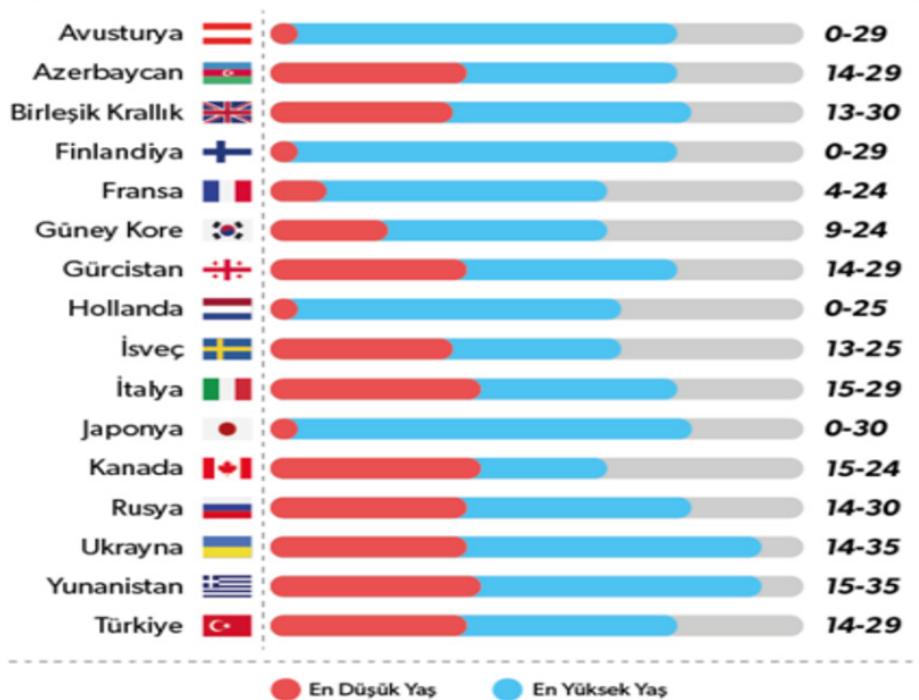
yaş aralığını kabul etmektedir. Yapılan birçok bilimsel çalışmada ise bu yaş grupları 12-24, 15-24 veya 15-30 olarak ifade edilmektedir (Gür ve diğerleri, 2012). Etimolojik kökenini incelediğimizde eski dilde çocuk olarak 'kenç' sözcüğüyle adlandırılırdı. Farsçada da hazine anlamına gelen 'genç' sözcüğünden gelmektedir. Türkçe de de toyluk, acemilik olarak adlandırılır (Lüküslü ve Yücel, 2013).

Çocukluktan itibaren yetişkinliğe de içine alan gençlik, bu iki dönem arasında bir geçiş sürecini oluşturmaktadır. Bu yüzden tanım birliği konusunda net bir görüş elde etmek oldukça zordur. Gençlik kavramı üzerinde dururken aynı zamanda psikolojik, ekonomik, politik, biyo-

lojik ve sosyolojik değişimlerin göz ardı edilmeyerek dönemi yorumlamak oldukça önemlidir. Bu alanların kendi iç dinamikleriyle ve saikleriyle gençlik tanımlamalarını yapmaları farklılaşmayı da beraberinde getirmiştir. Yapılacak inceleme gençlik kavramının farklı alanlardaki boyutunu görmemiz konusunda bize görüş sağlayacaktır. Bu bağlamda gençlik kavramına dair yapılacak tanımlar, alanların kendi içerisinde bir anlam kazandırmasında ve o alan içerisinde yorum geliştirmesinde faydalı olacaktır.

Dünya gençlik yaş aralıkları ülkeden ülkeye değişmektedir. Son yaş aralıkları aşağıdaki gibidir:

Şekil 1.1. Dünya Gençlik Yaş Sınırı

Gençlik kavramına biyolojik temelli yaklaşım, fiziksel gelişimleri ön plana çıkaran ve belli bir yaş aralığına dikkat edilerek yapılan tanımlar olarak görmekteyiz. Biyolojik olarak fiziksel yetkinliğe ulaşmış bireylerin toplumsal işlevleri de değişmektedir. Sosyoloji alanında gençliğe baktığımızda Gordon şu tanımı yapmaktadır: *“Sosyolojide, biyolojik bakımdan genç olma durumunu yansıtmaktan ziyade, atfedilmiş bir statü ya da toplumsal düzeyde kurgulanmış bir adlandırma olarak düşünülen bir terim. Gençlik terimi üç şekilde kullanılabilir: Birincisi, çok genel bir bakış açısıyla, yaşam çevrimindeki bebekliğin ilk dönemlerinden yetişkinliğin eşiğindeki gençliğe kadar olan evreleri kapsar. İkincisi “teenager” on-yirmi yaş arasındaki gençlikle ve yetişkinliğe geçişle ilgili kuram ve araştırmaları göstermek üzeredir. Hiç tatmin edici bir terim olmayan ergenliğe karşı tercih edilen bir kavram olarak; üçüncüsü, şimdilerde daha az kullanılan, endüstriyel kent toplumunda yetişmenin getirdiği iddia edilen duygusal ve toplumsal sorunları anlatmak için kullanılan bir terimdir”* (Gordon, 1998: 20). Gençlik kavramına siyasi temelli olarak yaklaşım ise daha çok gençlik yaşının başlangıcına seçme ve seçilme hakkı vermek ile ilgilidir. Günümüzde bu

hak 18 yaşa kadar düşürülmektedir ve gençlik yaşının başlangıcını 18 yaş olarak belirlemektedirler.

Gençlik kavramının yaş ile sınırlandırılması genel olarak yetişkinler tarafından yapılmaktadır. Bir çocuğun genç olup olmadığı yaş aralıkları ile sınırlandırılıp bir iktidar olarak gençlerin yaşam alanlarını sınırlandırmaktadırlar. Ancak gençlik kavramları veya ona yüklenen misyon toplumdan topluma da farklılıklar arz etmektedir. Bu yüzden tek bir gençlik değil birbirinden farklı olarak büyüyen ve yetişen birçok gençlikten bahsetmemiz mümkündür. Toplumun kuşaklar arasındaki farklılıklarında aynı zamanda sosyal ve ekonomik şartları değişmesiyle ortaya çıkmaktadır (Lüküslü, 2005b: 35).

Gençlik kavramını daha çok dönemler şeklinde de ayırarak genel bir tanıya ulaşmak istenmektedir. Halk arasında “buhran çağı”, “delikanlılık”, “ateşli gençlik”, “kabına sığmazlık” dönemi şeklinde daha çok biyolojik ve ergenlik dönemlerden bahsedilmektedir. (Kul, 2011)

Yapılan tanımlardan hareketle ülkemizde gençlik tanımları şu özellikleriyle ortaya çıkmaktadır; çocukluk ve erişkinlik arasında kalmış, kendi

kararlarını verebilen ama henüz tam bilincinde olmayan, ekonomik özgürlüklerini yeni almaya başlayan, kişilerdir.

Türkiye'deki gençlik tanımlarının olgusu ise yine kendi iç dinamikleriyle farklılıklar oluşturmuştur. Kavrama tarihsel olarak baktığımızda gençlerin üzerine düşen rollerle gençlik tanımlarında paralellik oluşmaktadır. Siyasi olaylar, darbeler, savaşlar ve rejim değişiklikleri gençlik ve gençlik kavramına yüklenen manaları değiştirmiş ve geliştirmiştir.

Son gelişmelere baktığımızda Türkiye'deki planlı kalkınma dönemlerinde gençlik yaş aralığı II. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda 14-25, III. Kalkınma Planı'nda 14-22, IV. ve V. Kalkınma Planı'nda 12-24, VI. Kalkınma Planı'nda 15-24 yaş olarak VII. Kalkınma Planı'nın da ise herhangi bir yaş aralığı belirlenmemiştir (SEKAM, 2013: 10). Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'nde, Türkiye'deki yaş aralığının 14-29 yaş aralığında olması gerektiğini belirterek evrensel bir yaş aralığını kabul etmeyeceğini bildirmiştir (GSB, 2013: 4).

Kavram olarak gençlik tanımlarında, gençlerin içinde bulundukları şart,

koşul, yaşam biçimi ve erişim olanaklarına da bakılarak sınıflamak ve tasnif etmek mümkündür. Türkdoğan, gençlik kavramını yaparken aynı zamanda gençliği beş kademede incelenmesi gerektiğinin vurgusunu da bize sunmaktadır. Bu beş tasnif şu şekilde yapılmıştır:

1- Siyasi seviyede duyarsız gençlik.

2- Yabancılaşmış gençlik:
Geleneksel toplum düzenini reddeden, otoritenin yapısına isyan eden kimselerdir.

3- Ferdietçi gençlik:
Statükoyu kabul edip siyasi konularla ilgilidirler, itaat eden isyankârlardır.

4- Eylemci gençlik: Otorite yapılarını reddeden siyasi ve sosyal açıdan olaylarla ilgilenen gençlerdir.

5- Yapıcı gençlik Yüksek ölçüde sosyal ve politik konularla ilgilenirler. Toplumun mevcut düzeninde çalışmayı savunurlar (Türkdoğan, 1985: 127).

Sonuç olarak gençlik kavramının toplum yapısına göre farklı şekillerde yorumlandığı görülmektedir. Dolayısıyla oluşan farklı tanımlar gençlik kavramı üzerinde tanım yapmayı zorlaştırmaktadır. Görüldüğü gibi gençlik kavramı ve gençlik homojen olarak değerlendirilemeyip zaman zaman biyolojik, psikolojik ve toplumsal tanımlanabilecek bir alanı bize sunmaktadır.

KAYNAKÇA

GÜR B, DALMIŞ İ, KIRMIZIDAĞ N, ÇELİK Z, BOZ N (2012) Türkiye'nin Gençlik Profili, Pelin Ofset, Ankara.

KUL, L (2011). Gençlik Spor İl Müdürlüklerine Bağlı Gençlik Merkezlerindeki Görsel Sanat Eğitimi Çalışmalarının Tespiti (Trabzon İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

LÜKÜSLÜ, Demet ve Hakan Yücel (2013). Gençlik Halleri 2000'li Yıllar Türkiye'sinde Genç Olmak. Ankara: Efil Yayınevi.

LÜKÜSLÜ, Demet (2013). Türkiye'de Gençlik Miti 1980 sonrası Türk Gençliği. 2. Basım. İstanbul: İletişim Yayınları.

MARSHALL, Gordon (1997). Sosyoloji Sözlüğü, çev. Osman Akınhay ve Derya Kömürcü. Ankara, Bilim ve Sanat Yayınları, 760.

T.C. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, I. Gençlik Şurası Raporlar Görüşmeler Kararlar (24-28 Ekim 1988). İstanbul: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, 1989.

TDK (t.y.) Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük.

TÜRKDOĞAN, ORHAN, Sosyal Şiddet ve Türkiye Gençliği, Ankara, Mayaş Yayınları, (1985). s. 127. akt; Hayati Beşirli, Gençlik Sosyolojisi Politik Toplumsallaşma ve Gençlik, Ankara, Siyasa I Kitabevi, 2013, s. 24.

Kıymeti Kendinden Menkul Kuşak: Z Kuşağı Şura Zavalı

Son yıllarda araştırmalara konu olan, kamuoyunda sıklıkla dilelendirilen, Türkiye siyasetinde gündem olan kuşaklardan biri Z kuşağıdır. Hiçbir kuşak onlar kadar konuşulmadı ve anlaşıl-maya çalışılmadı. 2000li yılların başında dünyaya gelen, 21. yüz-yılın ilk nesli olan ve milenyum kuşağı olarak tanımlanan Z ku-şağını, diğer kuşaklardan ayı-ran kendine has özellikleri ol-

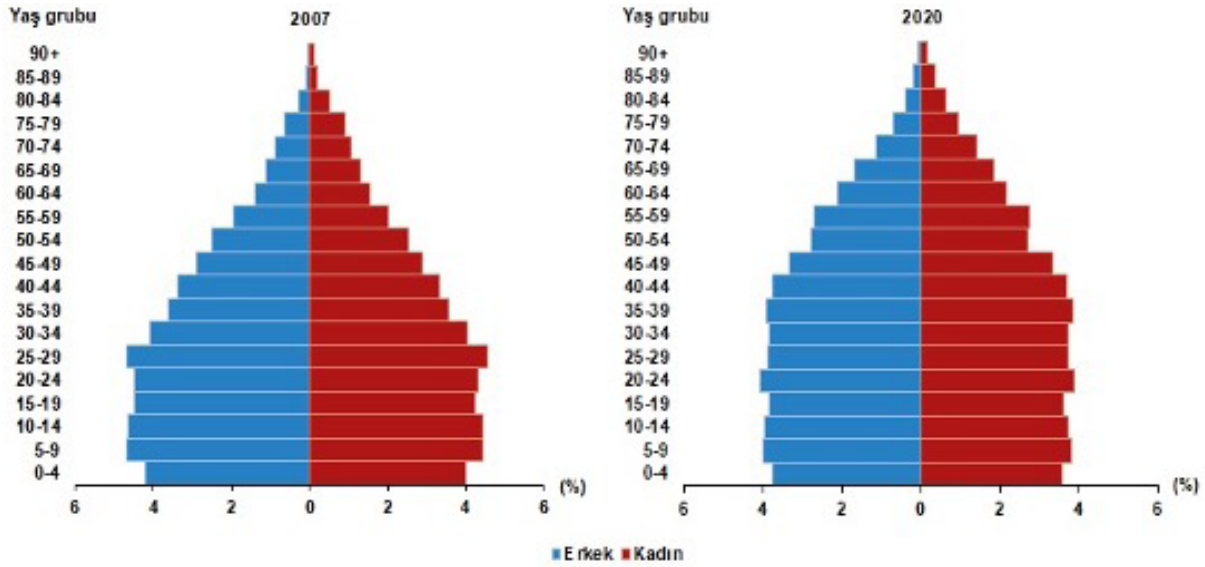
duğu iddia edilmektedir. Peki, bu kuşağı konuşulmaya değer kılan niceliği mi, niteliği mi yoksa her ikisi mi? Bu yazıda, kuşaklar arasındaki farklılıklar-dan yola çıkarak Türkiye'deki Z kuşağı incelenmektedir. Yazı-nın amacı, Z kuşağını kendin-den önceki kuşaklara nazaran daha 'makbul' kılan unsurları tartışmaktır.

Z Kuşağının Profili

Z kuşağının hangi yılları kapsadığı konusunda görüş birliği bulunmasa da genel kabul bu kuşağın 2000 ve 2015 yılları civarında doğduğu yönündedir. Türkiye’de 2020 nüfus sayımına göre, 24 yaş altı yaklaşık 32 milyon kişi bulunmaktadır. Bu sayı, yaklaşık 84 milyon olan Türkiye nüfusunun %38’ine tekabül etmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde yaşam süresinin uzamasına bağlı olarak, Türkiye’de orta ve üzeri yaş gruplarında

hacim, son yıllarda artmaktadır (Bkz. Şekil 1). Bu gösterge, Türkiye’deki yaş grupları arasında 50 yaş altı kişi sayısında belirgin farkların olmadığını ve oransal olarak eşit hacimde olduklarını göstermektedir. Her ne kadar Türkiye’de, gelişmişliğe bağlı olarak yaş grupları arasındaki oransal farklar azalma eğiliminde olsa da halen 24 yaş altı genç nüfus gücüne sahiptir. Yaş grupları arasında en büyük alanı ise 20-24 yaş grubunu da kapsayan Z kuşağı oluşturmaktadır.

Şekil 1. Türkiye’de 2007 ve 2020 Yılı Nüfus Piramitleri

Kaynak: TÜİK, 2020.

Türkiye nüfusunun yaklaşık dörtte ikisini oluşturan 24 yaş altı bireylerin kuvvetli çoğunluğunu 2000’li yıllardan sonra dünyaya gelen Z kuşağı oluşturmaktadır. Nicelik olarak geniş bir alanı kapsayan Z kuşağı, Türkiye siyasetinde de sayıca önemli seçmen kitlesini oluşturmaktadır.

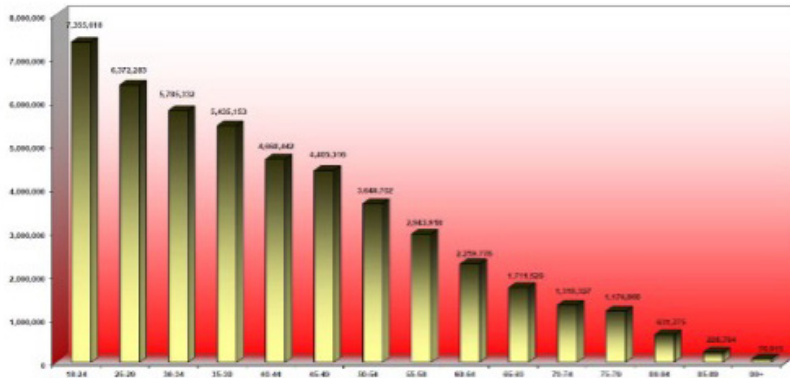
Genç nüfus gücüne sahip olan Türkiye’de seçmen yaş grupları arasında en yüksek çoğunluğu, geçmiş yıllardan bugüne, 18-24 yaş grubu seçmenler oluşturmaktadır. 2009 yılında yaklaşık 7 milyon 400 bin olan 18-24 yaş grubu seçmen, 2019 yılına

gelindiğinde 7 milyon 800 bin civarındadır. Nüfus artış hızı dikkate alındığında ciddi bir artışın yaşanmadığı görülmektedir. Şekil 2 ve Şekil 3’de 2009 ve 2019 yıllarında yaş gruplarına göre seçmen sayılarına bakıldığında, tüm yaş gruplarında ve 18-24 yaş aralığında, yıllara göre ciddi artışların olmadığı anlaşılmaktadır.

Her seçim döneminde 18 yaşını dolduran bireyler seçmen kütüğüne

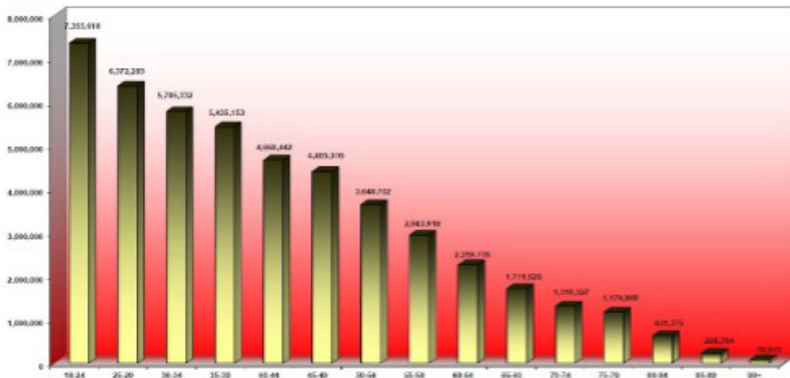
kaydolmaktadır. 2019’da ilk kez oy kullanacak 18-24 yaş grubu seçmen sayısının yaklaşık 1 milyon olması, kamuoyunda her ne kadar Z kuşağının niceliksel gücü olarak ifade edilse de geçmiş yıllara göre seçmen sayısında ciddi farklar bulunmamaktadır. Türkiye’de geçmişten bugüne seçmen yaş grupları arasında 18-24 yaş grubunun en yüksek düzeyde olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Şekil 2. 2009 Yılı Yaş Gruplarına Göre Seçmen Sayıları

Kaynak: T.C. Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü, 2009.

Şekil 3. 2019 Yılı Yaş Gruplarına Göre Seçmen Sayıları

Kaynak: T.C. Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü, 2019.

Türkiye'deki nüfus ve seçmen verilerinin genel değerlendirilmesinde, geçmişten bu güne 24 yaş altı nüfusun önemli bir çoğunluğa sahip olduğu ve 18-24 yaş grubu seçmenlerin ise seçmen yaş gruplarında en yüksek sayıda oldukları görülmektedir. Z kuşağının öncesinde yer alan ve Y kuşağı olarak tanımlanan kuşağın benzer çoğunluğa sahip olduğu dönemlerde kamuoyunda Z kuşağı kadar dillendirilmemesi; Z kuşağının niteliksel özelliklerinden daha ziyade niteliksel özelliklerinin ön plana çıkmasına neden olmaktadır. Peki, hem nüfus hem de seçmen kitlesinde oransal olarak başı çeken Z kuşağı kimdir? Kendinden önceki kuşakla hemen hemen aynı niceliğe sahip olmasına rağmen onları daha 'makbul' kılan sebepler nelerdir? Yazının devamında, kuşaklar arasındaki farklılıklardan yola çıkarak Z kuşağının niteliksel yönü irdelenmektedir.

Kuşaklar Ayrılırken: Yaşam ve Zaman İlişkisi

Salgınlar, ekonomik buhranlar, dünya savaşları ve kıtlıklar yaşamış bir kuşağın parçası olan Viyanalı yazar Stefan Zweig (1881-1942) kendi kuşağının yaşadığı travmayı otobiyografisi *Dünün Dünyası*'nda (2019) şöyle ifade ediyor: "Bizden önceki hiçbir

kuşak bizim kuşağın yaşadığı ahlaki çöküntüyü yaşamadı... Bu yarım yüzyıl zarfında on kuşağa tekabül edecek radikal dönüşüm ve değişimler yaşadık ve her birimiz şunu hissettik: Gerçekten çok fazla!" Peki, Zweig yaşadığı tüm felaketlerin şiddetini tanımlarken, neden kendi kuşağını önceki kuşaklarla kıyaslamayı tercih ediyordu? 20. yüzyıl öncesi salgın, kıtlık, ekonomik çöküşler ya da savaşların hemen hemen her yüzyılda yer aldığı bir dünyada hiç şüphesiz bu sorunun cevabı bunlar olamaz. Zweig'in kendi kuşağıyla önceki kuşağı ayıran, felaketlere karşı dayanmayı daha az mümkün kılan hiç şüphesiz teknolojik gelişmelerdi. Teknolojik gelişmelerle oturma odasındaki insanlar, radyo ve televizyon aracılığıyla dünyanın farklı yerlerinde yaşanan felaketlere bilgilendirme yoluyla dahil edildiler. Bu bilme hali vicdani sorumluluğu getirdi ya da sorumsuz olma hali vicdani rahatsızlık haline büründü. Bu durumu Zweig şöyle ifade ediyor: "Bizim bizden önceki kuşaklarda olduğu gibi sınışıma ya da kenara çekilme olanağımız yoktu; eşzamanlılığın yeni düzenlemesi sayesinde sürekli zamanın içerisinde olduk."

Hiç şüphesiz iki kuşak arasındaki, zamanı yaşama ve anlama araçlarında-

ki farklılıklar; algılama, tercih, problem, önemseme gibi yaşama dair tüm unsurlarda da farklılığa neden olacaktır. Bu sebeple, yaşam ve zaman arasındaki bağlantıyı sağlayan araçların dönüşümü; farklı değer yargıları ve yaşam tarzları olan kuşakları meydana getirebilmektedir.

Z Kuşağı Kimdir?

Teknolojinin hızla gelişmesi hiç şüphesiz Z kuşağının da kendinden önceki kuşaklarla arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmaktadır. Z kuşağının teknoloji ile anılması, bu kuşağın teknolojinin en yoğun ve yaygın kullanıldığı zamanlarda dünyaya gelmelerinden kaynaklanmaktadır. 2000 yılı civarında doğan, 21. yüzyılın ilk nesli olan ve milenyum kuşağı olarak tanımlanan Z kuşağı; kendinden önceki kuşaklardan farklı olarak 'teknolojisiz yaşamı' bilmemektedir. Bu kuşak, kendinden önceki kuşaklar gibi teknolojiyi sonradan öğrenme yoluyla değil, doğuştan teknolojiye hâkim olma yetisine sahip olarak dünyaya geldi. Bu hiç şüphesiz, Z kuşağının yaşam ve zaman ilişkisini kendine has kılmaktadır. Dijital çağda Z kuşağının doğuştan gelen kabiliyet üstünlüğü, yaşam amaçlarında ve zamanı değerlendirme araçlarında kendine has özellikleri barındırmaktadır. Örneğin, teknolojik yeni-

liklere adaptasyonlarının hızlı olması, küresel entegrasyonu kolay kılmakta ve bununla birlikte bilgi ve veriye ulaşım kanallarına hâkim olmalarına neden olmaktadır. Bu durum gelenek, norm ve otorite gibi yaşamı şekillendiren olgulara karşı mesafeli olmalarına da neden olmaktadır.

Dijitalleşme Çağında Gençlik Araştırması'nda (2021) örneklemin büyük çoğunluğunu oluşturan Z kuşağının; kendi işini kurmak, serbest çalışmak ve yurtdışında yaşamayı düşündüğü sonuçlarına ulaşılmaktadır. Bununla birlikte, iş-meslek seçimi, giyim, siyasi tercih, teknoloji kullanımı ve kendini ait hissedilen hususlarda anne-baba ve büyüklerinden farklı oldukları algısına sahip oldukları görülmektedir.

Yaşam ve zaman arasındaki ilişkiyi kuran araçların değişimi, yaşamsal amaçların dönüşümüne neden olmaktadır. Bu sebeple zaman içerisinde, Z kuşağından önceki kuşaklarda gözlemlenen 'aileye tabi olma' güdüsü yerini aileden bağımsız düşünebilme yetisine bırakmaktadır. Böylece alt soyu adına kamu otoriteleriyle iletişim kuran ve sosyal yaşamın doğal düzenleyicisi ve denetleyicisi olan 'velilerin' etki alanları daralmakta ve Z kuşağının yaşamındaki hakimiyeti artmaktadır.

Z kuşağının; hayatı idame ettirme seçim ve yöntemlerinde, dijital dünyayla şekillenen yaşam tarzlarında kendinden önceki kuşaklarla arasındaki farklılıkları ortaya koyması ve kendi kendini tanımlaması adeta kıymeti kendinden menkul bir kuşağı meydana getirmektedir. Türkiye'nin demografik yapısında Z kuşağının oransal çoğunluğu, yaş grupları arasında en geniş seçmen kitlesi olması ve istikbalin teminatı olmaları Z kuşağının önemini artırmaktadır. Bu sebeple, Z kuşağının kendini tanımlaması, önem ve önceliklerini dillendirmesi kamuoyunda dikkat çekmekte ve toplumda Z kuşağı fenomenini meydana getirmektedir. Bu fenomen, tıpkı bir toplumsal yapı gibi içerisinde birçok ideolojik, dinsel, kültürel ya da siyasi fraksiyonları barındırmaktadır. Bu bağlamda, her otoritenin dikkate aldığı farklı bir Z kuşağı profili olabilmektedir.

Sonuç

Türkiye'de kuşaklar arasında Z kuşağı yaşa göre nüfus dağılımında en yüksek oranı oluşturmaktadır. Ancak bu, Z kuşağına has bir durum değildir. Türkiye geçmişten bugüne genç nüfus gücüne sahip bir ülkedir. Türkiye'de 24 yaş altı bireyler, yaş grupları dağılımında en yüksek oranda

olagelmıştır. Bugün, 24 yaş altı bireylerden oluşan Z kuşağının, nüfus dağılımında önemli bir çoğunluğa sahip olduğu bir gerçektir ancak Z kuşağının öncesindeki kuşakların da yaş grubu dağılımında çoğunluğa sahip oldukları unutulmamalıdır. Z kuşağının nüfus bakımından sayıca güçlü olmasıyla birlikte seçmen sayılarında da yaş grupları arasında en yüksek yoğunluğa sahiptir. Tıpkı nüfus verilerinde olduğu gibi seçmen yaş grubu dağılımlarında da aynı kuvvetli çoğunluğun geçmişten bugüne olduğu bilinmektedir.

Z kuşağının öncesindeki kuşaklar, aynı yaş gruplarına göre benzer çoğunluğa sahip olmalarına rağmen -marjinal gruplar haricinde- Z kuşağı kadar kamuoyunun gündeminde olamadılar. Bu sebeple kuşakların önemini açıklamada sayısal veriler yetersiz kalmaktadır. Z kuşağını, Türkiye ve dünya gündemine taşıyan niceliksel verilerle birlikte niteliksel özelliklerin de etkisi bulunmaktadır.

Z kuşağı kendinden önceki kuşaklara nazaran; küresel dünyaya entegre, geleceğe odaklı, dijital çağa uyumlu, gerçekçi ve bağımsız olmaları risk alabilmelerine neden olurken, her türlü otoriteye karşı da mesafeli olmalarına neden olmaktadır. Z kuşa-

ğını kendinden önceki kuşaklardan ayıran en temel unsur, dijital çağın yaşamın her alanında alternatifleri kolayca oluşturmalarıdır. Bu durum, Z kuşağı bireylerin tabiiyet duygularının oluşmamasına neden olmaktadır.

Geçmiş kuşaklarda, gençlerin üzerinde aile ve devlet gibi otoritelerin daha yoğun etkisinin olması sebebiyle doğrudan gençlere yönelik politikaların ya da söylemlerin görece olarak daha az olduğu düşünülmektedir. Yapılan çalışmalarda, Z kuşağının yaşama dair hedef, beklenti, tercih ve yöntemlerin üst soylarından farklı olduğunu ifade etmeleri; ailelerin Z kuşağının üzerindeki etkisinin azaldığını ve bu sebeple Z kuşağına yönelik doğrudan politika ve söylemler geliştirildiği görüşünü oluşturmaktadır.

Yaşamdaki farklılıkları kabul ederek kendini tanımlayan ve bu sebeple kamuoyunun gündeminde ilk sıralarda yer alan Z kuşağı; ideolojik, dini, kültürel ya da siyasi olarak farklı kimlikleri barındırmaktadır. Z kuşağının içerisindeki farklı profillerini desteklemek ya da karşı çıkmaktan daha ziyade kuşağın bütününe anlamaya çalışmak, değişen dünyayı Z kuşağıyla birlikte okumak daha kıymetli ve yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

Dijitalleşme Çağında Gençlik Araştırması (2021). https://tyap.net/media/f/genclik_arastimasi_sunum.pdf (04.11.2021).

T.C. Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü (2019). 31 Mart 2019 Mahalli İdareler Genel Seçimleri Seçim İstatistikleri Bülteni. https://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/31_Mart_2019_Mahal-li_Idareler_Genel_Secimi_Secim_Istatistikleri_Bulteni.pdf (01.11.2021).

T.C. Yüksek Seçim Kurulu Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğü (2009). <https://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/2009MahalliIdareler/SecimSonuclari/Secmenlerin-YasDagilimi.pdf> (01.11.2021).

Türkiye İstatistik Kurumu (2020) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2020-37210>.

Zweig, Stefan (2019). *Dünün Dünyası*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Politik Aktivizmin Fiyakası: K-Pop Merve Aygün

Gözü alan ışıklar, koreografi danslar, gösterişli müzikler ve stilize gruplar. K-popun sahnedeki görüntüsü için birkaç kelime yeterli olsa da sahne arkasını tasvir etmek için kelimelerden daha fazlasına ihtiyacımız var. Çünkü K-pop, sosyal, kültürel, politik ve ekonomik olarak o kadar etkili ki artık daha çok sahne arkasındaki performansıyla gündeme gelebiliyor. Pek çok bilimsel araştırma ve belgesellere konu olan K-pop, gençleri etkilemesi, harekete geçirmesi ve kıta-

ları aşır yaygın hayran kültürü oluşturmasıyla standart müzikten farklı bir yerde konumlanıyor. Onun hızlı yükselişi ve müziğiyle beraber getirdiği yaşam tarzıyla da eleştiri oklarının hedefi olmuş durumda. Ülkemizde k-popun nasıl algılandığına dair kısa bir araştırma yapsanız; milli ve manevi değerlere zarar verdiğinden, cinsiyetsiz bir gençlik ve toplum oluşturulmaya çalışıldığına dair kadar pek çok olumsuz düşüncesinin hâkim olduğunu göreceksiniz.

Ülkemizde her ne kadar k-popun sosyal ve kültürel yönü ele alınsa da gözden kaçırılan nokta onun politik alanla temasının olduğudur. Aslında müzik, sinema, edebiyat gibi pek çok sanat bir yönüyle siyasetle ilgilenmiştir. Sosyal ve siyasal yapıdaki değişimler ve gelişmeler hiç kuşkusuz roman, resim, müzik ve şiir gibi pek çok sanat dalına yansımıştır. Çünkü birey, içinde bulunduğu toplumdan nasıl ayrı düşünülemezse sanat eserleri de içinden çıktığı toplumdan ayrı düşünülemez. Yunus Emre'nin, Karacaoğlan'ın, Mehmet Akif Ersoy'un, Kafka'nın, Victor Hugo'nun, Cengiz Aytmatov'un, içinde bulunduğu mekân ve zaman edebi kimliklerinin oluşmasında etkili olmuştur. Bununla birlikte sanat içinde bulunduğu toplumun sosyopolitik yönüyle güçlü etkileşime sahiptir. El Cantor de la Revolución (devrim şarkıcısı) unvanına sahip Carlos Puebla'nın şarkıları Batista'nın diktatörlüğüne meydan okurken Küba Devrimi sürecini dinamize etmiştir. İlginçtir, totaliter rejimler de müziği toplumu rejimle bütünleştirmek amacıyla kullanmıştır. Örneğin Nazi Almanyası'nda o dönemlerde popüler olan caz, 'dejenere müzik' olarak kabul edilmiş, propaganda bakanı Joseph Goebbels tarafından 1935'te radyolarda çalınması yasaklanmıştır. Ancak müziğin propaganda aracı olarak keşfedilmesiyle yasaklanan caz, bu kez desteklenmiştir. Almanya ve Avrupa'nın önde gelen müzis-

yenlerin yer aldığı ve Charlie ismiyle bilinen Karl Schwedler'in solistliğini yaptığı 'Charlie ve Orkestrası' adlı grup, Almanya ve Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde İngiliz, komünist ve Yahudi karşıtı müzikleriyle adeta Nazilerin sözcülüğünü üstlenmiştir. Dolayısıyla sanatla siyasetin hem birbirini tüketmesi hem de beslemesi nedeniyle aralarında karmaşık bir ilişki söz konusudur. Bu noktada K-popla siyasal alan çatışması ya da dirsek teması sorgulanmaktadır. K-popun sahip olduğu hayran kitlesi, teknoloji kullanımı, pazarlama stratejisi gibi nitelikler onu etkili bir propaganda aracı yaparken aynı zamanda politik aktörler karşısında rol almasına imkân sağlamaktadır.

K-pop Güney Kore'nin kültür endüstrisi için başat aktör olmuştur. "Hallyu" veya Kore dalgası olarak adlandırılan, müzikten sinemaya, televizyon dizilerinden çizgi romanlara, kozmetik ürünlerinden yemek kültürüne kadar pek çok kültürel ürünü kapsayan bu K-içerikler 1990'ların ortalarından itibaren Güney Kore hükümetleri tarafından etkin şekilde desteklenmiştir. "Kültürel Diplomasi ve Kore Dalgası 'Hallyu'" adlı kitabın yazarı Mutlu Binnark'a göre Güney Kore'de 1997 yılında yaşanan ekonomik bunalımdan kültürel ürünlerin ihracatıyla aşılacağı öngörülmüştür. Bu kapsamda kültür alanında hizmet gösteren büyük şirketlerle devlet arasında iş birliği yapılarak 2009 yılında Kore

Yaratıcı İçerik Ajansı kurulmuştur. Böylece daha sistematik hale gelen Güney Kore kültür endüstrisi özellikle k-pop aracılığıyla tüm dünyaya etkin bir şekilde yayılmaya başlamıştır. Peki k-popu bu kadar etkili kılan yalnızca pazarlama stratejisi, arkasındaki devlet desteği miydi? Elbette hayır. K-pop bu yayılmacı gücünün arkasında aktif katılımcı hayranları yer alır. Hayranlar k-pop idolünün yıldız olma sürecine yakından tanık olur. İdolün başarısı adeta hayranın kendi başarısı haline gelir. Böylece hayranla idolle arasında içsel bir bağ kurulur. Bu bağ öyle güçlü hale gelir ki hayran artık k-pop yıldızları etrafında hayatını şekillendirir. Bunun sonucunda masum 'hayranlık' yerini 'stan' yani takıntılı hayranlığa bırakır. İdolün ve grupların fikirleri, bakış açıları, giyim tarzları, günlük yaşamları stanlar tarafından yakından takip edilerek rol model haline gelir. Bu durum yalnızca hayran-idol etkileşiminin bir yönüdür. Diğer yönden k-pop şarkılarında sıklıkla vurgulanan işsizlik, gelecek kaygısı, eğitim baskısı, yalnızlık, aile ve arkadaş ilişkileri gibi temalar ön plana çıkar. Bu temalar da özellikle ergen gençler için "ben kimim ve nereye yönelmeliyim?" sorularına cevap verir. Bu durum da hayranlar için k-pop yıldızlarının bir rol model olmasına neden olur. Ayrıca k-pop yıldızlarının sahne performansları, günlük yaşamları, açıklamaları, anlık videoları internet ve sosyal medyada altyazı desteğiyle

yayılması hayranların gruplara olan bağlılığını arttırır. Bununla birlikte k-pop yıldızlarının ve fan grupların yine sosyal medya aracılığıyla ırkçılık karşıtı söylemler, hayvan hakları, sosyal yardım kampanyalarının düzenlenmesi, doğal afetler ve acil durumlar için finansal destek sağlanması gibi birtakım evrensel değerlerin ve dayanışma ruhunun oluşturulmasıyla k-pop yıldızları hayranlar için adeta birer kahraman haline gelir. Böylece k-pop yıldızlarıyla hayranlar arasında bir nevi emir-komuta zincirinde sadakat ilişkisi meydana gelir. Önde gelen k-pop gruplarından BTS'in hayran grubunun adının ARMY yani ordu olmasının arkasında da bir nevi bu düşünce vardır.

Aslında k-popun yalnızca bir müzik türü olmadığı, politik eylemlerde rol almasıyla farklı bir boyutunun olduğunun göstergesidir. Bunun en bariz örneği ise ABD Başkanı Donald Trump'ın Oklahoma Tulsa'daki mitingini sabote etmeleri olmuştur. 2020 yılında k-pop fanları bilet alıp mitinge gitmeyince Trump, bir hayli boş salona konuşma yapmıştır.

BTS, Korece “kurşun geçirmez izciler” anlamına gelen “bangtan-sonyeondan” kısaltmasıdır. Grup üyelerinden J-hope, grubun gençleri hedef alan önyargı mermilerine karşı direnmeyi ve sahip oldukları değerleri korumayı amaçladığını belirtmiştir. Kendilerini kurşun geçirmez olarak tanıtan grup üyeleri, hayranlarını da İngilizce’de “ordu” anlamına gelen “ARMY” olarak adlandırmıştır. ARMY’i de bir kısaltma olarak düşünürsek kendilerini, “Adorable Representative M.C fot Youth” yani, “Gençliğin Sevimli Temsilcisi” olarak görmüştür. 2017 yılında, grup, kısaltmasının anlamını, «Beyond The Scene” (Sahnenin Ötesinde) şekilde genişletmiştir. Bu değişim bile k-popun yalnızca müzik olmadığının bir işaretidir.

Fanların böyle bir eylem yapmasının sebebi yalnızca Trump’ın k-poptan hoşlanmaması olmamıştır. Ayrıca ‘Black Lives Matter’ eylemlerine yirmi dört saatten az bir sürede bir milyon dolardan fazla yardımın toplanması k-popun politik aktivite gücünün bir başka göstergesi olmuştur. K-popun diğer bir politik aktivitesi de 2019 yılında Şili’de hükümet karşıtı protestolarda görülmüştür. Hükümetin açıkladığı rapora göre protestolar sırasında sosyal medyada yayılan insan hakları ihlali, ölü sayısı gibi propaganda içeriklerini k-pop fan grupları hazırlamıştır. Benzer bir durum Tayland’da gerçekleşmiştir. Hükümet karşıtı protestolarda k-pop

grupları yardım kampanyaları oluşturarak protestoculara kask, gözlük ve koruyucu ekipman temin etmiştir. Hayranlar bu protestolara fiziksel olarak katılamasalar bile, Twitter, Instagram, TikTok gibi sosyal medya araçlarıyla harekete geçebilmiş, sosyal medyanın gündemini kontrol etmiştir. Dolayısıyla k-pop, tüketicilerini yani hayranlarını kolektif, hızlı ve etkili bir şekilde eylemci haline getirmiştir.

Tam burada k-popun ne olduğuna tekrar bakmakta yarar var. K-pop yalnızca bir müzik değilse nedir, konumuzla bağdaştıracak olursak, k-pop protest bir müzik midir? Sorunun cevabı aslında k-popun çıkış amacında gizli. Yukarıda da değinildiği gibi Güney Kore, kültür endüstrisi oluşturarak ekonomik bir gelir elde etmeyi amaçlamış, bu kapsamda k-popun asıl sahipleri olan müzik şirketlerini kurmuştur. Bu bile k-pop’un bir protest müzik olmadığını göstermektedir. Çünkü protest müzikler geneli itibariyle egemen unsura karşı ‘ben de buradayım ve varım’ demek için yapılır. Fakat k-popun kendisi egemenin müziğidir. Kısaca k-pop, özü itibariyle egemen unsura tabidir. Ancak pek çok ülkede özellikle hükümet karşıtı protestolarda hayranlarının politik tavır almasını tetikleyebilmektedir. İşte k-pop, fiykasını burada sergilemektedir.

Toplumsal Değişim ve Gençlik Paradoksu

Dilvin Özen

Genç olma hali ya da gençlik kelimesi, yaşsal bir dönemi ifade etse de oldukça geniş bir sosyalizasyon dönemine işaret etmektedir. Gençlik kavramı, tarihi ve geleneksel toplumdan, modern topluma geçişin ürünüdür. Gençlik kavramının kendisi, bizatihi toplumsal dönüşümün getirisidir. Kendinden önceki dönemin birikimini taşımaktadır ve güncel

koşullarla etkileşim halindedir. Dolayısıyla genç birey, içinde bulunduğu dünyanın sosyo-ekonomik, sosyo-politik, kültürel, bilim, eğitim, teknolojik, biyolojik, psikolojik, fiziksel vb. gibi bağımsız değişkenlerin etkisi altında ve ayrıca bu değişkenleri etkileme, şekillendirme ve değiştirme yetkisindedir. Toplumsal değişim ise, bireylerin sosyolojik gelişimleri içinde kat ettikleri yol, deneyim, problem/ kriz, çözüm gibi nitel ve nicel evreleri, sıçramaları içermektedir.

Gençlik ve toplumsal değişim kavramları, genel bir çerçeve çizmektedir ancak bu kavramlar, içinde bulunduğu coğrafya, dönem, koşullar gibi durumlarda daha spesifik, belirleyici olgular haline gelmektedir.

Her dönemde olan toplumsal gelişim ve değişimler, genç bireyin tutum ve davranışlarını şekillendirdiği gibi gençliğin de oluşturduğu, tetiklediği toplumsal gelişmeler ve değişimler, toplumsal çapta etkiler yaratmaktadır. Bu karşılıklı beslenme hali, her iki kavramın temelindeki beşeri faktöre bağlıdır. Bağımsız değişkenlerin etkileri ile süreç içindeki toplumsal değişim, her dönem, kuşaklar arası çatışmalara, problemlere, krizlere, çözümlere neden olmaktadır. Gençlik dönemi, yaş baz alındığında, çocukluk ve olgunluk dönemi arası geçiş olarak değerlendirilebilir. Bu ara dönem bireyleri, işleyen, genel-geçer toplumsal faaliyetlere entegre olmak için çeşitli aşamalardan geçebilir. Genç birey, sahip olduğu özel değerlerin yanı sıra, toplumsal aşamalarda (zorunlu kamusal ve kurumsal faaliyetlerle) deneyimledikleri ve karşılaştığı durumlarla konum almakta, sıkışmakta, üretmekte, direnmekte/ karşı koymakta, sorumluluk almakta/ öğrenmekte ve hayatına devam etmektedir. Bu yüzden eğitimden

teknolojiye, siyasetten psikolojiye her alan için gençlik, ehemmiyetle ve titizlikle ele alınması gereken ciddi bir meseledir. Gençlik, içinde bulunduğu toplumsal değişim ve dinamiklerle beslenen ve kendi iç dinamiğini oluşturan toplumsal bir bileşendir/ aktördür.

Toplumsal değişim süreçleri, toplumsal olarak bütün aktörleri etkilemektedir ancak gençlik kavramının temsil ettiği grup, o değişimin/ sürecin yürütücüsü olacağı için süreç içinde daha anlamlı hale gelmektedir. Bu doğrultuda değişimin sürdürülebilirliği ve etkisi için birçok siyasi partinin, derneğin, kurumun, kulübün, gençlik bölümleri/ birimleri vardır. Değişim süreçlerinin en az kriz ve problemlerle atlatılması için yetişen neslin, aşamalara bir şekilde entegre olması gerekmektedir. Çünkü gençlik, doğası gereği, çocukluktan yanıda taşıdığı, öğrenme, sorgulama, merak ve keşfetme gibi duygu ve eğilimleri devam ettirmektedir. Ayrıca, beşeri olarak sahip olduğu duygusallık ile detaylı açıklanamayan, mekanik ve robotik komut ve davranışlardan çoğunlukla uzaktır.

Gençlik kavramı, dünya genelinde ya da Türkiye özelinde, modern toplumsal arenada kendini birçok sosyal

hareketle göstermektedir. Bu sosyal hareketlerin temelinde, gençleri sınırlandıran konular mevcuttur. Din, dil, ırk, moda, şiddet, cinsellik, kentsel problemler, sağlık, teknoloji, eğitim, müzik, sanat, kültür, spor, politika, ekonomi, savaş, işsizlik, göç, ekoloji gibi çeşitli konu başlıkları, gençlerin hem karşı koyduğu hem de savunduğu olabilir. Gençler, bu konular ile ilgili kamusal alanlarda daha etkin ve baskın rol almaktadır. Fransa'daki Mayıs 1968 Hareketi, Türkiye'de 1980'lerdeki öğrenci hareketleri ve yine Türkiye'de 1990'lardaki başörtüsü eylemleri, İran'da birçok kente yayılmış rejim ve rejim politikaları karşıtı olan 2009 ve 2017'deki gösteri ve protestolar, dünyanın farklı yerlerinde küresel iklim krizine dikkat çekmek için yapılan protestolar, kadın cinayetleri ve kadın-insan bedeni üzerinden üretilen hegemonik baskı unsurlarına ve kimlik politikalarına karşı olan eylemler gibi birçok gençlik hareketi, toplumsal anlamda dönüşüme, değişime ve kırılmaya sebep olmaktadır.

Toplumsal bir kategori olan gençlik, modernitenin "icadı", modern, kentsel ve sanayileşmiş toplumun "inşası"dır (Lüküslü, 2004: 229). Tarihsel, geleneksel ve modern kalıpların içinde gelişen gençlik kavramı, sosyal ay-

gıtlar ve devlet kurumları tarafından içi doldurulmaya çalışandır. Ancak inşa sürecinde beklenen her zaman istenildiği gibi gerçekleşmez. Aksine, genç bireyin dinamizmi, beklenilen tersine sonuçlar doğurabilmektedir. Gençlerin zihin ve bedenleri, sosyal aygıtlar ve devlet kurumları aracılığı ile terbiye edilmekte, kontrol ve disiplin altına alınmaktadır. Bu konuyu, Türkiye özeline indirgemek gerekirse, Osmanlı Devleti'nin 18. ve 19. yüzyıldan itibaren attığı modernleşme hareketleri/ adımları, tarihsel anlamda, gençliğin toplumsal rolünü ön plana çıkartmaktadır. Sultan III. Selim yönetiminden (1789-1807) itibaren başlayan, Sultan II. Mahmut döneminde (1808-1839) Tanzimat Hareketleri ile hız kazanan Osmanlı Devleti'ndeki kurumsal (askeri-ordu, eğitim-okul, bürokrasi-vatandaş, kent-kamusal alan planlaması vb.) ve mekânsal dönüşüm/ değişim, dönemin gençliğinin inşasında ve çeşitli gelişmelerin yaşanmasında oldukça büyük bir etkiye sahiptir. Batılı anlamda atılan kurumsal adımlar, Sultan II. Abdülhamit döneminde (1876-1909) daha somut ve yerleşik hayata geçmektedir. Dönemin sosyo-politik atmosferinde yetişen ve II. Abdülhamit'in yönetimine "muhalif" olan, devlet ve kurumlarının işleyişini/ gidışatını eleştiren, bireysellik, hürriyet, adalet gibi kavramları ön plana çıkarmak isteyen, "genç" ve "aydın"

gruba “Jön Türkler” denilmektedir. Bu fikirlerin milleti “uyandırması” ve mobilize etmesi, İttihat ve Terakki yönetiminde ve daha sonrasında Cumhuriyet döneminde de vurgulanmaktadır (Mardin, 1991). Bu geniş ve etkili süreç, yetiştirdiği genç aktörleri ile hem Osmanlı Devleti’nde ciddi bir toplumsal dönüşümün/ değişimin adımlarını atmaktadır hem de Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulma aşamasında güçlü bir rol oynamaktadır.

Toplumsal değişim içinde yer alan gençlik; sosyal ve kurumsal aygıtlarla döneminin koşullarına, gelişmelerine uyum sağlayacak ya da gençlerle ilgili öngörüler çıkacak, planlanan/ hesaplanan olacak gibi kesin bir durum yoktur. Toplumsal değişim gibi dinamik yapıya sahip olan gençlik, modern manada, yenilik, ilerleme, gelecek nesil, inovasyon ve hareketlilik misyonunu taşımaktadır. Bu sebeple, yalnızca geleneksel yönetim anlayışından modern, kurumsal, iş bölümü olan ulus-devlet yönetimine geçerken değil, modern dönemde oluşan yönetim pratikleri içinde dahi çeşitli kırılmalar, kopukluklar ve süreklilikler yaşanmaktadır. Cumhuriyet tarihi içinde çeşitli yönetim ve iktidar pratikleri içine doğan ve yetişen genç nesil, kendinden önceki dönemin karakteristik özelliklerini taşıyor ya da o özelliklerden koparak toplumsal bir farklılık oluşturmaktadır. Gençli-

ğin, toplumsal değişime diyalektik etkisi, değişimi hem besleyen-sürdüren hem de çatışan-dönüştüren olarak değerlendirilebilir. Gençlerin kendi içlerinde tek ya da homojen bir tutum, anlayış, fikir mevcut değildir. Gençler, aynı olay ve konularda birden fazla farklı, çeşitli konum alabilir ya da fikir olarak birbirinden ayrışabilir. Örneğin, Sarıyer/ Derbent mahallesindeki kentsel dönüşümü, mahalledeki gençler üzerinden okuyan bir araştırmada, gençlerin mahalledeki kentsel dönüşüme bakış açısı, yaşam tarzları, gelecekte beklentilerinde farklılaşmış bir yaklaşımları olsa da mekânsal aidiyet ve mahalleli olma durumuna atfettikleri önem tüm bu değişimlere rağmen yoğun biçimde korunmuştu (Yücel vd., 2016).

KAYNAKÇA

LÜKÜSLÜ, Demet (2004), “L’invention de la jeunesse par l’Etat Ottoman et Turc”, Cemoti, sayı: 37, Ocak-Haziran, s.229-249.

MARDİN, Şerif (1991), Türk Modernleşmesi: Makaleler 4, İletişim Yayınları, İstanbul.

YÜCEL, Hakan vd. (2016), “Kentsel Dönüşüm Kışkıracında Gecekondu Gençler: Kentsel Dönüşümün Gecekondu Gençleri Üzerindeki Etkisi ve Gençlerin Kentsel Dönüşüm Algısı”, <http://www.hakanyucel.net/wp-content/uploads/2015/07/Gecekondu-Gen%C3%A7ler.pdf> son erişim tarihi: 24.10.2021.

Gençlik ve Suç Olgusu

Özer Aslan

İnsanlar bir arada yaşama gereksinimine sahip sosyal varlıklar olması hasebiyle çeşitli düzeylerde birbirleri ile etkileşim içine girmektedirler. Bu etkileşim süreci küreselleşme ve teknolojik ilerlemeler marifetiyle daha da artmaktadır. Söz konusu süreç çeşitli toplumsal sorunları da kaçınılmaz olarak ortaya çıkarmaktadır. Bahsi geçen sorunların en önemlilerinden biri bireysel ve/veya toplumsal birçok maliyete neden olan suç olgusudur.

Toplumsal kurallardan sapma biçiminde gerçekleştirilen fiiller suç olarak nitelendirilmektedir. Söz konusu olgu maddi, manevi ve tipiklik unsurlarına haizdir. Suç olgusunun meydana gelmesinin çeşitli düzeylerde dinamik bir yapıda olan faktörleri bulunmaktadır. Suçun meydana gelmesine doğrudan veya dolaylı etki eden ve homojen olmayan bu faktörlere sosyal, ekonomik, demografik vb. nedenler örnek gösterilebilir.

Suç davranışı üzerine geliştirilen teoriler, suç davranışının nedenlerini çeşitli faktörleri göz önünde bulundurarak değerlendirmişlerdir. Söz konusu teorilerin genel olarak üzerinde yoğunlaştığı faktörler bireysel, psikolojik, çevresel, biyolojik ve sosyolojik unsurlardır (Burkay, 2008).

Genel olarak suç konusu; biyoloji, antropoloji ve psikoloji dallarının dikkatini çekmiştir. Biyoloji ve psikoloji dalları, suç konusunu birey odaklı araştırmaktadır. Sosyoloji ise suç kavramını araştırırken toplumsal boyut ve çevresel etkenleri göz önünde bulundurarak bir sonuca varmaya çalışmaktadır. Günümüzde kentsel ölçeğe, yerel ve küresel boyutta yaşanan ve yaşanmakta olan süreçlerde özellikle sosyal, kültürel ve ekonomik nedenlerden dolayı sosyolojik teoriler ön plana çıkmıştır.

Modern öncesi döneme bakıldığında suç olgusu; hukuk yerine dinle bağdaştırılmakta ve günah olarak nitelendirilmekteydi. Bu sebeple suçlara uygulanan müeyyidelerin sorumluluğu da hukuk sistemlerinde değil; dinsel kurumlardaydı. Bu bağlamda Foucault'nun belirttiği üzere cezalar ruhu ya da özgürlüğü hedeflemek yerine bedene yönelik ve törenseldi. Durkheim'a göre ise suç, bir tür sap-

kınlıktı, toplumda normal olanın dışına çıkanlar suçlu olarak görülüyordu ve buna bağlı olarak da suç işlenmesini toplum için kaçınılmaz görüyordu.

Temelde suçun en önemli nedenlerinden biri yoksulluk veya ekonomik gerekçelerdir. Ekonomik yetersizlik içinde bulunan veya yoksulluk düzeyinde olan bireyler suç işleme fiillerini kendilerince rasyonel temellere oturtmaktadırlar. Böylece optimal şekilde hareket ettiği kanısına varan bireyler, zihinde toplumsal aykırılığı legalize etmektedirler. Bunun yanında yaşantılar, aile ortamı, arkadaş çevresi, uyuşturucu ve alkol gibi çeşitli alışkanlıklar, yoksulluk dışında suça etki eden nedenlerden bazılarıdır. Ayrıca işsizlik ve mesleki becerilerden yoksunluk; hırsızlık, şiddet, uyuşturucu ticareti, aile içi şiddet, cinsel vb. suçlara neden olabilmektedir.

Toplumsal kaidelere aykırı hareket edilmesinden dolayı ortaya çıkan suç olgusunu bireylerin sahip olduğu yaş grubu esas alınarak kategorize etmek/sınıflandırmak mümkündür. Zira yaşlıların veya çocukların suç işlemesine neden olan etkenler ile gençleri suça sürükleyen etkenler farklılık arz edebilmektedir.

Gençlere yönelik çağın gereklerine aykırı düşmeyen sosyal politikaların mevcudiyeti toplumun huzurunu ve bütünlüğünü sağlamada büyük önem arz etmektedir. Söz konusu politikaların uygulanması, toplumun değer yargılarına uygun olmayan fiillerin önlenerek kamu düzeninin sağlanmasına yönelik önemli katkılar sunabilir.

Ergenlik ve yetişkinliğe ilk adımda ailelerin toplumsal değerlere veya çağın gereklerine aykırı davranışlar sergilemesi gençlerin tutum ve davranışlarında çelişkiye veya olumsuzluklara neden olabilmektedir. Meydana gelen çelişkili etkileşim süreci, çeşitli toplumsal sorunları da kaçınılmaz olarak ortaya çıkarmaktadır.

Demografi; gençliği 15-25 yaş kümesinin kapsadığı toplumsal küme olarak tanımlamaktadır. Birleşmiş Milletler; 12-25 yaş grubunu, Türkiye Resmi İstatistikleri; 12- 24 yaş grubunu gençlik olarak değerlendirmektedir. Bazı araştırmacılar ise 25 yaşın altındaki tüm nüfusu gençlik olarak kabul etmektedir (Aslan ve Ünal, 2017).

Türkiye istatistik kurumu 2020 yılı verilerine göre; Türkiye nüfusunun %15,4'ünü genç nüfus oluşturmuş-

tur. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 2020 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin toplam nüfusu 83 milyon 614 bin 362 kişi iken; 15-24 yaş grubundaki genç nüfus 12 milyon 893 bin 750 kişi olmuştur. (TÜİK, 2020).Veriler göz önünde bulundurularak bir değerlendirme yapılması bizleri doğru olmayan bir sonuca ulaştırabilir. Suç olgusunun yaş özelinde değerlendirilmesinde "çarpan etkisi" göz önünde bulundurulmalıdır.

"Genç suçluluğu" nispeten yeni bir kavram olarak literatüre girmiş bulunmaktadır. Gençlerin suçun aktif öznesi olmalarının nedeni değişkenlik arz etmektedir. 15-24 aralığındaki bu yaş grubu genel olarak aile içi, psikolojik ve toplumsal sorunlar veya bunların türevleri olan başka nedenlerden dolayı suça karışmaktadırlar. Esasında temelde ekonomik problemler, sosyalleşme sorunları, kimlik arayışı, akran çatışması, ebeveyn baskısı altında suça meyleden genç nüfus toplumun erimekte olan en temel yapı taşıdır.

Türkiye'nin toplam nüfusunun yaklaşık %15'ini genç dinamik bir nüfus oluşturmaktadır. 2019 yılı TÜİK verilerine göre ceza infaz kurumuna toplam 281.605 kişi girmiştir. Bu kişiler-

den 83.344'ü (yaklaşık %29,6'sı)15-24 yaş aralığındaki kişilerden meydana gelmektedir. Oransal bir değerlendirme yapılacak olursa ceza infaz kurumuna giren kişilerin yaklaşık %29,6'sının genç nüfustan oluşması toplumsal olarak büyük bir sorunun temel göstergesidir. Pandemi nedeni ile 2020-2021 yılları arasında bu oranlarda bir düşüş olması beklense de şiddet olayları ve ruhsal çöküntüler bu konuda endişe verici düzeye doğru ilerlemektedir.

Bir toplumun ana omurgasını oluşturan gençler farklı nedenlere bağlı olarak çeşitli düzeylerde suç olgusunun öznesi olabilirler. Bahsi geçen durum sadece suçun faili ve mağduru olan bireyleri olumsuz yönde etkilememektedir. Bunların yanında suç olgusunun aktif süjeleri olmayan aileler ve bunun yansıması olarak toplum da negatif yönde etkilenmektedir.

Teknolojik ilerlemenin hızlanması ile sosyal medya ve internet kullanım oranı gittikçe artmaktadır. Esasında bireylerin olumlu yönde kullanması hâlinde birçok faydalı yönü olan bu gelişmeler olumsuz bir döngüye neden olabilmektedir. Söz konusu durum suç fiillerini dijital ortamlara taşımaktadır. Dijital ortamda aktif olan

gençlerin bazıları kolayca suça sebebiyet veren fiillerin aktörü olabilmektedir.

Ayrıca sanal ilişkiler ağında yer alan gençler kültürel ve toplumsal düzlemde yabancılaşmaktadır. Genel olarak birçok gencin bağımlı hale geldiği bu durum sosyalleşmelerini engelleyerek, normal yaşama düzenlerini bozmaktadır. Dolayısıyla gençlerin kolayca suça sürüklenebileceği bu ortamlarla ilgili çözüm odaklı ve önleyici politikaların uygulanması hâlinde hayatın olağan akışına büyük katkı sağlanmış olacaktır.

Teknolojiyi "üretmek" ya da "teknolojiye adapte olmak" yerine "teknolojiye bağımlı olma"yı seçen bireyin karşılaştacağı sorunlardan birisi de yapısal işsizliktir. Yapısal işsizlik, sermaye stoğunun kısıtlılığından veya mevcut sermaye tesislerinin hızlı nüfus artışı dolayısıyla herkese iş sağlamaya yeterli olamamasından kaynaklanan işsizlik türüdür. Yeni oluşan tüketim alışkanlıklarının mevcut üretim modellerine uymaması sonucunda da ortaya çıkabilmektedir.

İllegal olarak belirtilmiş olan suç olgusu, bireyin yalnızca kendisine değil hem topluma hem üretime hem de bağlı olduğu aile kurumuna etki

etmektedir (Atila, M. ve Çelikkaya, S. 2020). Özellikle bireysel yaşamı tamamıyla benimsememiş ve bağları güçlü olan toplumlarda bir bireyin gerçekleştirdiği aykırılık birçok bireyin gündemini meşgul ederek olumsuz yönde etkileyebilir. Dolayısıyla mevcut sorunsala yönelik yaklaşımların birey temelli düşünülmemesi gerekmektedir.

Gençlerin suça yönelmelerine neden olan en önemli etkenlerden biri de üniversite mezuniyeti sonrasında yaşanan istihdam sorunudur. Friksiyonel işsizlik (geçici işsizlik) kategorisinde yer alan gençlerin istihdam sorununu yaşamaları veya yapısal işsizlikle karşılaşmaları hâlinde maceracı bir kişiliğe bürünmeleri olasıdır. Böylece yaşam koşullarını iyileştirmek adına risk alan gençler suçun aktif öznesi olma potansiyeline sahip olabilirler. Bu duruma mahal vermemek adına gençlere yönelik optimal istihdam politikalarının uygulanması bir gerekliliktir.

‘Sosyal dışlanma’ kavramı da suça yönelmeye etki eden faktörler arasında yer almaktadır. Sosyal dışlanma kavramı yeterli kaynaklara sahip olmayan/olamayan bireylerin kendilerini toplumun bir parçası olarak görmelerini ve toplumla olan bağlarının

kopmasını ifade etmektedir. Sosyal dışlanma maddi olanaklar bakımından iyi durumda ya da kötü durumda olmaktan ziyade sosyal ilişkiler açısından toplumun içinde ya da dışında olmakla ilgilidir (Şahin, 2009). Sosyal dışlanmanın getirmiş olduğu kendini ispat ve bir gruba ait olma hissiyatı bütün yolları mübah gören bir zihinsel alt yapı oluşturmaktadır. Suç odaklarının ve çıkar gruplarının suç amacıyla kullandıkları genç nüfus içerisinde değerlendirilen bireyler ummadıkları durumlarla karşılaşmaktadırlar. Bazen bunun farkında olmayan bazen de farkında olsa bile geri dönmek istemeyen bazen de dönmek istese de elde olmayan nedenlerden dolayı amacına ulaşamayan bireylerin varlığı bu yönde önleyici politikaların uygulanmasını gerektirmektedir. Ayrıca sosyal dışlanmadan dolayı yalnızlaşan bireylerin topluma entegre olmuş bireylere nazaran suça meyletmeleri daha olasıdır. Dolayısıyla bu duruma neden olan etkenlerin asgari düzeye indirilmesine yönelik sosyal çalışmaların yapılması faydalı olacaktır.

Diğer taraftan birçok sosyal soruna kaynaklık etmekte olan göç olgusu özelinde de durumu değerlendirmek gerekir. Göç, aile bağlarında azalmaya neden olmakta ve ailenin

genç bireyler üzerindeki etkileri zayıflamaktadır. Aile ile bağları zayıflayan gençler büyük oranda aile dışındaki kişilerden etkilenmektedir. Kültürel öğelerden uzaklaşan göç etmiş gençler uyuşturucu, hırsızlık, öldürme vb. suçlara karışabilmektedirler.

Ayrıca üzerinde durulması gereken bir diğer önemli husus gençlerin teolojik değerlerden uzak kalması durumudur. Zira teolojik değerler bireylerin toplumsal veya ahlaki yönden kabul görmeyen ve birçoğunun suça vücut verdiği fiilleri büyük oranda engelleme potansiyeline sahiptir. Söz konusu değerlerden yoksun olmak çeşitli sorunlara neden olabilmektedir. Dolayısıyla özellikle bu hususta kamusal paydaşların özenli bir eylem planını hayata geçirmeleri elzemdir.

Nihai olarak meydana gelen bir suç olgusu sadece faile veya mağdura yansıyan bir sorunsal değildir. Bunun yanında topluma da büyük oranda negatif etkileri olan bir durumdur. Dolayısıyla sorunun çözümü yönündeki politikaların çok yönlü ele alınarak optimal düzeyde sonuç alınması hedeflenmelidir. Dahası 'genç suçluluğu' önlemeye yönelik gerekli her türlü çalışmanın tüm paydaşlar ve sorumluluk sahibi olanlar tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Aksi hâlde mevcut olan sorunsalın üstesinden gelmenin daha güç hâle gelmesi kaçınılmazdır.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, Reşat (2015). Yoksulluk ve Suç: Doğrusal Olmayan Bir İlişki. *Fırat University Journal of Social Science*. Cilt: 25, Sayı: 1, Sayfa: 251-265, Elazığ. <https://dergi-park.org.tr/tr/download/article-file/157414>.

Aslan, M., & Ünal, D. D. A. Z. (2017) Denetimli Serbestlik Sisteminden Yararlanmış Gençlerin Sosyo-Ekonomik Durumlarının Sosyolojik İncelenmesi (Karaman İl Merkez Örneği).

Atila, M., & Çelikkaya, S. (2020). Ekonomik Krizlerin Toplumsal İzdişimü: Türkiye'de Yaşanan Ekonomik Krizlerin İşsizlik, Suç ve İntihara Yansımaları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 11(26), 245-258.

Burkay, S. (2008). Teorik çerçevede suç. *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar*, (2), 4.

Özgenç, İ. (2017). *Türk Ceza Hukuku*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Şahin, T., & Coşkun, S. (2009). Sosyal dışlanma ve yoksulluk ilişkisi. *Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü*.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/In-dex?p=Istatistiklerle-Genclik-2020> Erişim Tarihi: 21.10.2021.

Weber, M. (1999). Protestan ahlakı ve kapitalizmin ruhu. Z. Gürata (Çev.), Ayraç Yayınevi.

Toplumsal Değişim ve Kültürel Entropi: Musikiden Rap Müziğe Enes Yörükoğlu

Musiki, iki ses arasındaki manevi münasebettir; duyguları, düşleri, düşünceleri birbiri arasında ahenk taşıyan farklı sesler ile anlatma sanatıdır. Türk kültürüne bakıldığında musiki, çeşitli duyguların farklı ortam-

larda ve farklı şekillerde ifade edilmesinde çok önemli bir yere sahiptir. Bazen, hissedilen sevincin düşünlerde, toylarda, davullar ve zurnalarla paylaşılmasında bazen, sevginin en anlamlı tarifinde bazen ise hissedilen derin üzüntülerin nanelere dökülmesinde ortaya çıkan Türk musikisi çok uzun yıllar öncesinden bu yana etkinliğini farklı mecralarda sürdürmüştür.

Her geçen gün değişen ve gelişen 21. yüzyıl dünyasında; devletler, toplumlar, bireyler, ihtiyaçlar, istekler ve kültürler de değişim göstermektedir. Çok geriye gitmeden, bundan 10-15 yıl öncesi düşünülduğünde müzik ve sanatçı denince akla ilk gelen isimler; Türk sanat müziğinde Zeki Müren, Emel Sayın, Münir Nurettin Selçuk gibi; Türk halk müziğinde Neşet Ertaş, Aşık Veysel, Nida Tüfekçi gibi; özellikle 80'lerle birlikte yaygınlaşan Türk Rock müziği dendiğinde ise Erkin Koray, Barış Manço gibi isimler olmakla birlikte, bu isimler Türk müzik kültürüne sağlamış oldukları katkılara rağmen nadir hatırlanan isimler haline gelmişlerdir. Bu durumun en temel sebebi; toplumların düşünce yapılarında, zevklerinde meydana gelen değişimler olarak görülmektedir.

Bu toplumsal değişimleri ele alan bazı araştırmacıların, kuşakları X, Y, Z gibi farklı gruplara ayırdığı bilinmektedir. Bu kuşaklar incelendiğinde; özellikle 2000'lerden önce doğan bireylerin günümüz gençlerine göre daha duygusal bir yapıya sahip ve daha çok manevi değerler taşıyan bireyler olduğunu söylemek mümkün. Fakat günümüze doğru gelecek olursak bu durum, ne yazık ki günden güne değişiklik göstermektedir. Özellikle Z kuşağı olarak isim-

lendirilen ve günümüzün gençliğini oluşturan bireyler, daha çok kişisel çıkarlarını düşünen, milli değerlerden uzaklaşan bireyler olarak görülmektedir. Önceki kuşakların sahip olduğu var olana şükretme duygusu, yeni nesilde gerek sahip oldukları imkanlar gerekse dijitalleşen dünyada herkesin her yenilikten her an haberdar olma durumu ile birlikte yok olmaya başlamış; daha tatminsiz daha hayalperest bir nesil ortaya çıkmıştır. Bu durumun en büyük etkisi de var olan ile yetinmeyip, sahip olmak istediklerinin peşinde koşan nesli, daha isyankâr, otorite karşıtı, başına buyruk hale getirmiştir.

Bir olayı incelerken sadece görüneneye bakmakla yetinilmemeli, olayın ortaya çıktığı koşullar da geniş bir perspektif ile incelenmelidir. Buradan hareketle, günümüzde gençlerin dinlemekten zevk aldığı, adeta yeni neslin müzik kültürünü oluşturan Rap müziğin ortaya çıkışını incelediğimizde; içinde bulunulan ortamın daha kavgacı, isyankâr, taleplerin gerekli mercilere iletilemediği, isteklerin karşılanmadığı bir ortam olduğunu görüyoruz. 1970'lerde Amerika'da ortaya çıkan bu müzik türü, daha çok Afrika kökenli azınlık grupların soğuk savaş döneminde sesini duyuramaması, isteklerini gerçekle-

tirememesi; bu grupları devlete ya da kendilerini istemeyen diğer halka karşı protestocu ya da isyankâr bir hale getirmiştir. Taleplerini asi bir dil ve hızlı bir ritimle müziğe döken bu azınlık gruplar, birçok çeşidi bulunan Rap müziğin temellerini atmıştır. Günümüzde gençlerin Rap müziğe olan yoğun ilgisi, tam olarak bu müzik türünün ortaya çıkış koşulları ile birlikte ilişkilendirildiğinde; önceki kuşaklara göre daha uyumsuz ve düzene karşı bir nesil için, tabii ki de tatmin edici müzik tarzı Rap müzik olacaktır.

Günümüzde gençlerin önceki kuşaklara göre daha farklı bir yapıya sahip olmalarının, teknolojinin gelişmesi ve internet kullanımının tüm dünyada yaygınlaşmasıyla da ilgili olduğu gözlemlenmektedir. Nitekim, bilişim teknolojilerinin günümüzdeki boyutlara ulaşmasıyla birlikte, haberleşme ağları inanılmaz derecede genişlemiş, globalleşmenin kapıları ardına kadar açılmıştır. Böylelikle küreselleşme adeta kaçınılmaz bir hale gelmiştir.

Teknolojinin gelişmesi, internetin kullanımının yaygınlaşması çok büyük avantajlar ve kolaylıklar sağlasa da bunların yanı sıra bazı sıkıntıları da beraberinde getirmiştir. Özellikle sosyal medya kullanımının gençlerde bağımlılık düzeyine gelmesi, büyük bir tehlikeyi de gözler önüne sermektedir. İnsanın doğasında, bulunduğu ortamdan etkilenmek, toplumun geneline uyum sağlamak ya da iyi olduğunu düşündüğü herhangi bir şeye özenç duymak gibi bir duygu yatmaktadır. İşte tehlike tam olarak burada başlamaktadır. Bir toplumun ya da bireyin duygularını, düşüncelerini, kültürünü değiştirmenin; hedeflenen grubun bir şeylere özenç duymasını sağlamanın en etkili yollarından biri sanattır. Günümüzde, iradesine sahip olamayan bireyleri, 'sanat' adı altında sadece birkaç popüler müzik ya da gönderiyi sosyal medyada paylaşmakla kolay bir şekilde yönlendirilebiliyorlar. Var olanın dışına çıkmaya çalışan, daha farklı bir yaşam tarzı isteyen ancak sosyal medyaya bağlı ya da bağımlı olan gençlerin kültürel değerlerinin, görece kötü niyetli olan kişiler tarafından kolaylıkla yönlendirilmesi kültürel yapıda değişim ya da bozulma olarak karşımıza çıkmaktadır.

Rap müziğe biraz kulak verildiğinde, eskiden müzik kültürünün içinde var olan samimi duygusallığın bir kenara atıldığı; daha çok eleştirel bir tavır ve kötü bir üslup ile kelimelerin hızlı bir ritme uydurulduğu görülmektedir. Günden güne vicdanların bir kenara bırakıldığı bir dünyada, duygusuzlaşmanın bu tür protest müzikler ile daha da artırılması, insanlık alemi için geri dönüşü olmayan bir yola girmek anlamına gelmektedir. Gençlerin birçoğunda hali hazırda var olan gagesizlik, isyan etme, hırçınlık gibi davranışların bu tür müziklerle desteklenmesinin çeşitli suç oranlarını artıracak olduğu düşünülmektedir. Bu konu toplumsal açıdan ele alınırsa, sadece kültürel bir bozulmayla değil; toplumsal düzenin, kamu güvenliğinin, iş hayatının bozulması gibi sonuçlarla karşı karşıya kalınacağı öngörülmektedir. Bunların yanı sıra, bu husus devlet-toplum ilişkileri açısından ele alınırsa; bu tür müziğe ilgi duyan gençlerin, devletlerin sahip olduğu otoriter yapıya karşı çıkmaları gibi durumlar da çeşitli yönetim problemlerini beraberinde getirecektir.

İyilik kavramının unutulduğu, kötülüğün yaygınlaştığı bu dünyada, iyiliğin tekrar hakimiyet kurmasının tek yolu bireylerin ahlaki değerlerinin yeniden yüceltilmesiyle olacaktır.

Kötü insanları iyi kanunlarla düzeltmek ya da kötülükleri sistematik kurallarla önlemek mümkün değildir. Nitekim en etkili kanun kişinin kendi vicdanı ve ahlaki değerleridir. Bu ahlaki değerlerin bozulmasının önüne geçmek için de ailelere, devletlere, sivil toplum kuruluşlarına büyük sorumluluklar düşmektedir. Özellikle ülkemiz açısından bir değerlendirme yaparsak; gençlerimizin kültürel mirasımıza sahip çıkmaları için onları özendirici unsurların devreye sokulması görünen tehlikelerin bir nebze de olsa önüne geçebilir. “Müzik ruhun gıdasıdır.” sözü çok uzun yıllardan bu yana kullanılan, çok hoş bir cümle olsa da gıda zehirlenmesi gibi bir gerçeklik de mevcuttur.

Gençlik ve Sosyal Sermaye İlişkisi Üzerine

Naime Merve
Karacaoğlu Yıldız

Sosyal Sermaye Kavram-sallaştırması Üzerine Yapılan Kuramsal Tartışmalar

Sosyal sermaye ile ilgili olarak birçok tanımlama, analiz düzeyi ile biçim temelindeki ayrım bulunmaktadır. Bu ayrımların odağında gençlerin yaşamını açıklamadaki tartışmalar yer almaktadır.

Sosyal sermaye kavramı birçok sosyolog tarafından tanımlanmıştır (Bourdieu, 1989; Burt, 2002, s. 203; Coleman 1988, 1990; Lin ve Erickson, 2008, s. 4). Sosyolojiye sosyal sermaye kavramını kazandıran Bourdieu (1989) sosyal sermayeyi, 'toplumsallık' ile 'sosyal ağlar ve bağlar/ilişkiler' olmak üzere iki farklı bağlamda değerlendirmektedir. Bu bağlamda Bourdieu (1977) sosyal sermayeyi "aktör veya grupların davranış ve düşüncelerinde çözümledikleri toplumsal yaşamda var olan alışkanlık, kodlama, kalıpların bütünü" olarak tanımlamaktadır.

Bu formülleştirme ile Bourdieu (1977) grup ya da aktörlerin meşruluğunu ve toplumun doğasında bulunan mantıksal pratikleri ön plana çıkarmaktadır. Toplumsallık düzeyindeyse aktörün sosyal ağlara ve ilişkilere yüklediği anlama vurgu yapar (Bourdieu ve Wacquant, 2003, s. 153). Bir diğer ifadeyle Bourdieu (1989) sosyal sermayeyi kişilerin bağlantılarının büyüklüğü ve bu bağlantılarıyla sahip olduğu ağların miktarı ya da hacmi üzerinden açıklamaktadır.

Sosyal sermaye ile ilgili bir başka tanımlama ise Coleman (1988)'a aittir. Coleman (1988) sosyal sermayeyi, 'ilişkilerin inşası' ile 'bireyler arasındaki ilişkiler sayesinde elde edilen kaynaklar' olarak tanımlar. Sosyal sermaye yalnız bir varlık sayesinde değil, bireyle toplum arasındaki etkileşimde sosyal yapının özellikleri ile oluşur. Söz konusu kavram sosyal yapıdaki aktörlerin bazı eylemlerini kolaylaştırır. Tüm sermaye türleri gibi sosyal sermaye de üretken bir yapıdadır, yani oluşturduğu ağlar sayesinde aktörün, sosyal sermayenin yokluğunda ulaşması mümkün olamayacağı sonuçlara ulaşmasını mümkün kılar (Coleman, 1988, s. 98).

Lin (1982) bireylerin kişisel ve sosyal olmak üzere iki türde kaynağa sa-

hip olduğuna dikkat çeker. Bireyin maddi kaynakları ve eğitimi kişisel kaynaklar iken, sosyal kaynaklar da bireyin sosyal bağlantıları aracılığıyla elde ettiği kaynaklardır. Lin ve Erickson (2008, s. 4)'a ise sosyal sermayeyi bireylere ve onların ilişkilerindeki bağlantıya dayandırmakta ve grup, organizasyonlar ve topluluklar düzeyindeki ağları ifade etmektedir.

Buraya kadar yapılan tanımlamalardan da anlaşıldığı üzere literatürde sosyal sermayenin net ve tek bir tanımının olduğunu söylemek zordur. Bu zorluğa rağmen sosyal sermayenin ölçümüne ilişkin bazı araçlardaki benimseyişler ortaktır (Tolonen, 2007, s. 4).

Sosyal sermayenin ölçümünde analiz düzeyi olarak "ağların büyüklüğü" esas alınmıştır. Bu bağlamda sosyal sermaye mikro düzeyde (aile, okul, kişilerarası ağlar ve örgütlenmeler), mezo düzeyde (topluluklar, ticari topluluklar ve mahalleler), makro düzeyde (bölgeler ve ülkeler) ve bunların tamamının bir bileşimi olarak çoklu düzeyde ele alınabilir (Scrivens ve Smith, 2013, s. 12). Mikro düzeyde incelendiğinde sosyal sermaye kişilerin aile, okul ve örgütlenmeler arasındaki ilişkileri yöneten ağlardan, güven ve normlardan oluşmaktadır.

Orta ve makro düzeyde kurumların işleyişi, hukukun üstünlüğüyle yönetim düzeyindeki sosyal sermayeyi oluşturmaktadır. Her üç düzeydeki sosyal sermayenin tamamı kamu politikalarını etkileme gücüne haizdir (Narayan ve Cassidy, 2001). Sosyal sermaye tanımlamalarında Bourdieu (1989) kişilerin sosyal ağlar aracılığı ile kaynaklara ve fırsatlara erişim konusunda ağ üyeliğinin getirisine vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda Bourdieu (1989) mikro düzeydeki ağlara ve olumlu bireysel sonuçlar arasındaki bağlantılar üzerinde durmuştur. Coleman'sa (1988) sosyal sermayeyi mikro ve mezo düzeyde ağlar üzerinden açıklamıştır. Eğitimin bireysel kazanımları ve aile içindeki etkileşimlerin rolünün yanı sıra yaptırımların ve normların gruplar düzeyinde ortaya çıkan sonuçlarını incelemiştir. Lin (1982) ise Coleman (1988)'a benzer olarak sosyal sermayenin bireylerin grup, topluluklar ve organizasyon düzeyindeki ilişkilerine vurgu yapmaktadır. Makro düzeyde OECD (2020) How's Life? 2020: Measuring Well-being (Yaşam Nasıl? 2020: Refahın Ölçülmesi), World Values Survey (Dünya Değerler Araştırması) (2020) gibi araştırmalarda ise sosyal sermaye ülkeler seviyesinde ele alınmaktadır. Bu çalışmalarda topluluklara ve gönüllü aktivitelere katılım, güven,

ağlar gibi göstergeler bulunmaktadır. Sosyal sermaye ile ilgili mikro, mezo ve makro düzeyde ele alınan ayırım çok net değildir. Bir başka ifade ile Coleman (1988)'in sosyal sermaye üzerine yaptığı tanımda olduğu gibi mikro ve makro yani çoklu düzeyleri kapsayabilmektedir. Bu ifadelerden de anlaşıldığı gibi sosyal sermaye ile ilgili ağların büyüklüğü temelindeki analizlerde sosyal sermayenin göstergeleri her düzeyde var olmaktadır.

Sosyal sermaye ile ilgili Harpham (2008) ve Ferlander (2007)'in yaptığı sınıflandırmalar sayesinde Acquaaah, Amoako-Gyampah, ve Nyathi (2014) bu kavramın ölçülmesini geliştirmiştir. Bu bağlamda sosyal sermayenin belirleyicileri (sosyal yapı, sosyal ağlar, güven ve karşılıklılık, değerler, ortak normlar) ve ölçüm birimi (sosyal ağlar, sivil katılım, normlar, güven ve karşılıklılık) üzerinden incelenmektedir (Acquaah, ve ark., 2014, s. 38). Bu noktada özellikle ifade edilmelidir ki sosyal sermayenin belirleyici ve çıktıları, ele alınan soruna göre belirleyici olan, çıktı; çıktı olansa bazen belirleyici olabilmektedir (Acquaah, 2011; Adler ve Kwon, 2002; Leana ve Pil, 2006).

Sosyal sermaye boyutlarına göre yapısal, ilişkisel ve bilişsel boyutlarına

gömülü olan sosyal ağlar ve bağlar; bu bağların gücü ve çeşitliliğine (bağlayan, köprü ve bağ kuran) ve biçimine (formel ve informal yapıda bağlar) göre sınıflandırılmaktadır. Buna göre 'bağlayan (bonding)' sosyal sermaye; aile üyelerinden, yakın arkadaşlardan ve komşular arasındaki ilişkilerden oluşmaktadır. 'Köprü kuran (bridging)' sosyal sermaye ise daha uzaktaki arkadaşlarla, ortaklarla, iş arkadaşlarıyla olan ağlara vurgu yapmaktadır. Son olarak 'bağ kuran (linking)' sosyal sermayeyse bireyle iktidar arasındaki etkileşime dikkat çekmektedir. 'Bağlayan' ile 'köprü kuran' sosyal sermaye ayrımı ise sosyal sermayenin türleri arasında ayrım oluşturmaktadır. Bir diğer ifade ile bağlayan sosyal sermaye, ortak özellikler barındıran sosyal kimliklerin kendilerini benzer gören bir ağın üyeleri ile aralarındaki güven ve iş birliği ilişkilerine vurgu yapar. Buna karşın 'köprü kuran' sosyal sermaye ise bazı sosyo-demografik özellikler ya da sosyal kimlik anlamında benzer olmadığının farkında olan insanların arasındaki karşılıklı ilişkisini ortaya koyar (Szreter ve Woolcock, 2004, s. 654-655). Diğer taraftan sosyal sermaye ile ilgili bu bağların çeşitliliğini vurgulamak için kullanılan bağlayan, köprü kuran ve bağ kuran ayrım ise sosyal sermayenin birey, grup ve or-

ganizasyon düzeyindeki ayrımının yanı sıra topluluk ve ulus düzeyindeki ayrımında da yer almaktadır.

Ayrıca bu ayrımda sosyal sermayenin yapısal, ilişkisel ve bilişsel ayrımı genellikle net olmamakla beraber bir sosyal sermaye türü ile ilgili bir faktör, farklı analizde ve farklı sınıflandırma içinde bulunabilmektedir. Mesela, bireysel düzeyde bir sınıflandırmada yapısal sosyal sermayenin bir bileşeni olarak ifade edilen 'güven', grup ve organizasyon analiz biriminde ise bilişsel düzeydeki bir sınıflandırma içinde yer alabilmektedir. Daha da önemlisi bireysel düzeyde bir analizde güven hem yapısal hem de bilişsel düzeyde bir sınıflandırma içinde bulunabilmektedir (Acquaah ve ark., 2014). Tüm bunlardan da anlaşılacağı gibi sosyal sermaye ile ilgili yapılan bu ayrımda yapısal, ilişkisel ve bilişsel ayrımın unsurları net olarak ifade edilmemiştir.

Görüldüğü gibi sosyal sermaye ile ilgili yapılan tüm sınıflandırmalarda sosyal ağ ve bağların çeşitliliği içinde bulunan bağlayan sosyal sermaye ayrımı dikkate alınmaktadır. Szreter ve Woolcock (2004)'un yaptığı bağlayan sosyal sermaye sınıflandırması, gençlerin yaşamını anlama ve açıklamada temel alınmıştır.

Sosyal sermaye ile ilgili yapılan tanımlardan Coleman (1988, 1990) ise sosyal sermayeyi gencin ailedeki sosyal sermayesinin onun toplumsal hayata dahil olması için en temel belirleyenlerden biri olarak görmektedir. Bu çerçevede gençlik dönemi için bu çalışmada Coleman (1988, 1990)'ın sosyal sermaye tanımı dikkate alınmaktadır. Sosyal sermayenin analiz düzeyi ile ilgili sınıflandırmalardaysa mikro düzeyde gençlerin aileleri, okul, örgütlenmelerin birbirleriyle arasındaki etkileşimin daha fazla olduğunu söylemek mümkündür. Gençlik döneminde Helve ve Bynner (2007)'in de belirttiği gibi aile ile olan ilişkilerin göreceli olarak azaldığını, gençlerin arkadaş gruplarında daha çok yoğunlaştığını söylemek mümkündür. Bu bağlamda gençlerin ağların yönünü ifade eden 'bağlayan sosyal sermaye' aile üyelerinden, yakın arkadaşlardan ve komşulardan oluşan sosyal çevredeki ilişkilerinin olduğunu söylemek mümkündür.

Gençlerin Sosyal Sermayesi Üzerine Kavramsallaştırma

Toplumsallaşma üzerinden ifade edilen gençlik, çocukluk ve yetişkinlik arasında bulunan hızlı bir geçiş dönemini içine alan fizyolojik, sosyolojik ve psikolojik değişimlerin yaşandığı

sosyal bir kategoridir (Burcu, 1997, s. 7). Çocukluk ve yetişkinlik arasında bu dönemde bütün gençler fiziksel ve psikolojik olgunlaşmadan geçer. Bu dönem eğitimlerinin devam ettiği, kişisel beceriler kazandıkları, toplumsal hayata katılımın yoğunlaştığı bir dönemdir (Groce ve Kett, 2014). Bu dönemde gençler, benzer duygu ve kaygılara sahiptirler. Bu dönemde aile, okul ve arkadaş çevrelerinde belirli rol, beklenti, ilişkiler ortaya çıkar ve şekillenmeye başlar. Dolayısıyla bu dönemde etkileşimlerin gittikçe daha çok önem kazandığı dinamik türde bir toplumsallaşma süreci yaşanmaktadır (Stewart, Stavness, King, Antle ve Law, 2006).

Toplumsallaşma boyunca gençler aktif bir şekilde ailenin ve arkadaş grubunun sosyal ve kültürel dünyalarından oluşan karmaşık yapıdaki bir evrende sosyal etkileşime girerler. Dolayısıyla söz konusu sürecin açıklanmasında gencin bireylerden, gruplardan, akran ve arkadaşlarından oluşan çok yönlü ağda etkileşimlerinin görünür kılınmasında sosyal sermaye oldukça önemlidir (Stanton-Salazar, 2010, s. 7). Bu açıdan sosyal sermaye, gençlerin diğerleriyle ağlar kurmasını ve bu ağları sürdürmesini zorunlu kılar (Raub, Buskens ve Frey, 2013). Bu süreçte gençlerin

sosyal sermayesi ile ilgili tartışmalar onların yaşadıkları problemlerin görünürlüğü açısından önemlidir.

Sosyal sermayenin önde gelen teorisyenleri (Bourdieu, 1989; Coleman, 1988, 1990 Putnam, 2000) çocuk ve gençleri aktif birer aktör olarak görmekten ziyade onları ebeveyn sosyal sermayesinin pasif alıcıları olarak görmüşlerdir. Ancak Holland, Reynolds ve Weller (2007)'a göre ise gençlik döneminde başta yetişkinliğe geçiş döneminde ve genç kimliğinin inşası döneminde olmak üzere pek çok farklı bağlamda sosyal sermaye önem taşımaktadır. Aslında gençler, sosyal sermayenin üretiminde aktif birer aktördür ve yetişkinliğe geçişteki kimlik inşasında ağırları birer kaynaktır.

KAYNAKÇA

Acquaah, M. (2011). Afrika geçiş ekonomisinde aile ve aile dışı firmalarda sosyal ağ ilişkilerinin kullanımı ve değeri. *European Management Journal*, 29, 347– 361. <https://doi.org/10.1016/j.emj.2011.03.002> google alim.

Acquaah, M., Amoako-Gyampah, K. ve Nyathi, NQ (2014). Sosyal sermayenin ölçülmesi ve değerlendirilmesi: Sistematik bir inceleme. *Güney Afrika: İş Sürdürülebilirliği Ağı Güney Afrika*. 1-96. Erişim adresi: http://cpbucket.fiu.edu/1155-fiu01-man-6892-secrx8c_emba_1155-53182%2Fmeasuring-and-valuing-social-capital-south-africa-study-2014.pdf google bilgin.

Adler, PS ve Kwon, GB (2002). Sosyal sermaye: Yeni bir konsept için beklentiler. *Yönetim İnceleme Akademisi*, 27(1), 17-40. <https://doi.org/10.5465/amr.2002.5922314> google bilgini.

Bourdieu, P. (1977). Bir uygulama teorisinin ana hatları. Cambridge, Birleşik Krallık: Cambridge University Press. google bilgini.

Bourdieu, P. (1989). Sermaye biçimleri. JG Richardson'da (Eds.), *Handbook of teori ve araştırma sosyolojisi için eğitim*, (s.241–258), CT: Greenwood Press. google bilgini.

Bourdieu, P. ve Wacquant, L. (2003). *Düşünsel bir antropoloji için* (N. Ökten, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları. google bilgini.

Burcu, E. (1997). Çırac ve kalfa gelişimi alt kültür konu bölümük bir araştırma. (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. google bilgini.

Burt, RS (2002). Yapısal deliklerin sosyal sermayesi. N. Lin, K. Cook ve RS Burt'te (Eds), *Yeni ekonomik sosyoloji : Gelişmekte olan bir alanda gelişmeler* (s. 148–190). New York: Russell Sage Vakfı. google bilgini.

Coleman, J. (1988). Beşeri sermayenin yaratılmasında sosyal sermaye. *Amerikan Sosyoloji Dergisi*, 94, 95-120. <https://doi.org/10.1086/228943> google bilgini.

Coleman, J. (1990). Sosyal teorinin temelleri. Cambridge, MA: Harvard University Press'in Belknap Press. google bilgini.

Groce, N. ve Kett, M. (2014). Engelli gençler. (Çalışma Kağıdı, 23). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3385379> google bilgini.

Ferlander, S. (2007). Farklı sosyal sermaye biçimlerinin sağlık için öne-

mi. *Acta Sociologica*, 50(2), 115–128. <https://doi.org/10.1177/0001699307077654> google bilgini.

Harpham, T. (2008). Anketler yoluyla toplum sosyal sermayesinin ölçülmesi. I., Kawachi, S., Subramanian ve D. Kim (Ed.), *Sosyal sermaye ve sağlık* (s. 51–62), New York, NY: Springer’da. google bilgini.

Helve, H. ve Bynner, J. (2007). *Gençlik ve sosyal sermaye*. Londra: Tufnell Press. google bilgini.

Holland, J., T. Reynolds ve Weller, S. (2007). Geçişler, ağlar ve topluluklar: Çocukların ve gençlerin yaşamlarında sosyal sermayenin önemi. *Gençlik Çalışmaları Dergisi*, 10(1), 97–116. <https://doi.org/10.1080/13676260600881474> google bilgini.

Leana, CR ve Pil, FK (2006). Sosyal sermaye ve örgütsel performans: Kentsel devlet okullarından elde edilen kanıtlar. *Organizasyon Bilimi*, 17(3), 353–366. google bilgini.

Lin, N. (1982). Sosyal kaynaklar ve araçsal eylem. PV Marsden ve N.Lin’de (Eds.), *Sosyal yapı ve ağ analizi* (s. 131–145). Beverly Hills, CA: Adaçayı. google bilgini.

Lin N. ve Erickson BH (2008). Sosyal sermaye üzerine teori, ölçüm ve araştırma girişi. N. Lin ve B. Erickson’da (Ed.), *Sosyal sermaye: Uluslararası bir araştırma programı*, (s.1–24). New York: Oxford University Press, google bilgini.

Narayan, D. ve Cassidy, MF (2001). Sosyal sermayeyi ölçmek için boyutlu bir yaklaşım: Bir sosyal sermaye envanterinin geliştirilmesi ve doğrulanması. *Güncel Sosyoloji*, 49(2), 59–102. <https://doi.org/10.1177/0011392101049002006> google bilgini.

OECD, (2020). *Hayat nasıl? 2020: Refahın Ölçülmesi*. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9870c393-en> google alim.

Putnam, RD (2000). *Tek başına bowling: Amerikan toplumunun çöküşü ve canlanması*. New York: Simon ve Schuster. google bilgini.

Raub, W., Buskens, V. ve Frey, V. (2013). Sosyal yapının rasyonelliği: Sosyal sermayeye yapılan yatırımlar ve getiriler yoluyla sosyal ikilemlerde işbirliği. *Sosyal Ağlar*, 35(4), 720–732. <https://doi.org/10.1016/j.socnet.2013.05.006> google bilgini.

Scrivens, K. ve Smith, C. (2013). Sosyal sermayenin dört yorumu: Bir ölçüm için gündem, OECD İstatistikleri (Çalışma Belgeleri, No. 2013/06), Paris: OECD Yayınları. <https://doi.org/10.1787/5jzb-cx010wmt-tr>. google bilgini.

Stanton-Salazar, RD (2010). Kurumsal temsilciler ve bunların düşük statülü öğrencilerin ve gençlerin güçlendirilmesindeki rollerinin incelenmesi için bir sosyal sermaye çerçevesi. *Gençlik ve Toplum*, 43(3), 1066–1109. <https://doi.org/10.1177/0044118X10382877> google bilgini.

Stewart, D., Stavness, C., King, G., Antle, B., & Law, M. (2006). Engelli gençler için yetişkinliğe geçişle ilgili literatür incelemelerinin eleştirel bir değerlendirmesi. *Pediatric Fiziksel ve Mesleki Terapi*, 26(4), 5–24. https://doi.org/10.1080/J006v26n04_02 google bilgini.

Szreter, S. ve Woolcock, M. (2004). Dernek tarafından sağlık? Sosyal sermaye, sosyal teori ve halk sağlığının politik ekonomisi. *Uluslararası Epidemiyoloji Dergisi*, 33(4), 650–667. <https://doi.org/10.1093/ije/dyh013> google bilgini.

Tolonen, T. (2007). Sosyal ve kültürel sermaye gençlik araştırmalarıyla buluşuyor: Eleştirel bir yaklaşım. H. Helve ve J. Bynner'da (Eds.) Gençlik ve sosyal sermaye (s.29-42). Londra: Tufnell Press. google bilgini.

Dünya Değerler Araştırması (2020). Dünya değerleri anketi: Yedinci tur – ülke havuzlu veri dosyası. Haerpfer, C., Inglehart, R., Moreno, A., Welzel, C., Kızılova, K., Diez-Medrano J., M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen ve diğerleri. (Ed.). Madrid, İspanya & Viyana, Avusturya: JD Systems Institute & WVSA Sekreterliği. doi.org/10.14281/1824.

100. Yaşında Türkiye Gençliği ve Teknoloji

Mevlüt Emre
Tanrıverdi
(2021 Teknofest Şampiyonu)

21. Yüzyıl dünyamız için; siyaset, bilim ve ekonomide farklı yapılanmalara ve yeni dengelere sahne olmaktadır. 1. ve 2. Dünya savaşlarının ardından seyreden soğuk savaş iklimi, içerisinde yer aldığımız yüzyılda teknolojinin etkisiyle küreselleşme iklimine dönüşmektedir. Teknoloji, 19. yüzyılın başlarından 20. yüzyılın ortalarına kadar bazı araç ve makinelerin mekanik yapıdan elektroniğe dönüşümlerini kap-

sıyor iken; 20. yüzyıl ortalarından sonra yazılımların etkisiyle akıllı makinelere, 21. yüzyıla geldiğimizde ise akıllı makinelerden akıllanan makine ve sistemlere dönüşmüştür. Bugüne baktığımızda dünyamız, kıtaları arası etkileşimin saliselere inmiş olduğu bir gezegen haline gelmiştir. Bu değişimden en başta etkilenenler ise dünyaya gözünü açtığı andan itibaren bu durumla karşılaşmış bugünün gençleridir.

100. yaşında Türkiye Gençliği günümüzde popüler olarak 'Z Kuşağı' diye adlandırılan genç nesil, tam anlamıyla teknoloji kuşağını temsil etmektedir. Hızla değişen ve adapte olmanın çok da kolay olmadığı inovasyon çağı, en başta gençleri etkilemektedir.

Gençlerin teknolojinin olumlu ya da olumsuz taraflarıyla karşılaşması onların kişisel ve ahlaki gelişimleri hususunda belirleyici bir rol oynamaktadır. Kuşaklar arası kültür ve düşünce çatışmalarının ciddi biçimde yaşandığı yeni dünyada; ebeveynlerin çocuklarını çözemediği zamanları yaşarken artık abi ve ablaların bile kardeşlerini anlayamadığını görmekteyiz. Yalnızca 3-4 yaş fark olan kardeş ilişkilerinde birbiri ile geçinememe; ortak hayal kuramama ve ortak ideal üzerine hedefler konulamadığı görülmektedir.

Başta sosyal medya olmak üzere teknolojinin getirmiş olduğu bu yozlaşmış sanal ilişkiler, milli ve örfi benliklerden uzak bir genç ortamı oluşturmaktadır. Kendisinin ve ülkesinin geleceği için çıkar gözetmekten uzak, tüketici birey olma yolunda sosyal medyanın kurbanı olan bir gençlik oluşmaktadır. Bu durum başta gelişmiş ülkelere olmak üzere ciddi tehdit oluşturmaktadır. Kuru-

luşunun 100. yılına yaklaşmakta olan Türkiye Cumhuriyeti bugün 15 milyona yakın genç nüfusa sahiptir. 2021 yılı verilerine göre bu genç nüfusun %89'u sosyal medyayı aktif olarak kullandığı görülmektedir. Gençler tarafından kullanılan sosyal medya uygulamalarının %99'unun yabancı kaynaklı olması algısal yönetim konusunda savunulamaz bir tehdit oluşturmaktadır. Gençlerin günlük rutinlerinde yer edinen sosyal medyanın getirmiş olduğu bu problemlerin, teknolojinin diğer yüzü olan insanlık ve ülke için fayda sağlama motivasyonu ile çözülebileceği aşıkardır.

Bu alanda başta milli teknoloji hamlesi vizyonu olmak üzere ülkemizde gençlerin bilim ve teknoloji üretmesi için verilen destekler ve yapılan uygulamalar, gençlerin teknolojinin kendileri ve ülkeleri için fayda sağlayabileceği bir araç olarak kullanmasına olanak sağlamaktadır. TÜBİTAK'ın oluşturmuş olduğu araştırma destek programları ile başta savunma ve sağlık olmak üzere üniversite sanayi iş birliği projeleri gençleri teknolojinin faydalı yüzü ile tanışmaktadır. Ülkemizde son dönemlerde gençlerin ilgisini üzerinde toplamış olan Teknofest'in sağladığı nesiller arası diyalog paha biçilemez bir durumda-

dır. Bir sene İstanbul diğer sene Anadolu'nun farklı bir şehrinde yapılan Teknofest, ülkemizin her bir şehrinde ülke geleceği için proje üretmek isteyen gençleri buluşturmaktadır.

Henüz 5. senesini doldurmamış olan Teknofest şimdiden dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali haline gelmiştir. Televizyon kuşağından uçak üreten kuşağa geçişin kaynağı olan Teknofest, ülkemizin nesilleri arası etkileşimini de arttırmaktadır.

Teknofest'te yer alan ilkokul-ortaokul, lise ve lisans-lisans üstü kategorilerden oluşan yarışmalarda; ilkokul öğrencileri liseli büyüklerini yarışma sahasında takip etmekte, ileri kategorilerde ne yapması gerektiğini görebilmektedir. Yine lise kategorisinde yarışan gençler, üniversitedeki büyüklerinin çalışma alanları ve kullandıkları teknolojileri görerek kendine yol haritası çizmektedir. Üniversiteli gençler ise yarışma jürisi olarak savunma, sağlık, ulaşım alanlarında yeni fikirler edinebilmekte ve farklı alanlardan seçilmiş mühendisler ile diyalog kurma ve mesleki gelişimleri için bilgiler alabilmektedir.

İlkokul seviyesinde başvurulabilecek olan Teknofest için başta ebeveyn ve öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Ülkesi ve geleceği için düşünme, hayal kurma, tasarlama ve üretme içgüdüsünü henüz ilkokul çağında yakalamış olan bir neslin geleceğinden şüphe edilmemelidir. Bugünün gençleri yarının geleceği bilinciyle teknolojinin faydalı yönleriyle gençlerimizi buluşturmak ve onları bu alanda motive edici çalışmalara yönlendirmek zorunda olduğumuzu bilmemiz, milli teknoloji hamlesi vizyonuna sahip çıkmamız gerekmektedir.

siYASET

**Kente Eklemlenemeyen Gençler;
Dönüş(tür)üm Alanlarında Yaşayan Gençler Üzerine
Bir Değerlendirme: Semt(in) Çocukları**
İbrahim Eseroğlu

Yerel Yönetimlerin Gençlere Yönelik Hizmetleri
A. Muhammet Banazılı

Türkiye’de Nepotizm, Gençlik ve Gelecek
Ersin Kopuz

Gençlerin Siyasal Katılımı
Yağmur Durdağı Atan

**Gençlik Politikaları Kapsamında Türkiye ve
Hollanda Karşılaştırması**
Müslüm Yıldız

AB Gençlik Programlarıyla İlgili Bir Değerlendirme
Ahmet Kazancı

Baharın Kayıp Nesli
Ahmet Gültekin

Otorite Kavramının Z Kuşağı Üzerindeki Etkisi
Çiğdem Yavuz

**Young Palestinians Between The Right To
Return And The Right To Escape**
Sohaib Alwaheidi

**Losing Faith In Classic Academic Education
in Ear Of New Post-Modern Reality**
Olena Lupalo

The Marginalized Youths Of Imam Hatip Schools
Asif M. Saleheen

Kente Eklemlenemeyen Gençler; Dönüş(tür)üm Alanlarında Yaşayan Gençler Üzerine Bir Değerlendirme: Semt(in) Çocukları

İbrahim Eseroğlu

Son 20 yılın en çok rağbet gören etiketle(me)lilerden birisi de “semt çocuğu”dur. Sosyo-e-konomik açıdan alt gelir grubuna mensup ailelerin yaşadığı kentsel alanlarda yaşayan gençlere yönelik bir tür yakıştırmadır bu. Belki de kentsel dönüşüm kavramının Sulukule’deki Neslişah ve Hatice Sultan Mahallelerinde başlatılan süreçle hayatımıza girmesiyle

başlayan bir etiketleme. Jantileşme ile birlikte yerinden edilenler ya da yerinden edilmeyi bekleyenler için kullanılan bir ifade halini aldı. Soylulaştırma (centrifikasyon) bir anlamda artan rant karşısında yapıların fiziki ömürlerinin sona ermesini bekleyememektedir. Özel mülkiyetin örtülü bir şekilde el değiştirmesine zemin hazırlama.

Sosyal ilişkilerin, dayanışma örüntülerinin, mahalle kültürünün, ikincil ağların kurduğu güçlü sosyal birlik-teliklerin rant uğruna hiçe sayılması. Bunları söylerken bir romantizm kaygısı içerisinde ya da 'gecekondu edebiyatı' yapma niyetinde değilim. 'Favelaları kutsayan bir uyuşturucu baronu' gibi de görünmek istemem. Ancak, artık kullanılmaktan tüketilme sürecini çoktan tamamlayan düşey mimari-yatay mimari ayrımına vurgu yapma ihtiyacı duyulacak olursa, mahalle kültürünün devam ettiği -özellikle- kentin köhneme alanlarında, çöküntü bölgelerinde ya da eskime süreci içerisindeki konut dokusunda yaşamlarını sürdüren gençlerin egemen kültüre karşı kendi alt kültürlerini ortaya koyduklarını da görmezden gelemeyiz. Certeau-cu anlamda egemenin stratejilerine karşı taktikler geliştirdiklerini, dili ve dilin kullanımını çarpıttıklarını, ortaya çıkan kültüre ilişkin semboller ve değerleri kutsayıcı davranışlar geliştirdiklerini, gruba dâhil olma ya da gruptan ayrılmanın birer ritüele ya da yaptırıma bağlanabildiğini, karakteristik birtakım genelleyici özellikler bütününe sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Şu unutulmamalıdır ki mekâna ilişkin politikalar bütünleştirici olmaz

da ayrıştırıcı olacak olursa ve sınıflar arasındaki eşitsizlikler mekân üzerinde bu mekâna dair pratiklerde de devam ettirilecek olursa toplumsal gruplar arasındaki eşitsizlikler gide-rek artacak ve pekişecektir. Bu min-valde toplumdaki gençler arasındaki kente eklemlenememenin temelinde bu sınıfsal eşitsizlikleri (gidermek şöyle dursun daha da) derinleştiren mekâna dair bu politika ve uygulamalar vardır.

Hâlihazırda bulunduğu sosyal sınıf itibarıyla kültürel sermayesi yetersiz ve içinde bulunduğu habitus itibarıyla de sınıfsal devamlılığın söz konusu olacağı; sosyal sınıflar arası geçişin ya da statü kazanımının kısıtlı kalacağı düşünülebilecek bu gençlerin, kendi şartları ve içinde bulundukları koşullar üzerinden kendi 'dil'lerini kurmaları ve eklemlenmek yerine 'egemen'e karşı bir 'direniş' ortaya koymaları pek tabiidir. Kendilerini dışlayan kültüre karşı kendi kültürlerini geliştirmeleri, ötekileştirildikleri söyleme/dile karşı kendi jargonlarını inşa etmeleri beklenmelidir de zaten. Her şey zıttıyla mütemmim değildir?

Bazen grafitiye başvurularak geliştirilen egemene karşı direniş, bazen bir Tofaş'ın modifiyesinde, bazen tes-

pih tanelerinin çekilişinde, bazen de bir hitap sözcüğünde karşılık bulur. Gündelik yaşama ilişkin geliştirilen pratiklerde kendini gösterir bu direniş. Araç arkasına yazılan hayat dersi niteliğindeki sözde, duvar yazılarında, yerde bulunan ekmeği üç kere öpüp alnına götürdükten sonra yüksekçe bir yere bırakmakta, kunduranın arkasına basmada, imitasyon ürün giymede gösterir kendini bazen.

Gittikçe bireyselleşilen günümüz dünyasında daha çok dayanışmadır belki. Daha çok vefa, daha çok samimiyet, daha çok kadirşinaslık... Mahallede birlikte büyümenin getirdiği güçlü dostluklar ve birbirine tutunmadır bunu pekiştiren.

Oysa “Falan semte hava kararınca gitme!” uyarılarına maruz kalınır. Ya da o semttensen eğer “Aslında öyle birine de hiç benzemiyorsun!” şaşkınlığıyla karşılanırsın. “O semtin insanına hiç benzemiyorsun!” lafını sık sık duymaktır biraz da semt çocuğu olmak. Küreselleşmeye karşı gelmektir, aynılaşmaya direnç göstermektir. Markete karşı bakkalın yanında yer almaktır. Küçüklerin oyunlarına karışmaktır; uzun bir aradan sonra yaşlılarının müstehzi bakışları altında misket yuvarlamaktır. Mahallenin kızına toz kondurmamak, gerekirse

bunun için diğer mahallenin gençleriyle kavgaya tutuşmaktır.

Biraz nostalji yapıyor diyecek olsanız da semt çocuğu olmak biraz da böyledir. Sahteliğe karşı gerçeğin, yapmacıklığa karşı sahiciliğin, egemene karşı direncin, kentler dönüşürken; mekanlar ve bu mekanlara dair hafızalar silinirken zihinlerden, anılar tarumar olurken bir bir rant karşısında, ‘eskide kalmak’ istemektir. Dönüşmek, bozulmak istememektir.

Yerel Yönetimlerin Gençlere Yönelik Hizmetleri

A. Muhammet Banazılı

Yerel Yönetimler, Sosyal Politika ve Sosyal Belediyecilik

Yerel yönetimler 1982 Anayasası'nda il, ilçe, kasaba veya köy halkının müşterek ihtiyaçlarının giderilebilmesi amacıyla faaliyet gösteren, karar organları yerel halk tarafından seçim yoluyla temin edilen demokratik, katılımcı ve kamu tüzel kişiliğine sahip olan yapılar olarak tanımlanmaktadır. Anayasa'da yer alan bu tanım doğrultusunda yerel yönetim-

lerin kasaba, köy ve kent gibi yerleşim birimlerinde yaşayan canlıların ihtiyaç duydukları hizmetlerin giderilebilmesi amacıyla belli bir hukuk düzeni içerisinde yerel yönetimler aracılığıyla karşılandığı anayasal kurumlar olduğu anlaşılmaktadır.

Yerelin müşterek ihtiyaçlarını karşılayan yerel yönetimlerin hizmet kapsamına hangileri girmektedir? sorusuna verilecek olan yanıt ise oldukça çeşitlilik göstermektedir. Zira yerel yönetimler kültür, sağlık, ulaşım, altyapı, temizlik, içecek su temini, binaların ve çevrenin düzenlenmesi gibi oldukça farklı kamu hizmetlerini yerine getirmek için faaliyetlerini sürdürmektedir. Tabii ki yerel yönetimlerin belirtilen faaliyet alanlarına ek olarak sosyal belediyecilik yaklaşımıyla ortaya çıkan sosyal politika hizmetleri de yerel yönetimlerin hizmet faaliyetleri arasında ayrılmaz bir yeri bulunmaktadır.

Sosyal belediyecilik modelinde belediyeler toplumdaki dezavantajlı grupların (yaşlılar, yardıma muhtaç olanlar, fiziki yetersizliği olanlar, çocuklar, işsizler) yerelde sosyalleşmesini ve yerelle entegre olabilmesi için üretmiş olduğu sosyo-kültürel hizmetlerdir. (Ateş, 2009: 93) Bu bağlamda bakıldığında yerel yönetimlerin çocuklara, gençlere, yaşlılara, fiziki yetersizliği olanlara, yetişkinlere ve yardıma ihtiyacı olan kimselerin desteklenmesi için görev ve sorumluluklarının olduğu belirtilebilir. (Önen vd. 2018: 463) Nitekim anayasal bir kurum olan yerel yönetimlerin sayılan bu görevleri 5216 sayılı Büyükşehir

Belediyesi Kanunu'yla da güvence altına alınmıştır.

Buna göre yerel yönetimler gençler, yaşlılar, bedensel yetersizliği olanlar, yoksullar, çocuklar, işsizler, hayvanlar vb. grupta yer alan kimselere ilişkin kapsamlı sosyal ve kültürel faaliyetleri yürütmek için görevlendirilmiştir.

Belirtildiği üzere yerel yönetimlerin birçok faaliyet alanı bulunmaktadır. Bunlardan birisi de gençlere yönelik sunulan hizmetlerdir. Gençlik, sosyolojik ve biyolojik boyutları olan bir kavram ve olgudur. Her toplumun farklı kültürü, gelişmişlik düzeyi ve iklim şartları nedeniyle genç yaştaki kişilerin hangi yaş arasında yer aldığına ilişkin düzenlemelerde farklılık göstermektedir. Fakat UNESCO, ILO ve BM, 15-24 yaş aralığında yer alanların genç olarak kabul edildiğini açıklamışlardır.

Avrupa Kentsel Şartında gençlerin yerel ve bölgesel ölçeklerde karşılaştıkları işsizlik sorunları ve kariyer merkezlerinin sayısındaki yetersizlik konuları tartışılmıştır. 1992'de Rio'da gerçekleştirilen Yerel Gündem 21 Zirvesi'nde ise "yerel yönetişim" anlayışının yaygınlaştırılabilmesi için kent konseylerinin önemine vurgu yapılmıştır. Çünkü kent konseyleri yaşlılar,

gençler, sivil toplum ve diğer çalışma kuruluşlarının yerel karar alma süreçlerine katılımını sağlayan önemli bir platformdur. 1996 senesinde İstanbul'da gerçekleştirilen Habitat II'de ise gençlerin sağlıklı ve güvenli bir yaşam standartlarına erişebilmeleri için temel insan haklarının savunulması, ayrımcılığın ve yoksulluğun azaltılması, yerel siyasette gençlerin katılımın önünün açılması, gençlik sorunlarına yerel ve ulusal politikalarda yer verilmesi, gençlerin istihdamının önünün açılması konuları ele alınmıştır. 2004 senesinde Slovakya'da kabul edilen Avrupa Gençlik Bilgilendirmesi Şartnamesi ile gençlere yönelik bilgi merkezlerini ve bilgilendirme merkezlerinin kurulması kararlaştırılmıştır. 2016'da İstanbul'da 3. İslam Ülkeleri Gençlik ve Bakanları Zirvesi'nde, Barış-Kalkınma ve Dayanışma İçin Gençliğin Güçlendirilmesi başlığıyla toplanılan zirvede dil, din, ırk, ideoloji, sosyal veya ekonomik statü farklılıklar gözetilmeden gençlik alanında en yüksek standartların elde edilebilmesinin temel hak olduğu belirtilmiştir (Oktay, 2017: 316-318).

2020 TÜİK raporlarına göre Türkiye'de toplam nüfus içerisinde 15-24 yaş grubu arasında yer alanların yani gençlerin oranı %15,4 olarak açıklanmıştır. Bu oran yaklaşık 84 milyon

nüfusa sahip olan Türkiye'de gençlerin sayısının yaklaşık olarak 13 milyon olduğu anlamına gelmektedir. Öte yandan Dünya genelindeki genç nüfusa bakıldığında ise BM raporlarına göre 15-24 yaş aralığında yer alan gençlerin dünya nüfusu içerisindeki oranının yaklaşık %16,5 olarak açıklamıştır. Sağlık ve teknoloji alanında kaydedilen gelişmelerle birlikte ortalama yaşama ömrü de artmıştır. Bu nedenle hem ülkemizde hem de dünyada genç popülasyonun artma eğiliminde olduğu ve toplam nüfus içerisinde ki oranının azımsanmayacak ölçüde olduğu belirtilebilir. Bu nedenle gençlerin sosyal hayat içerisinde kendilerini gerçekleştirebilmeleri ve geliştirebilmeleri için karşılaştıkları veya karşılaşmaları olası olan iktisadi, güven, şiddet, kültürel ve diğer sorunların giderilebilmesi amacıyla kamu hizmetlerinin ortaya koyulabilmesi daha fazla önem arz etmektedir. Nitekim Hem 5216 sayılı kanunda hem de kabul edilen uluslararası anlaşmalarla yerel ve bölgesel ölçekte gençlere yönelik hizmetlerin geliştirilmeye çalışıldığı görülmektedir.

Yerel Yönetimler Gençler İçin Hangi Hizmetleri Sunabilir?

Gençlerin toplum önündeki önemi geleceği kurabilme potansiyelleri açısından önem kazanmaktadır. Genç neslin sürdürülebilir kılınması ve sağlıklı, güvenli dolayısıyla en risk ve sorunla yaşamını sürdürebilmeleri geliştirilecek ve kurulacak olan yerel-ulusal-uluslararası işbirlikleri ve çabalar ile mümkün olabilecektir. Ayrıca Türkiye’de kentleşme hızının artmasıyla birlikte kent sorunlarının belli başlı yapısal ve fonksiyonel sorunlarından genç kitlede doğal olarak etkilenmektedir. Kent ortamının oldukça homojen bir yapıda olması nedeniyle genç bireylerin birbirleriyle empati kurabilmesi ve iletişimlerinin sağlıklı olarak kurulabilmesi güç olabilmektedir. Bu nedenle yerel yönetimler gençler arasındaki kültürel farklılıkların giderilebilmesi için düzenleyeceği faaliyetler önemlidir.

Gençler arasındaki en önemli sorunların başında belkide işsizlik ve zararlı madde kullanımları gelmektedir. Yerel yönetimler genç işsizliğin giderilebilmesi ve böylesi dinamik bir nüfustan istifa edebilmesi için farklı iş meslek kollarındaki özel girişimlerle iş birliklerinin kurması ve buralarda gençlerin deneyim kazanarak ve işverenle aralarında köprü kurulmasıyla bu sorunlarının önüne belli ölçüde geçilebileceği öne sürülebilir.

Zararlı maddelerden gençlerin uzak tutulabilmesi amacıyla ise gençlerin ve ailelerinin yapılacak olan ev ziyaretleri ile bilgilendirilerek, rehabilitasyon merkez sayılarının artırılarak ve gençlerin boş zamanlarının verimli şekilde geçirebilmeleri için spor tesisi, kütüphane ve gençlik merkezlerinin sayılarının artırılarak bu problem ve riskin düzeyi azaltılabilir.

Demokrasi müessesesinin işlerlik kazanabilmesinde etkili olan unsurlar arasında yer alan yerel siyasetin güçlendirilmesinde genç kitlenin katılımının önü açılmalıdır. Gençlerin başta kent konseyleri olmak üzere diğer mecralarda kendilerine yer edinebilmeleri, düşüncelerini ve beklentilerini aracısız ortaya koyabilmeleri için yerel yönetimler tarafından elverişli ortamın sağlanması gerekmektedir. Nitekim gençlerin de yerel siyasette aktif katılımının sağlanması yerel yönetimlerin gençlik çalışmalarında çok yönlü politika ve tespitlerin ortaya koyulabilmesinde önem kazanabilmektedir. Bu nedenle yerel yönetimlerin gençlik çalışmalarına ilişkin yapacağı ampirik araştırmalarının sayısının artırılması ve bunun içinde merkezi idare tarafından da mali desteklerin sunulması gerekmektedir. Çünkü gençlerin talep ve beklentileri ile zayıf ve güçlü yanlarını

ortaya koyabilecek stratejilerin tespit edilmesinde bu çalışmalardan elde edilecek bulgular önemli bir rehber görevi üstlenebilir.

Dolayısıyla tüm bu önerilerin gençlerin geleceğe ilişkin kaygılarının azaltılmasında ve yaratıcı yanlarının ortaya koyulabilmesinde, genç ve dinamik popülasyondan ülkenin en güçlü şekilde istifa edebilmesinde yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Ateş, Hamza (2009). "Sosyal Belediyecilik". Çerçeve Dergisi. Ocak. ss. 88-95.

Oktay, Tarkan (2017). "Gençliğe Yönelik Politika ve Uygulamalarda Yerel Yönetimlerin Rolü", MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi. 6(3). ss. 309-336.

Önen, S. Mustafa; Banazılı, A. Muhammet ve Ozan, S. Mehmet (2018). Sosyal Belediyecilik Anlayışı Kapsamında Yerel Yönetimlerde Sosyal Hizmet Faaliyetleri: Malatya Büyükşehir Belediyesi Örneği. (Ed.: M. Mecek, B. Parlak ve E. Atasoy). Kent Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar ve Etkin Belediyecilik Uygulamaları. ss. 462-471. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Türkiye’de Nepotizm, Gençlik Ve Gelecek

Ersin Kopuz

Kamu yönetimi, özel sektörden farklı olarak kamu yararını esas alır. Cicero’nun “Salus populi est suprema lex” olarak ifade ettiği, ortak çıkarın en yüksek yasa olması gerektiği, aslında kamu yönetiminin temel prensibidir. Bu prensip, kamu hizmetinin bütün bireylere doğru şekilde, yasalara uygun olarak sunulmasını içerir. Kamu hizmetini gerçekleştiren kişi veya

grupların, özel çıkar sağlamak adına görev ve davranışlarını saptırmaları ise yolsuzluk olarak adlandırılır. Yolsuzlukların önemli bölümü, siyasi otorite kaynaklıdır. Siyasi otorite kaynaklı yolsuzluklar, iktidardan muhalefete kadar siyasi mekanizmalarının içerisinde yer alanların, yasalara aykırı şekilde her türlü eylem ve politikalarıdır (Berkman, 2009: 22).

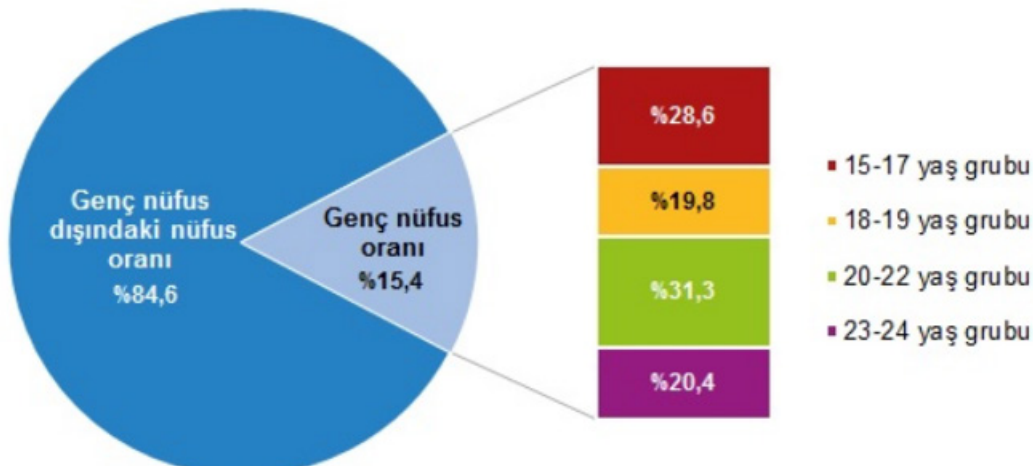
Nepotizm, bu bağlamda sıkça karşılaşılan yolsuzluk türlerinden biridir. Bazı kaynaklarda kayırmacılık olarak da adlandırılan nepotizmin, gençlerin geleceğe bakışını ne derece etkilediği; Türkiye’de sıkça tartışılmakta ve bu yazının da odak noktasını oluşturmaktadır.

Nepotizm, “Nephew” (yeğen) kökünden gelir ve kökeni, Rönesans öncesinde geniş siyasi ve ekonomik nüfuzu bulunan Papaların liyakati göz ardı ederek yeğenlerini üst kademelere yerleştirme çabalarına dayanır (Asunakutlu ve Avcı, 2016: 96). Günümüzde ise kamu istihdamında yeterliliğe bakılmaksızın, belli bir yakınlık ilişkisine dayalı şekilde bir kişinin göreve atanması, görevinin yükseltilmesi ya da her türlü iltimas durumunu ifade eder. Demokrasinin olgunlaşmadığı, liyakatin yönetimde temel ilke olmadığı toplumlarda nepotizme sıkça rastlanır.

The Economist’in 2019 yılı Demokrasi Endeksi’nde Türkiye, demokrasi-otoriter yönetim arasında melez ülke olarak ifade edilmektedir. Çoğulculuk, siyasal katılım, sivil özgürlükler ve siyasal kültürün önemli yer tuttuğu çalışmada Türkiye’de demokrasi eksikliği ön plana çıkmaktadır (Doğruluk Payı, 2021). Bu eksikliğin çeşitli istihdam, işsizlik ve nepotizm problemlerini meydana getirdiğini bu yüzden de gençlerin siyasete ve kurumlara yönelik güvenini sarstığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Peki kimler genç kategorisinde yer alır? Birleşmiş Milletler 14-25 yaş aralığındaki bireyleri, genç olarak kabul etmektedir. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi’ne göre 2020’de yapılan araştırmada Türkiye’nin toplam nüfusu ortalama 83 milyon iken 15-24 yaş grubundaki genç nüfusu yaklaşık olarak 13 milyondur. Avrupa Birliği’nin genç nüfus oranının %10,6 olduğu düşünüldüğünde, Türkiye Avrupa’ya göre genç bir ülkedir (TÜİK, 2021).

Şekil 1: TÜİK, 2021

Türkiye'deki genç nüfusun durumu nedir? Gençler mutlu mudur, geleceğe nasıl bakmaktadır, gençlerin sorunları nelerdir? Soruları, yazı bağlamında kritik görünmektedir. Türkiye'deki gençlerin öne sürdükleri problemler incelendiğinde, temelde işsizlik ve istihdam sorununun bulunduğu söylemek mümkündür (Türkiye Gençlik STK'ları Platformu, 2018). Türkiye'de gençlerde işsizlik oranının %25,4, istihdam oranının ise %33,1 olması, gençlerin geleceğe bakışını ve mutluluk düzeyini olum-

suz olarak etkilemektedir (Sosyal Demokrasi Vakfı, 2020). Gençlere neden iş bulamadıkları veya işe girmelerinde hangi şartların yetersiz olduğu sorulduğunda %61,4'ü yeterli iş olanaklarının bulunmamasını söylerken, %31,1'i ise iş bulmalarını sağlayacak tanındıklarının olmamasını ifade etmektedir. Bu durum, istihdama yönelik bir problemi gözler önüne serdiği gibi, öte yandan nepotizme dair kaygıyı da yansıtmaktadır (Habitat, 2021).

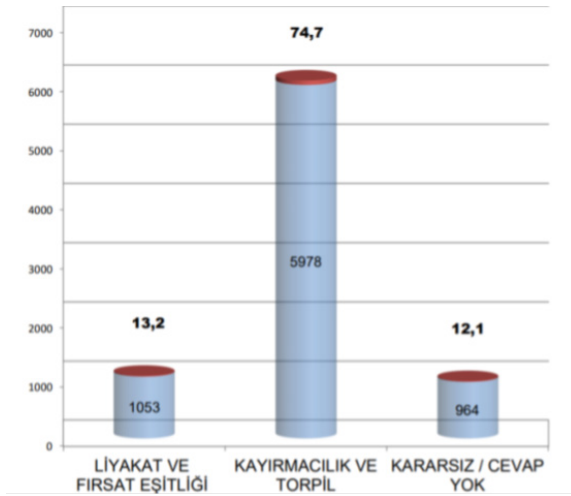
Şekil 2: Habitat, 2021

Konuya dair araştırmaları biraz daha derinlemesine incelediğimizde, gençlerin "Türkiye'de işe girmek için liyakat mı, kayırmacılık mı daha etken" sorusuna vermiş oldukları %74,7 oranındaki kayırmacılık ve torpil cevabı, torpil olmadan işe girme olanaklarının neredeyse mümkün ol-

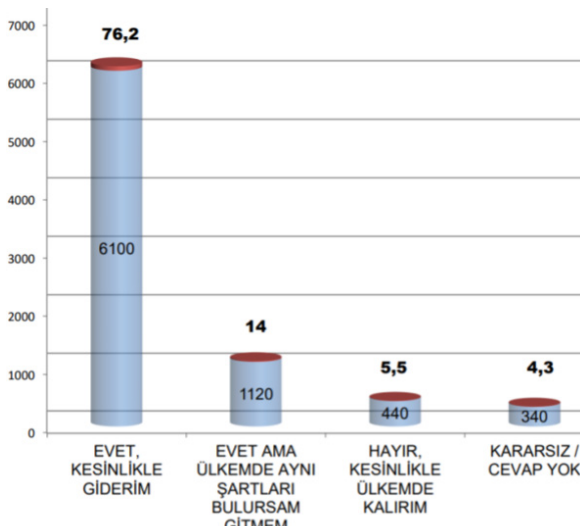
madığını düşündüklerini gösterirken (MAK Danışmanlık, 2020) bireysel beceri ve yetkinliklerden ziyade, işe girmede nepotizmin belirleyici olduğu kanaatini taşıdıkları görülmektedir.

Şekil 3: MAK Danışmanlık, 2020

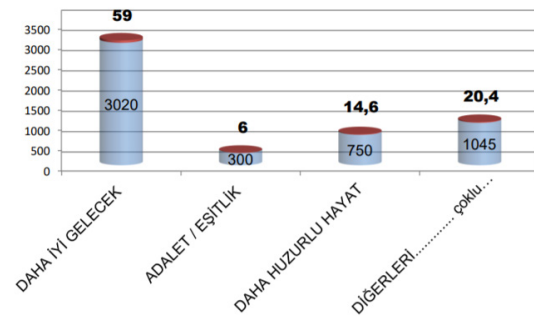
Gençler iş bulamamaktan veya şartların yetersiz olmasından ötürü kaygı duymaktadır. Bu durumun temel nedeni olarak da nepotizmi görmektedir. Araştırmanın devamında gençlere yöneltilen “Eğitim veya iş amaçlı başka ülkede geçici süreli yaşama fırsatı tanındığında gitmek ister misin?” sorusuna verilen %76,4'lük “Evet, kesinlikle giderim” cevabı, gençlerin geleceğe yönelik plan ve ümitlerinde Türkiye'nin bulunmadığını işaret etmektedir (MAK Danışmanlık, 2020).

Şekil 4: MAK Danışmanlık, 2020

Niçin gitmek istersiniz sorusuna, gençlerin %59'u daha iyi bir gelecek, %14,6'sının ise daha huzurlu bir hayat cevabını vermesi, Türkiye'de umut ettikleri hayatı yaşayamayacaklarına ve mutlu olamayacaklarına inandıklarını göstermektedir (MAK Danışmanlık, 2020).

Şekil 5: MAK Danışmanlık, 2020.

Başka ülkede yaşama isteklerine yönelik daha detaylı baktığımızda %57,3'lük iyi iş olanakları ön plana çıkarken geleceğinin net olmaması, ülkenin kötüye gidişi, eğitim olanakları vb. yanıtlar karşımıza çıkmaktadır (Habitat, 2021).

Şekil 6: Habitat Derneği. (2021)

Türkiye’de nepotizm, gençlerin idallerine ulaşabilme ümitlerini azaltıyor. Lisans eğitimini tamamlayan hatta üzerine lisansüstü eğitime devam eden, farklı alanlarda beceri ve yetkinliklerini geliştiren deneyimli ve bilgili gençler, kamuda nepotizm dolayısıyla yer bulmakta zorlanıyor. KPSS’de yüksek puan alan gençler, düşük mülakat notlarıyla eleniyor. Kamu sınavlarında adayların “yeterliliği” farklı kurumlardan “referans” listeleriyle belirleniyor. Öğretim görevlisi olmak için açılan kadro şartları, nepotizmin açıktan yapıldığının ispatı. Üniversitede yer alan personellerin “soyadı” benzerlikleri bile durumun vahametini gözler önüne seriyor. Üniversiteler ve bakanlıklar başta olmak üzere kamu kurumları adeta birer “aile” şirketi gibi yönetiliyor. Hakkıyla kamu sektöründe yer alan kişileri tabi ki bu durumun dışında bırakmakla birlikte, ifade etmek istediğim şey, kamu kurumlarının li-

yakati değil, sadakati esas alması ve gençlerde bu durumun yaratmış olduğu düşüncelerdir.

Nepotizm, Türkiye’nin kronikleşmiş problemlerinin biridir ve sadece bugünün meselesi değildir. Bugün belirgin hale gelen, nepotizmin kanıksanmış hal alması ve “gelen ağam, giden paşam” anlayışına erdemli insanların dahi belli kaygılarla ses çıkarmamasıdır. Son zamanlarda gençlerin ülkeleriyle ilgili beklentilerinin olmaması, mutsuzluklarının artması ve karamsar olmalarının temelinde nepotizm bulunmaktadır. Nepotizm, nasıl önlenabilir veya azaltılabilir sorusu, bu bağlamda önemli hale gelmektedir. Öncelikle bunu gerçekleştirmeyi hedefleyen siyasi iradeye ihtiyaç vardır. Bu irade, kısa ve orta vadede dijital araçları kullanarak kamu alımlarını şeffaf bir hale getirmeli ve etik yaklaşımın var olması adına hesap verilebilir mekanizmalar oluşturulmalıdır. Uzun vadede problemin de aslında esasını oluşturan etik anlayışının toplumda ve siyasette yaygınlaştırılması gerçekleştirilmelidir. Elbette bu hedeflere ulaşmak, demokrasinin olgunlaşması ve yerele ulaşması ile mümkündür.

Gençler ne yapmalıdır? Gençler yurt dışına çıkmalı, dünyayı tanımalı ve

kendilerini geliştirmelidir. Aynı zamanda mutlu, refah ve huzurlu bir hayatı talep ederken, memleketlerine bunu getirmek için de mücadele etmelidir. Çünkü demokratik ve refah bir Türkiye var olacaksa, bu ancak gençlerin mücadelesiyle mümkündür. Nobel ödülü alan bilim insanı Aziz Sancar'ın da belirttiği gibi: "Yurt sevgisi çok önemli. Yurt dışına gidin ama gittikten sonra geri dönün. Yurt dışında farklı dünya görüşü olan insanları görmek önemli. Onlardan öğrenecek şeyler var fakat bizim bu memlekete borcumuz var. O bakımdan yurt dışı fırsatınız olursa çıkın ama Türkiye'nin size ihtiyacı var mutlaka geri dönün."

KAYNAKÇA

Asunakutlu, T. ve Avcı, U. (2010) Aile İşletmelerinde Nepotizm Algısı ve İş Tatmini İlişkisi Üzerine Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Cilt: 15, Sayı: 2, 93-109.

Berkman, Ü. (2009) Gelişmekte Olan Ülkelerde Kamu Yönetiminde Rüşvet ve Yolsuzluk. TODAİE Yayınları: Ankara.

Habitat Derneği. (2021). Türkiye'de Gençlerin İyi Hali Olma Araştırması.

İstanbul. (2020). Türkiye'de Gençlerin Güvencesizliği Araştırma Raporu.

MAK Danışmanlık. (2020). Türkiye Geneli Gençlik Araştırması.

Sosyal Demokrasi Vakfı. (2020). Türkiye'nin Gençliği Araştırması.

Türkiye Gençlik STK'ları Platformu. (2018). Türkiye'nin Gençleri.

Doğruluk Payı. (2020). https://www.dogrulukpayi.com/bulten/2019-demokrasi-endeksi-raporu-nda-turkiye-nin-yeri?gclid=Cj0KCQiAhMOMBhDhARIsAPVml-E-Dwr-5fsNgUWUizqewDEJJZBSBZLyb-9kuLIO8GbI9b7g2Q5tm5VCwaAld2EALw_wcB Erişim Tarihi: 12.11.21.

(TÜİK, 2021) <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2020-37242> Erişim Tarihi: 11.11.21.

Gençlerin Siyasal Katılımı

Yağmur Durdağı Atan

Siyasal katılım, öz bir tanımlama ile bireylerin toplumla ilgili olan konularda yönetime ilişkin eylemleri olarak nitelendirmek mümkündür. Her bireyin siyasal konularda eylemleri ve ilgileri farklı olmakla birlikte, her birey için siyasal katılım hakkı yurttaş olmayı gerektiren bir haktır. Siyasal katılım söz konusu olduğunda, oy kullanma eylemi akıllara ilk gelen seçenektir. Oy kullanmak siyasal katılımın önemli bir parçası olmakla birlikte, aynı zamanda en yaygın siyasal katılım biçimidir. Buna istinaden, siyasal katılımı oy kullanmak eylemi üzerinden inceleyecek olursak

eğer; siyasal katılımın oy vermek ile sınırlandırıldığını söylemek mümkündür. Yönetenler ve yönetilenler arasında, özellikle gençler ve yönetenler arasındaki ilişkiyi göz önünde bulundurduğumuz zaman, gençler tarafından hissedilen yoksunluk ve iletişimsizlik siyasal katılım davranışını engelleyen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Başka bir ifade ile açıklamak gerekirse, gençler ve yönetilenler arasındaki ilişkide, taraflardan birinin olmaması veya tarafların birbirini etkilemesinin zor olduğu koşullarda, gençler eylemlerinden uzaklaşarak siyasal katılım araçlarını kullanmamaktadırlar.

Yurttaşlık bilinci, siyasal katılımı etkileyen önemli bir faktördür. Çünkü siyasal katılım yurttaşlık bilincinin oluşması ve benimsenmesi ile gerçekleşebilecek bir olgudur. Mevcut halde, sorumluluk duygularının giderek azalması, harekete geçebilmek için somut değerler arayışında olmak gibi faktörler yurttaşlık bilincinin zayıflamasına neden olmuştur.

Siyasal partileri temsil etme konusunda görev alan bireylerin yaşı da bir başka önemli faktör olarak değerlendirilmelidir. Yukarıda bahsettiğimiz, yöneten ve yönetilen arasındaki yoksunluğun giderilmesinde; önemli bir mekanizma olan siyasal partiler, köprü görevi üstlenerek siyasal katılıma büyük ölçüde etki etmektedirler. Bireylerde yurttaşlık bilincinin oluşması ile beraber, siyasal anlamda tutarlılığın oluşması da tecrübe ile kazanılabilecek bir durumdur. Genç kesim, siyasal bağlamda değişken bir tutum içerisindedir. Siyasal eğilimler ve siyasal eylemlere katılma durumu, gençlerin dünyasında sürekli bir değişikliğe maruz kalmakla beraber, bu yaşlarda siyasal katılımın az olduğunu söylemek mümkündür. Konu ile ilgili yapılan araştırmalarda, gençlerin erken yaşlarda siyasal katılım konusunda pasif durumda olduğu fakat yaşlarının ilerlemesi ile

beraber siyasal katılım konusunda daha aktif oldukları ifade edilmiştir. Baykal tarafından gerçekleştirilen araştırmada da bu sonuca ulaşılmış ve bu durum “Genç ve ileri derecede yaşlı kimselerin siyasal katılma oranları düşüktür. Gençlikten itibaren gittikçe yükselen siyasal ilgi 40-50 yaşları arasında zirveye çıkmakta sonra da tedricen azalmaktadır” şeklinde açıklanmıştır (Baykal, 1970: 82). Şüphesiz ki bu durumda, seçme ve seçilme yaşı, eğitim düzeyi, mesleki statü gibi birçok faktörün etkisi vardır. Sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal faktörler neticesinde, bireylerin ve özellikle gençlerin siyasal sistem karşısında eylemlerinde değişkenliğin olduğuna şahit olmaktayız. Tabi bu hususta, siyasal katılımın gerçekleştiği koşullar da oldukça etkilidir. 2020 yılında İstanbul’un Sultanbeyli ilçesinde gerçekleştirdiğim bir saha çalışmasında, gelir durumu başta olmak üzere, meslek, cinsiyet, eğitim durumu, yerleşim durumu gibi etkenler siyasal katılıma ve siyasal tutuma önemli ölçüde etki eden faktörler olarak tespit edilmiştir.

Siyasal katılımı gençlerin eylemlerinin artması ve siyasal eğilimlerinin tutarlılık kazanması için, gençlerin maruz kaldığı sorunları anlamak gerekir. Bu kapsamda, Türkiye’de

gençlerin maruz kaldığı sorunları anlamaya yönelik birçok çalışma gerçekleştirilmiştir. Nermin Abadan Unat tarafından gerçekleştirilen çalışma, bu konuya ışık tutabilecek niteliktedir. Unat, 1961 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi - Hukuk Fakültesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde yaptığı çalışmada Türkiye özelinde üç "ideal tip" gençliğin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Birinci ideal tip Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerini, ikinci ideal tip Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerini ve üçüncü ideal tip ODTÜ öğrencilerini içermektedir (Şentürk, 2013: 40). Bu sınıflandırmalar kapsamında, birinci gençlik tipi ilerici, aydın ve Kemalist gençliği temsil ederken, ikinci sınıflandırmada gelenekçi bir gençlik karşımıza çıkmaktadır. Son olarak yapılan üçüncü sınıflandırmada ise maddecî, başarıcı, yönetici bir gençlik tipi vurgulanmaktadır. Bu çalışma sonucunda Abandan, Türkiye'de gençlerin siyasal katılım eyleminde bulunmalarında, içerisinde bulundukları ekonomik ve toplumsal koşulların etkisinin son derece önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Gençlerin siyasal mekanizmalara güvensizlik hissediyor olması da siyasal katılımı etkilemektedir. Bu güvensiz-

lik duygusu, siyasal katılımına yönelik eylemlerinin önüne geçmekte ve eyleme geçme konusundaki isteksizliği kuvvetlendirmektedir. Gençler üzerinde yapılan çalışmalar kapsamlı olarak incelendiğinde; siyasal katılım konusunda özverili olmayan, yurttaşlık bilincini özümsemeye zamanı yenik düşen bir gençlik karşımıza çıkmaktadır. Özetle, Türkiye'de ekonomik, sosyal ve siyasal hareketlilikler incelendiğinde; ailenin gençler üzerindeki etkisi, yaşanan darbe gibi olaylar neticesinde siyasetten uzaklaşmak, siyasete karşı hissedilen güvensizlik -ki bu konuda en çok istihdam arayışı karşımıza çıkmaktadır-, ekonomik koşullar ve tabi ki dijital bir dünya haline dönüşüm gençlerin siyasal katılımı etkileyen faktörler olarak sıralanabilir.

Tüm bunlardan hareketle, gençlik ve siyaset arasında bir kopukluktan ziyade düzensizlik olduğunu söyleyebiliriz. Dijitalleşen dünya ile beraber, sosyal medya artık gençlerin "siyaset arenaları" haline gelmiştir. Gençler siyaseti mekanlardan ve kalıplardan uzaklaştırarak, kendi alanlarına taşımışlardır. Siyasal katılımı sağlığına kavuşturabilmek için, gençliğin dinamik yapısı göz önünde bulundurularak var olan ile yetinip teselli edilen bir gençlik yerine, gelecek için umut

vadeden ve fırsatlar sunan bir bakış açısına varılmalıdır. Gençliğin nasıl bir siyaset istediği ve siyasetin de nasıl bir gençlik istediği gözetilerek arasındaki yoksunluk giderilmelidir.

KAYNAKÇA

Baykal, D. (1970), Siyasal Katılma Bir Davranış İncelemesi. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No:302.

Şentürk, Ü. (2003). Milenyum Gençliğinin Dijital Yaşamı: Küresel Gençlik Kültürünü Sosyal Medyada Okumak. Düşünce Dünyasında Türkiz Siyaset ve Kültür Dergisi, 23, 29-47.

Gençlik Politikaları Kapsamında Türkiye ve Hollanda Karşılaştırması

Müslüm Yıldız

Bugünün çocukları ve gençleri hiç şüphesiz bir bütün olarak toplumun ve ülkenin geleceğini şekillendiren en etkili dinamiklerdir. Bu nedenle uzun vadeli bir toplum tasarımı ve devlet stratejisi bugün uygulanan gençlik politikaları ile biçimlenmektedir. Hâl böyle iken bu konuda ülkelerin birbirlerinden öğrenecekleri çok şey var. Bu öğrenme süreci iyi uygulama örneklerinin transferi şeklinde olabileceği gibi daha

kapsamlı olarak politika adaptasyonu biçiminde de olabilir. Bu yazı kapsamında temel olarak Hollanda'daki gençlik politikalarından bahsedilecek olup yeri geldikçe Türkiye'deki gençlik politikaları ile karşılaştırma yapılacaktır. Eminim bu derginin diğer bölümlerinde Türkiye'deki gençlik politikalarıyla ilgili ayrıntılı bilgiye ulaşabileceğiniz bölüm veya bölümler bulunmaktadır. Bu nedenle bu yazı içerisinde ülkemizdeki gençlik politikalarından daha kısa biçimde söz edilecektir.

Öncelikle bu karşılaştırma için neden Hollanda'yı seçtiğimden bahsedeyim. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) tarafından 2020'de yapılan bir araştırmaya göre hayatından memnun 15 yaşındaki genç oranının en yüksek olduğu ülke Hollanda'dır. Hollanda'da yaşayan bu yaş grubundaki gençlerin %90'ı hayatlarından memnundur. Bu nedenle Hollanda iyi bir örnek olarak karşımıza çıkmakta.

Bilindiği üzere vatandaşa en yakın yönetim birimi olan yerel yönetimler, hizmet sunumu konusunda merkezî yönetime kıyasla pek çok avantaja sahiptir. Ancak gençler söz konusu olduğunda Türkiye'deki belediyelerin görev ve sorumlulukları, dolayısıyla bu alanda sundukları hizmetler, son derece sınırlıdır. Ancak bunun aksine Hollanda'daki yerel yönetimler (belediyeler) özellikle 2015'ten itibaren gençlik ile ilgili birçok hizmeti sunmakla görevli kılınmıştır. Hollanda'daki belediyeler çocuklara ve ailelere yönelik, genel ve önleyici hizmetlerden, 0-23 veya 0-27 yaş arası çocuklar ve gençler için özel bakıma kadar geniş bir hizmet yelpazesini yönetmektedir. Hollanda'da gençlik terimi, alana bağlı olarak yeni doğmuş bir bebekten 23 veya 27 yaşına kadar olan çocuklara ve gençlere uy-

gulanmaktadır. Örneğin, 23 yaşa kadar önleyici yerel gençlik politikaları uygulanırken 27 yaşa kadar genç istihdam politikaları uygulanmaktadır.

Hollanda'da bulunan tüm belediyeler genel ve önleyici gençlik politikalarından sorumludur. Genel hizmetlere örnek olarak gençlik çalışmaları, çocuk bakımı ve temel eğitim kurumlarının sunduğu hizmetlerin verilmesi mümkündür. Bu hizmetler, çocukların normal gelişimini kolaylaştırmayı ve çocukların ve ailelerin küçük sorunlarının ciddi sorunlara dönüşmesini önlemeyi amaçlamaktadır. Belediyeler ayrıca önleyici gençlik hizmetlerinden de sorumludur. Önleyici hizmetlere (veya temel gençlik bakımı hizmetleri) çocuk sağlığı bakımı, genel sosyal hizmet, ebeveynlik desteği ve "gençlik ve aile merkezleri" gibi örneklerin verilmesi mümkündür. Bu önleyici hizmetler, sorunları erken aşamada tespit etmeyi, sorunlara erken aşamada müdahale etmeyi ve bu konuda sağlanması gereken desteği koordine etmeyi amaçlamaktadır.

Hollanda'daki gençlik politikalarına yapılan vurgu, "gençlere yönelik hizmetlerden" "katılım deneyimlerine" doğru evrilmektedir. Zira çeşitli katılım mekanizmalarıyla gençlerin

görüş ve önerilerinin alınması yoluyla yönetsel karar ve uygulamaların iyileşmesi ve kalitesinin artırılması mümkündür. Hollanda'da bulunan kuruluşlar ve belediyeler gençlere, genellikle gençlerin kendi istek ve fikirlerine göre çok yönlü hizmetler sağlayabilmektedir. Ancak birçok genç, tüm planlama sürecine ve faaliyetlerin uygulanmasına da dâhil olmak istemektedir. Bir politika fikrini ortaya atmak ve nihai sonucun pasif bir alıcısı olmak gençler için yeterli değildir. Kuruluşların ve belediyelerin gençlik çalışmaları konusunda yapması gereken, gençleri "pasif müşteri" rolünden "aktif ortak" rolüne taşımaktır. Pek çok ülkede, gençlerin boş zaman etkinlikleri için karar alma süreçlerine nasıl dâhil olduklarına dair iyi uygulama örnekleri bulunmaktadır. Bir sonraki adım ise bu uygulamaları eğitim, spor, sağlık, sosyal işler, barınma, şehir planlama vb. alanlara taşıyarak gençlerle ilgili konularda kararların alındığı diğer sektörlerle transfer etmek olmalıdır.

Hollanda merkezî yönetimine göre, gençler arasındaki sorunları önlemenin en iyi yolu, toplumdaki konumlarını ve o topluma aidiyet ve katılım duygularını güçlendirmekten geçmektedir. Hollanda'daki gençlerin siyasi yapılar ile yönetim yapıları-

na katılabilmelerinin ve buralarda seslerini duyurabilmelerinin birçok yolu bulunmaktadır. Bu bağlamda Hollanda merkezî yönetimi, tüm gençlerin aktif vatandaşlığını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla ulusal düzeyde kurulmuş olan Ulusal Gençlik Konseyi (Nationale Jeugdraad-NJR), gençlerin katılım sağladığı bir gençlik danışma kurulusudur. NJR'nin amacı, ulusal ve yerel düzeyde gençlik katılımını teşvik etmek ve desteklemek olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda merkezî yönetime, il yönetimlerine, yerel yönetimlere ve diğer ilgili kuruluşlara gençlik politikası hakkında tavsiyelerde bulunmaktadır. NJR, 40 farklı gençlik örgütünün bir çatı kuruluşu olma niteliği taşımaktadır. Söz konusu örgütler konseyin yönetim kurulunu ve 8 adet gençlik temsilcisini seçmektedir. Gençlik temsilcileri, gençler ile siyasi kurumlar arasındaki bağlantıyı sağlamakla sorumludur ve gençlerin görüş ve düşüncelerini araştırarak bunları karar alıcılarla paylaşırlar. Söz konusu gençlik temsilcileri uluslararası kuruluşlar nezdinde önemli bir göreve sahiptir. Çünkü NJR, Avrupa kurumlarında ve Birleşmiş Milletlerde gençlik temsilcileri sağlamak için de önemli bir role sahiptir. Bahsi geçen gençlik temsilcileri, BM Genel Kurulu, Avrupa Birliği, UNESCO ve

İklim ve Sürdürülebilirlik Konferanslarında Hollandalı gençlerin sesini temsil etmektedir.

Buna benzer bir örnek Türkiye’de Kent Konseyi Yönetmeliğine göre kurulması zorunlu olan kent konseylerinin çatısı altında faaliyet yürütmekte olan gençlik meclisleridir. Böylelikle gençlerin politika önerileri belediyelere iletebilmektedir. Ayrıca ulusal düzeyde faaliyet yürütmekte olan Ulusal Gençlik Parlamentosu da bulunmaktadır. Ancak hem kent konseylerinin hem gençlik meclislerinin hem de Ulusal Gençlik Parlamentosunun işlevselliği ve karar alıcılar düzeyindeki etki potansiyeli tartışmaya açık bir konudur.

Hollanda’da bulunan belediyelerden bir kısmı gençlik meclisleri kurarak gençleri katılım mekanizmasına dâhil ederken, kimi belediyelerde ise gençlik elçileri bulunmaktadır. Örneğin, Lahey, Tilburg, Den Bosch ve Zoetermeer belediyelerinde yaşları 16 ila 24 arasında değişen gençlik elçileri faaliyet göstermektedir. Gençlik elçileri belediye sınırları içerisinde yaşayan gençlerin irtibat noktasıdır ve bir internet sitesi aracılığıyla veya doğrudan okulları ziyaret ederek gençlerle iletişime geçmektedirler. Gençlik elçileri kendi inisiyatifleriyle

belediyeye tavsiyelerde bulunabilmektedir. Ayrıca belediyeler belirli konularda gençlik elçilerinin tavsiye vermelerini isteyebilmektedir. Gençlik elçileri aracılığıyla belediyelerin gençlerle sürekli bir iletişim hâlinde olmaları mümkündür. Böylelikle gençlere yönelik politika seçimleri veya yeni politikaların geliştirilmesi kolaylaşmaktadır.

Hollanda’da gençlere ve çocuklara özel olarak oluşturulmuş mekanizmalardan biri Çocuk Ombudsmanıdır (de Kinderombudsman). Çocuk Ombudsmanı 0-18 yaş aralığındaki çocuklar ve gençler ile ilgilenmekte olup Hollanda merkezî yönetimi ve yerel yönetimler tarafından çocuk haklarına uyulup uyulmadığını izlemektedir.

Çocuk Ombudsmanı, Ulusal Ombudsman kurumunun bir parçası olmakla birlikte kendine ait yetkileri bulunmaktadır ve her yıl Hollanda Parlamentosuna rapor vermektedir. Buna benzer bir uygulama Türkiye’de kurulmuş olan Kamu Denetçiliği Kurumu altında sürdürülmektedir. Her ne kadar ayrı bir Çocuk Ombudsmanı mekanizması bulunmasa da çocukların başvuru yapabileceği ayrı bir portal oluşturulmuştur. Ancak tek başına bir mekanizmanın kurulma-

sı elbette yeterli değildir. Mekanizmanın işler kılınması ve çocukların/gençlerin buraya başvuru yapmasını teşvik etmek son derece önemlidir.

Sonuç olarak her iki ülkenin gençlere yönelik politikaları karşılaştırıldığında aradaki temel farklılıklardan en önemlisi Hollanda'da adem-i merkeziyetçi bir politikayla gençlik ile ilgili hizmetlerin önemli bir bölümünün yerel yönetimlere devredilmiş olmasıdır. Ülkemizdeki yerel yönetimlerin bu konudaki görevleri oldukça kısıtlıdır. Ancak farklı yerleşim yerlerindeki gençlere yönelik farklı politikaların geliştirilmesi gerekebilmektedir. Bu nedenle Türkiye'deki yerel yönetimlerin bu konudaki pozisyonu güçlendirilmelidir. Gençlik politikaları kapsamındaki bir diğer fark ise katılım politikalarında karşımıza çıkıyor. Türkiye'de de gençlere yönelik katılım mekanizmalarına işlerlik kazandırılmalı ve gerekirse gençlik elçisi gibi bir uygulama ile merkezî yönetim kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin gençlerin sorunlarından ve çözüm önerilerinden haberdar olması sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Bosscher, N. (2014). The Decentralisation and Transformation of the Dutch Youth Care System. www.nji.nl/

Daamen, E. & Hilverdink, P. (2016). Country Sheet On Youth Policy in the Netherlands. www.youthpolicy.nl/

Gilsing, R. (2002). Evaluating Local Policy Programs: A Threefold Strategy for Impact Assessment in Youth Policy. In 5th Conference of the European Evaluation Society, Seville, Spain.

Oktay, T. (2017). Gençliğe Yönelik Politika ve Uygulamalarda Yerel Yönetimlerin Rolü. MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi, 6(3), 309-336.

Yıldız, M. (2020). Avrupa Ülkelerinde Gençlik Politikaları: Hollanda Örneği. İçinde Yerel Yönetimler ve Gençlik Politikaları (Ed. H. Ateş). Ankara: 4T Yayınları.

Youth Wiki (2018). Youth Policies in the Netherlands. <https://eacea.ec.europa.eu/>

AB Gençlik Programlarıyla İlgili Bir Değerlendirme

Ahmet Kazancı

20. yüzyılın sonlarından bu yana dünya nüfusunda meydana gelen değişim ile beraber sağlık, sosyal politika, sosyal güvenlik, göç ve eğitim gibi birçok alanda çalışmalar yapılması elzem hale gelmiştir. Bilhassa Avrupa Birliği (AB) çatısı altındaki birçok kurum ve kuruluş tarafından değişen demografik yapı ile ilgili çalışmalar artmış ve yeni politikalar yürütülme-ye başlanmıştır. Azalan nüfus

yapısı göz önünde bulundu-
rulduğunda birliğin politikala-
rının geleceğe aktarılmasında
gençler önemli bir konuma
sahiptir. Gençler, AB'nin eko-
nomik, sosyal ve kültürel ge-
lişiminde önemli bir paya sa-
hiptirler (Sarıçayır, 2009; 3).
Bundan mütevellit gençlerle
ilgili programlar oluşturulmuş
ve gençlerin faaliyetleri için ay-
rılan fon miktarları arttırılmıştır
(Akman, Akçay, Argun 2011: 1).

Bu bağlamda AB bünyesinde birçok gençlik programı faaliyeti yürütülmektedir. Bu faaliyetlerin odaklandığı konular ve hedefledikleri katılımcı kitlesi farklılık gösterebilmektedir. Örneğin, Leonardo Da Vinci (Mesleki Eğitim) programı mesleki eğitim özelinde yürütülen bir program iken bu programın genel hedef kitlesi 18-30 yaş aralığıdır. Comenius (Okul Eğitimi) programı ise okul eğitimi özelinde şekillenmiş bir program iken programın genel hedef kitlesi orta eğitimin sonuna kadar olan öğrencilerdir (Sarıçayır, 2009; 38).

AB gençlik programlarından en bilinenleri olarak Comenius (Okul Eğitimi), Erasmus, Grundtvig (Yetişkin Eğitimi), Leonardo Da Vinci (Mesleki Eğitim) sayılabilir. Türkiye özelinde durum göz önünde bulundurulursa; en fazla katılım sağlanan hareketlilik türünün Erasmus olduğu söylenebilir. Erasmus gün geçtikçe popülerliğini arttırmaktadır.

Türkiye’de üniversitelerin sayısı günden güne artmaktadır ve Türkiye’nin Erasmus süreci aynı zamanda yükseköğretim kalitesinin artırılması için çok önemli bir faktör haline gelmiştir. Gerek öğrenci gerekse akademik personel üzerindeki olumlu çıktıları bir yana, Erasmus, kurumsal kapa-

sitenin geliştirilmesinin de ne denli değerli olduğunu gözler önüne sermiştir. Erasmus’tan alınan ilham ile tesis edilen Mevlana Programı ve Türk Ulusal Ajansı’nın Avrupa dışındaki ülkelerle yeni işbirliği alanları açmak için yaptığı girişimler kurum ve kuruluşların uluslararasılaşması ile beraber kurumsal kapasite ve kalitelerinin de artacağına habercisidir. Avrupa Birliği eğitim programları eğitim sistemimize önemli oranda uluslararası bir boyut eklemiş, alanlarında daha nitelikli, yurt dışı deneyimi olan, özgüveni yüksek vatandaşlarımızın yetişmesine çok değerli katkılar sağlamış olup bu türden katkılar sağlamaya da devam edecektir (Hasdemir & Çalıkoğlu, 2011: 68).

2004’te Türk Ulusal Ajansı önderliğinde tam katılım sağlayan Türkiye, Erasmus programında çok önemli yollar kat etmiştir. Erasmus programı yürürlüğe girene kadar kısıtlı ve birkaç kurumun öğrencileri ile akademik personelinin ulaşabildiği yurt dışı olanakları, günümüzde yükseköğretim kurumları için rutin bir faaliyet haline dönüşmüştür.

Program sayesinde 2010’da 10 binden fazla öğrenci ve akademisyen yurt dışı eğitim ve öğretim faaliyetlerine katılmışlardır. Bu sayı, Leonardo

da Vinci (Mesleki Eğitim), Comenius (Okul Eğitimi) ve Grundvig (Yetişkin Eğitimi) programları birlikte göz önünde bulundurulduğunda, programlardan yararlanan vatandaşların sayısı yılda 40 bini bulmaktadır. Bilhassa Anadolu'daki üniversitelerin Avrupa'daki eğitim kurumları ile olan ilişkileri neticesinde yükseköğretim kurumları onlarca ve hatta yüzlerce uluslararası ortağı olan Avrupa kuruluşlarına dönüşmüşlerdir (Hasdemir & Çalıkoğlu, 2011: 68).

Türkiye Ulusal Ajansı 2017'de Erasmus Programının son 30 yıllık serüvenini kaleme almıştır. Program aracılığıyla 2004 yılından 2017 yılına kadar Türkiye'den, 120 binden fazla proje başvurusu alınmış, bunlardan 28 binden fazlasına, 1 milyar avronun üzerinde hibe tahsis edilmiştir. Programlar kapsamında projelerde 475 binden fazla katılımcının hareketliliklere katılarak eğitim ve gençlik fırsatlarından faydalanması sağlanmıştır. Türkiye, yılda ortalama 9 binin üzerinde başvuru ile Erasmus+ kapsamındaki 33 program üyesi ülke arasında en fazla proje başvurusu alan ülke olmuştur (Türkiye Ulusal Ajansı, 2017: 19). Her ne kadar durum olumlu gibi resmedilse de AB gençlik programları siyasal konjonktüre karşı kırılğan bir durumdadır.

İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılması kararı AB gençlik programlarına da sirayet etmiştir. İngiltere yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve personel değişim hareketliliğini mümkün kılan Erasmus programından da ayrılmıştır. Hal böyle olunca gençlik programlarının ülkelerin almış olduğu siyasal kararlara karşın dirençsizliği ortaya çıkmıştır. Erasmus gibi çok fazla olumlu çıktıyı içinde barındıran bir programdan siyasal sebeplerle ayrılmak gerek kültürel gerekse ekonomik açıdan büyük bir yıkımdır. Bu olumsuzluğun yanı sıra AB gençlik programları birtakım olumsuz yönleri de bünyesinde barındırmaktadır. Bu olumsuzlukların en başında AB gençlik programlarına katılan bireylerin hareketlilik sonucu gitmiş olduğu ülkeye göç etmesi söylenebilir. Bu durum ülkelerin nitelikli insan kaynağı açısından büyük bir problem oluşturmaktadır. Bir diğer olumsuzluk ise ötekileştirme sorunudur. Gerek dini gerekse de yaşam tarzı açısından gitmiş olduğu toplumdan farklı bir kimliğe sahip olan bireyler bulundukları toplumda ötekileştirilebilmektedir. Sosyal ve psikolojik açıdan yaşanan bu durumun birey üzerindeki etkileri ciddi boyutlarda olabilmektedir. Ayrıca bireyler gitmiş oldukları yerde kendi milli kimliklerini temsil etmektedir.

Bu açıdan gidilen toplumda gösterilen her türlü olumsuz davranış, bireyin sahip olduğu ülkenin kimliğinin saygınlığının zedelenmesine neden olacaktır.

Erasmus ve birçok AB gençlik değişim programı bireylere kültürel, maddi, sosyal ve gelişimsel açıdan katkı sağlamaktadır. Bu tarz gençlik programlarının gerek bölgesel gerekse de fonksiyonel açıdan çeşitlendirilmesi küresel kalkınmaya faydalı olacaktır. Ayrıca yazı içerisinde bahsedilen ötekileştirme sorunu bu tarz girişimlerle hafifletilebilir. Hareketlilik sonucunda gidip gelen birey görgü ve bilgisini arttırma neticesinde ülkesine artı değerler katabilir. Bu konu kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, siyasal bilimler, ekonomi gibi alanlar ile dirsek teması olan bir multidisipliner bir konudur. Çeşitli disiplinlerin bakış açısıyla beraber bu alan akademik yazında üzerine çokça mürekkep tüketilmeyi hak etmektedir.

KAYNAKÇA

Akman, E., Akçay, E. Y. & Argun, Ç. (2011). Avrupa Birliği'nin Değişen Nüfus Yapısında Gençler ve AB'nin Gençlik Politikaları. Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 11 (22), 1-32.

Hasdemir, F. & Çalıkoğlu, M. R. (2011). Avrupa Birliği Eğitim Programları ve Değişim, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 2, 66-68.

Sarıçayır, E. (2009). Avrupa Birliği Gençlik Politikaları Çerçevesinde Gençlik Programı ve Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Türkiye Ulusal Ajansı (2017). Erasmus'tan Erasmus+'a 30 Yılın Hikayesi, T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, Ankara.

Baharın Kayıp Nesli

Ahmet Gültekin

Batı edebiyatında “Kayıp Kuşak” tabiri sıklıkla karşımıza çıkar. Özellikle Ernest Hemingway romanlarından aşına olunan bu kavram; Birinci Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan, temelinde boşvermişlik ve bohemlik olan edebi akımın temsilcileri için kullanılır. Ancak bu kaybolmuşluğun yansımaları edebiyatla sınırlı değildir. İnsanlık tarihi savaşlarla dolu olmasına rağmen Birinci Dünya Savaşı’nın küresel boyutu ve yaşanan yıkımın derecesi, İkinci Dünya Savaşı’nda ve öncesindeki vahşetin zeminini oluşturacak küresel bir ahlaki ve vicdani kaybolmuşluğun da başlıca sebebi olarak tanımlanabilir. Ya da daha yakın zamana gelecek olursak Körfez

Savaşları ve Irak’ın işgali gibi olayların, bağımlı veya bağımsız radikal örgütlerin rahatlıkla taban bulmasına ve şiddet dozajının zaman geçtikçe daha da artmasına yol açmıştır. Kendisi de “kayıp kuşaktan” olan ve her iki dünya savaşını da yaşayan Emil Cioran, sıklıkla karşımıza çıkan şu sözleriyle bu durumu net bir şekilde açıklamıştır: “Bir inanç için acı çekmiş olandan daha tehlikeli varlık yoktur: En büyük zalimler, kafası kesilmemiş mazlumlardan çıkar. Acı, güç iştahını azaltmak şöyle dursun, onu azdırır.”

Savaşın ve yıkımın kaçınılmaz sonuçlarından birisi olan “göç”, yüzyeseksel bir tanımla; insanların çeşitli nedenlerle geçici veya sürekli olarak yer değıştirmesine verilen addır. Göç, genel olarak “zorunlu göç” ve “gönüllü göç” olarak iki ana başlık altında sınıflandırılrsa da, tüm göçlerin temelinde yatan motivasyon, Maslow’un ortaya koyduğu ihtiyaç piramidinde bir yukarı basamağa ulaşma veya yerini muhafaza etme güdüsü ve yaşadığı bölgede bunun için uygun şartların bulunmamasıdır. Yani en alt basamakta bulunup fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayabilen bir birey, ikinci basamak olan “güvenlik ihtiyacı” sebebiyle savaş bölgesinden göç ederken veya kısıtlı su kaynakları sebebiyle fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk çeken bir Afrika kabilesi hayatta kalmak için göç ederken; statü ve saygınlık sahibi eğitilmiş bir birey ise piramidin zirvesi olan “kendini gerçekleştirme” motivasyonu ile göç edebilir.

“Birleşmiş Milletler’e bağlı Uluslararası Göç Örgütü verilerine göre, 2019 itibarıyla dünya genelinde 272 milyon göçmen bulunuyor. Yani 1970’te 84 milyon ve 1990’da 153 milyon olan göçmen sayısı, 50 yılda 3 kattan fazla artış göstermiş durumda. Rapora göre, ekonomik se-

beplerden bağımsız olarak şiddet, çatışma, savaş ve doğal afetler nedeniyle ülkesini terk edenlerin sayısı ise toplam 41,3 milyon. Yine 2019 verilerine göre Suriye, 6.1 milyon ile en fazla göç veren ülke konumunda bulunuyor. Küresel göçmen nüfusunun yüzde 52’si ise 18 yaşın altında.”

Anadolu coğrafyası; tarih boyunca iskânın yoğun olduğu ve sürekli olarak göç alıp vermesi sebebiyle insan sirkülasyonunun fazla olduğu bölgelerden olagelmıştır. Cumhuriyet dönemine bakıldığında da göç konusunun ülke gündeminden düşmeyen meselelerden birisi olduğunu söylemek mümkün. Lozan sonrası gerçekleşen mübadele göçleri ve Doğu Avrupa’daki Türk nüfusun 50’li yıllara kadar süren göçü, sürekli olarak devam eden kırdan kente veya büyük şehirlere doğru yaşanan iç göçler, Türk vatandaşlarının çalışmak için Avrupa’ya göçü, İran Devrimi sonrası ülkemize gelen Azeri ve Fars göçü, Sovyetler işgaliyle başlayan ve günümüze kadar devam eden Afgan göçü, Körfez Savaşları ve Irak’ın işgali sonrası yaşanan göçler, “Arap Baharı” ile beraber gelen büyük göç dalgaları, Afrika ülkelerinden gelen göçler vs. derken liste uzar gider. Velhasıl, göç ve nüfus hareketleri yaşadığımız coğrafyada hiçbir zaman son bul-

madı. Ancak 2011'den bu yana yaşanan göç yoğunluğu Türkiye'nin daha önce şahit olmadığı boyutlara ulaşmış durumda.

Türkiye, çoğu göçmen için nihai göç hedefiyken, bazıları için ise Avrupa'ya ulaşmadan önce son durak konumunda bulunuyor. Ancak Avrupa Birliği'nin göçmenleri komşu ülkelerde tutmayı hedefleyen politikaları ve Türkiye'nin tampon bölge konumunda olması, ülkemizdeki göçmen yükünü arttıran faktörlerin başında geliyor. Tabii zengin Arap ülkelerinin Suriye başta olmak üzere savaş durumundaki Arap ülkelerinden göçmen kabul etmeyişi ve İran'ın kendi üzerindeki Afgan göçmen yükünü hafifletme çabaları da yaşanan bu göç yoğunluğuna karşı tedbir alamayan ve uzun vadeli çözüm odaklı bir plan ortaya koyamayan Türkiye'nin göçmen yükünün bir hayli artmasına ve bu konuda yalnızlaşmasına sebep oluyor. Hal böyleyken, kendi iç göçlerinden kaynaklanan; gettolaşma, çarpık kentleşme, düzensiz nüfus dağılımı ve suç oranlarındaki artış gibi problemlere henüz çözüm bulamamış ülkemizde; ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel sebeplerden dolayı göç, büyük bir sosyal sorun halini alıyor.

Bu sosyal sorun gün geçtikçe büyürken kamuoyunda göçmenlerle ilgili en çok sorulan soruların başında ise göçmenlerin neden ekseriyetle genç erkeklerden oluştuğu. Bu durumun başlıca sebepleri, kaçak göçün hem fiziksel hem ekonomik olarak zorlayıcılığı, hem de bilinmez bir yolculuğun barındırdığı riskleri kendi başlarına göğüsleyip rahata kavuştuktan sonra ailelerini getirme istekleri. Tabii Suriye gibi mesafenin kısa olduğu ve özellikle savaşın ilk zamanlarında hayati tehlikenin daha fazla olduğu bölgeler için bu durum geçerli değil. Zira Suriye'den, kadınlardan, çocuklardan, yaşlılardan oluşan kabileler de savaştan kaçarak Türkiye'ye sığındı. Ancak zamanla Suriyeli göçmenlere karşı oluşan kamuoyu tepkisinin hedefinde de Suriyeli gençler bulunuyor.

Bu noktada bir parantez açıp "göçmen gençler" konusuna girmekte fayda var. Gazeteci olarak geçtiğimiz yıla kadar her ay Suriye'nin kuzey bölgelerine görevli olarak gidiyordum. Bazı görevler sırasında tanıştığımız gençlerin, bir sonraki görevimizde öldüğü haberini almak artık neredeyse sıradan bir durum haline gelmişti. Bunların çoğu, savaş başladığında 7-10 yaş aralığında olan ve savaşın içinde büyüyüp bugün eline silah

alacak yaşa gelen çocuklar. Önlerinde ellerine silah alıp savaşmaktan veya ülkelerini terk etmekten başka bir seçenek yok. Bu yaşa kadar doğru dürüst bir aile hayatı veya eğitim imkanları olmadan ihtiyaçlar hiyerarşisinin ikinci basamağında debelenip duruyorlar. Yani “kayıp nesil” hüveyetine çoktan kavuştular.

Göçenlerin büyük bir kısmı ise göç üzerine yazılan sosyoloji tezlerinin konusu veya uluslararası alanda siyasetçilerin birbirine karşı kullandıkları koz olmaktan öteye gidebilmiş değil. Kimine göre sömürülebilecek “ucuz işçi fırsatı”, kimine göre ise “işlerini elinden alan hırsızlar”. Kimine göre parklarda huzur kaçıran ve görüntü kirliliği oluşturan gruplar, kimine göre ise ülkesi için savaşmaktan kaçıp ekonomimize yük olan “hainler”. Savaşın ortasına doğmuş ve savaşsız bir dünyanın varlığından bihaber, hayatta kalma güdüsüyle güvenli bir yer arayan bu kayıp nesle yönelik nefret artarken siyaset mekanizması da bu sosyal sorunun çözümü için herhangi bir çözüm bulabilmiş değil. Halkın bu sosyal sorun karşısında tepki vermesi insani bir durum olarak karşılanabilecekse de bu tepkiler ırkçı söylemlere ve fiziki saldırılara kadar varabiliyor. Ve herkesin ağzında tek bir soru “neden geri dönmüyorlar”.

Suriye’de savaşın bittiği yönünde yanlış bir algı oluşmuş durumda. Özellikle bayramlaşmak için gidenlerin neden Türkiye’ye geri geldiği sorusu sıklıkla soruluyor. Birkaç günlüğüne gitmek ve orada yaşam sürdürmek arasındaki farkı idrak etmek çok da zor olmasa gerek. Ülkenin kuzey kesimlerinde Türkiye’nin girişiyle bazı güvenli bölgeler oluşturulmuş olmasına rağmen buradaki imkanların kısıtlı oluşu ve hali hazırda bu bölgelerin nüfus yoğunluğunun fazla oluşu, geri dönüşü şimdilik olanaksız kılıyor. Örneğin savaş öncesi nüfusu 165 bin olan İdlib şehrinin nüfusu şuan 3 milyonu aşmış durumda. Nüfus yoğunluğunun yanı sıra, işsizlik sonucu gençlerin silahlı örgütlere yönelmesi, illegal işlere bulaşması ve uyuşturucu kullanımının özellikle PYD’ye yakın bölgelerde yoğun oluşu yaşanabilirliği kısıtlayan bazı diğer faktörler.

Peki Şam ve rejim kontrolündeki bölgelere dönüş imkanı var mı? Göç konusu üzerine çalışan ödüllü gazeteci Sally Hayden, savaştan kaçıp Almanya’ya giden ve daha sonra Şam’a dönüp tekrar ülkeden kaçan 4 çocuk babası Suriyeli Sami ile bir röportaj gerçekleştirmişti. Bu röportaj, Esad’ın “ülkenize dönün” çağrılarını uyacakları nasıl bir son beklediğini de

gözler önüne sermişti. Deyr-ez Zor'da eşi ve 4 çocuğunu daha sonra yanına aldirmek üzere Almanya'ya göç eden Sami, 2017 yılında DAEŞ tehdidi altındaki ailesini oradan çıkarmanın bir yolunu bulamayınca yanlarına dönmeye karar verir. Sınırdışı edilme talebi ile Alman makamlarına başvurusu tehlikeli olacağı gerekçesiyle reddedilince bir yolunu bulup Suriye'ye havayoluyla dönüşün kolay olduğu ülkelerden birisi olan Sudan'a gider. Hartum'dan uçakla Şam'a indiğinde havaalanında bir süre bekletildikten sonra önce sorguya alınır ardından bir arabaya bindirilerek 10 metrekarelik bir hapisaneye götürülür. Sami, bu 10 metrekarelik alanda 10 kişi tutulduklarını, alanın dar olması sebebiyle sırayla uyuduklarını ve dışarıyla en ufak bir irtibatları olmadığını söylüyor. Ailesi ve arkadaşları Sami'nin öldürüldüğünü düşünmeye başlamış.

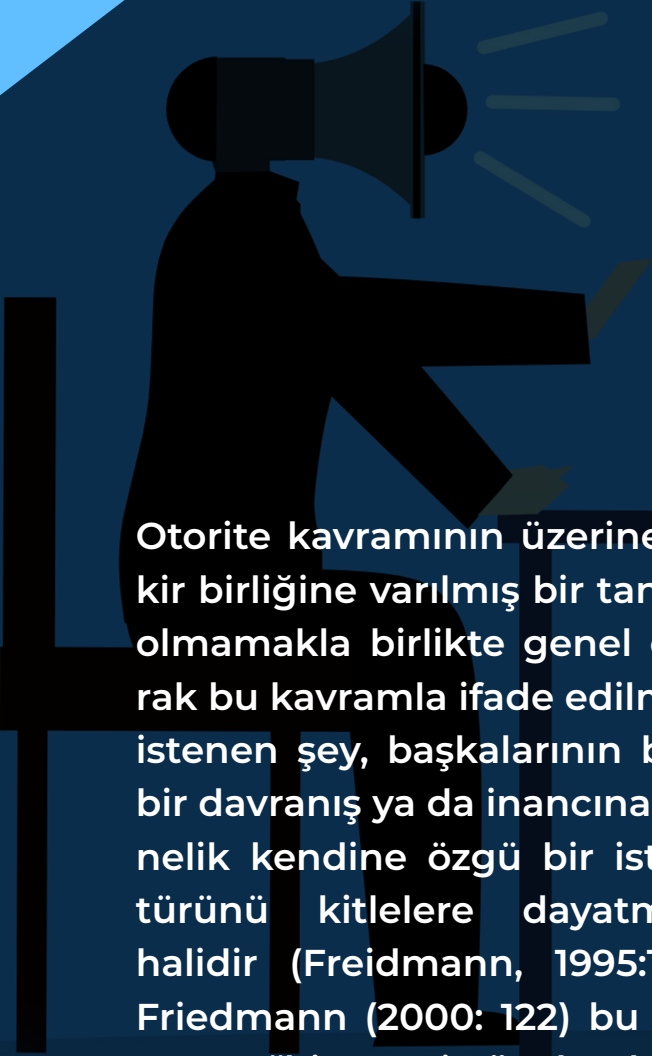
Sami orada başına gelenleri şöyle aktarıyor: "Kaldığımız koğuştan sadece işkence seansları için çıkarılırdık. Her seferinde bana Avrupa'daki Suriyeli muhalif liderler hakkında sorular sorarlardı ama ben hiçbirisini tanı mıyordum. Suriye'de polisin eline düşüp işkence görmeden çıkmak imkansızdır. Bunu herkes bilir. Orada ölüp gitsem kimsenin ruhu duymaz, çünkü orada olduğumu bilen kimse yok."

Sami, 1 ay burada tutulduktan sonra zorla silah altına alınıp cepheye gönderilir. Daha önce 2 yıl askerlik hizmeti yapmış olmasına rağmen kendisini askerde bulur. Ancak bu kez DAEŞ kontrolündeki, çatışmaların en şiddetli olduğu bölgelere gönderilir. Bu, ona göre bir nevi idam cezası gibiydi. Askeriyedeki tüm imkanlar Rus askerlerine sunulurken kendilerine içecek su dahi verilmediği bir ortamda hayatta kalmak için savaşmak zorunda kalır. Daha sonra saldırıya uğradıkları ve birçok kişinin öldüğü bir anda bir yolunu bulup kaçar ve bir şekilde ailesine ulaşıp onları da alarak kaçak yollardan Türkiye'ye, oradan oturma izni bulunan Almanya'ya tekrar geri döner.

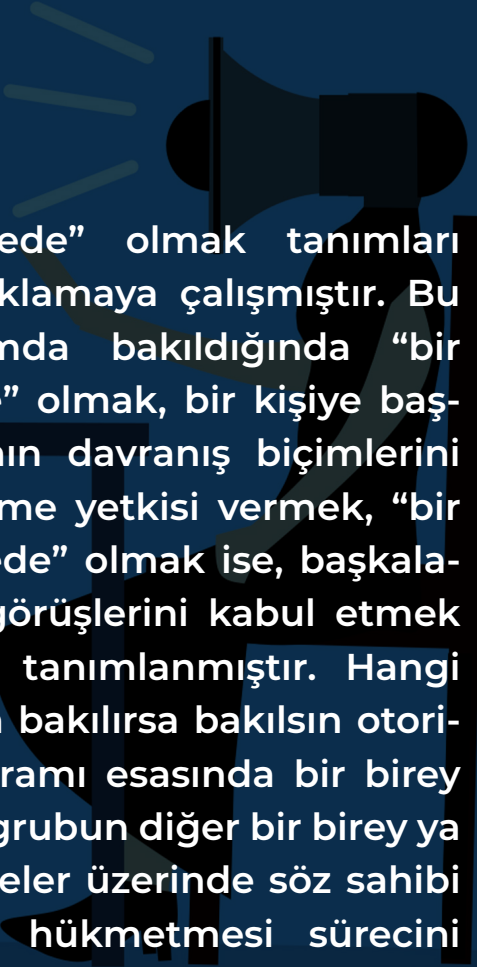
Sami'nin hikayesi Suriye'nin kayıp neslinin durumunu ve sıkışmışlığını net bir şekilde ortaya koyuyor. Savaş, nefret, ötekileştirme, yoksulluk, vatansızlık ve eğitimsizlik arasında sıkışıp kalan "Bahar" ümitleriyle "Kara kış"a mahkum edilen bir nesil. Daha büyük bir yıkımı ve vicdani kayboluşlarını önlemek için bulundukları ülkeden önce, dünyayla ve hayatla adaptasyonlarının sağlanması; bu sosyal sorunun muhatabı olan ülkelerin öncelikli gündemlerinden olmalı.

Otorite Kavramının Z Kuşaağı Üzerindeki Etkisi

Çiğdem Yavuz

Otorite kavramının üzerine fikir birliğine varılmış bir tanımla olmamakla birlikte genel olarak bu kavramla ifade edilmek istenen şey, başkalarının belli bir davranış ya da inancına yönelik kendine özgü bir istem türünü kitlelere dayatması halidir (Freidmann, 1995:181). Friedmann (2000: 122) bu durumu “bir otorite” olmak ve

“otoritede” olmak tanımları ile açıklamaya çalışmıştır. Bu bağlamda bakıldığında “bir otorite” olmak, bir kişiye başkalarının davranış biçimlerini belirleme yetkisi vermek, “bir otoritede” olmak ise, başkalarının görüşlerini kabul etmek olarak tanımlanmıştır. Hangi açıdan bakılırsa bakılsın otorite kavramı esasında bir birey ya da grubun diğer bir birey ya da kitleler üzerinde söz sahibi olarak hükmetmesi sürecini ifade etmektedir.

Tarihsel arka planı incelendiğine otorite algısının geleneksel ve modern toplumlarda farklılık arz ettiği görülmektedir. Geleneksel toplumlarda otorite, itaat etme beklentisi doğrultusunda şekillenmekte ve kaynağını tanrısal güçten almaktadır. Bu anlayışa göre tanrısal ya da kutsal otorite mutlak itaati gerektirmektedir. Orta Çağ Avrupası'nda kilise ve ruhban sınıfının tek otorite olarak görülmesi bu duruma verilebilecek en iyi örnek olarak kabul edilmektedir.

Aydınlanma düşüncesiyle ortaya çıkan otorite anlayışı ise geleneği yıkarak aklın egemen olduğu bir toplumsal düzene zemin hazırlamış, otoritenin tanrısal gücünü yok etmiştir. Bu yeni otorite algısı özgürlük, akıl, düzen ve ilerleme gibi fikirlerin etkisiyle modern toplumun oluşumuna katkıda bulunmuştur. İçerisinde yaşadığımız bu dönem modern toplum çağı olarak görülmektedir (Odabaşı, 2000: 191-192).

Otorite kavramının toplumlar içerisinde başlı başına bir etken olarak bulunmasının yanı sıra kavrama kaynaklık eden meşruiyet araçlarının sürekli olarak gelişmesi ve toplumu oluşturan bireylerin kendi çıkarları adına bu meşruiyet araçlarını farklı biçimlere dönüştürerek kullanması

otorite sahibi olan gruplar üzerine tek bir tanım yapılmasını zorlaştırmaktadır. Yine de tüm dünyada kabul gören ortak otorite çoğunlukla iktidar ve çevresidir. Buna ek olarak zaman zaman medya, cemaat grupları ya da çeşitli egemen sınıflar otorite olarak kabul edilmektedir. Kısaca özetlemek gerekirse otorite, inançların, çıkarların, korkuların, utançların, törelerin, facebook, twitter ya da instagram kültürü ile bağımlılık ve bencilliklerin meşrulaştığı her şeyi kapsamaktadır (Esgin, 2013: 107).

Otorite tanımında bahsettiğimiz, "bir otoritede olmak" kavramını karşılayan toplumun temel yapı taşları bireylerdir. Geçmiş dönemlere baktığımızda otorite sahibi olan gruplar kitleleri etkileyen pozisyonda bulunurken teknolojinin hızla ilerlemesi sonucu bu durum değişmiş ve karşılıklı etkileşimler ortaya çıkmıştır. Günümüzde otoritelerden en çok etkilenen gruplar şüphesiz ki gençlerdir. Özellikle Y ve Z kuşağı olarak adlandırılan çalışma çağındaki genç nesil otoritelerin aldığı kararlara yaşamlarını ilgilendirdiği için fazlasıyla tabii olmak durumundadır.

Y kuşağı temel olarak 1980-1995 yılları arasında doğmuş 25-40 yaş grubu arasını, Z kuşağı ise 1996 yılı ve sonrası doğumlu olan 18-25 yaş arası genç

nesli ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu gruplara mensup olan bireyler geleceklerini içinde bulundukları koşullara göre şekillendirmekte ve kariyer hedeflerini mevcut durumlara göre yönlendirmektedir.

Dünyada ve ülkemizde “Z kuşağı kimdir?” sorusuna karşılık çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bunlardan en ünlüsü olan Gregg L. Witt ve Derek E. Baird tarafından yazılan “The Gen Z Frequency” kitabına göre Z kuşağı bireylerin genel özellikleri aşağıdaki gibidir;

- Bağımsızdırlar ve başarı için fazlasıyla çalışırlar.
- Cinsiyet, ırk ve etnik farklılıklara karşı açıktırlar.
- Siyasi açıdan farkındalık sahibi, dünyayı daha iyi bir yer yapmayı düşleyen ve dünyayı farklı yapmaya çalışan organizasyonlarda çalışmayı isteyen aktivist ruhlu kişilerdir.
- Pragmatiktirler.
- Kendi kişisel markalarını oluştururlar.
- Emoji ile konuşurlar ve mobil iletişimi tercih ederler.
- Sosyal network ağlarına fazlasıyla önem verirler.
- Sosyal medyada aktiftirler.

Ülkemizde Z kuşağına yönelik yapılan araştırmalarda Z kuşağının genel özellikleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

- Yenilmekten korkarlar ve oyun dünyası bu kuşak için son derece önemlidir.
- Video ile iletişimi tercih etmektedirler.
- Eğitime çok önem vermekte ancak eğitimin iyi bir yaşam sağlamayacağına inanmaktadırlar.
- Para yerine mutluluğu tercih etmektedirler.
- Sosyalleşmeye ve gönüllü çalışmalara yatkındırlar.
- Gelecek kaygısı taşımaktadırlar.
- Sloganik söylemlere inanmamaktadırlar.
- Siyasete ilgilidirler ve apolitik değildirler.
- Siyasi liderlerin güvenilir ve çalışkan olmasını tercih etmektedirler.

Z kuşağına dair dünyada ve ülkemizde yapılan araştırmalarda ortaya çıkan pek çok sonuç örtüşmekte ve bu kuşağın temsilcisi bireylerin özgürlüklerine fazlasıyla düşkün olup, otoritelere güvenmedikleri anlaşılmaktadır. Bununla birlikte ülkemizdeki genç neslin otoritelere bakışı çağdaşlarına oranla daha keskin farklılıklar göstermekte ve farkındalıklarının yüksek olduğu görülmektedir. Özellikle gelecek ve kariyer kaygısı

sebebiyle hayatlarında etkin olan gündelik politik kararlar konusunda iktidarlara güven duymamaktadırlar. Nitekim geçmiş yıllarda yaşanan çeşitli toplumsal olaylar, üniversite eylemleri ve yönetimlerin sorunlar karşısındaki tutumları gençlerin iktidarlara bakış açısının ve otorite anlayışının zedelenmesine neden olmuştur.

Otoriteyi elinde bulunduran iktidarlara ise kendilerini hızla değişen dünya karşısında adapte edemediği için gençlere ulaşamamakta ve sorunlarına çözüm getirememektedir. Bu durum ise dünyayı başka bir düzen içerisinde gören gençlere mevcut sistemi değiştirme konusunda aktivist bir yapının içine sokmaktadır. Z kuşağı gençliğinin özgürlük anlayışı, farklılıkları kendininmiş gibi kabulü, her canlının yaşamına karşı duyduğu saygı ve en önemlisi “imkansız diye bir şey yoktur” mottosu, politik ya da toplumsal açıdan kendilerini kalıba koymak isteyen otoritelere karşı itaat göstermemelerine sebep olmaktadır. Bu nedenle sloganvari vaadlerde bulunan siyasetçileri ve politikaları kabul etmemektedirler.

Z kuşağının beklentisi olan siyaset anlayışını özetlemek gerekirse, katı ideolojik çizgileri olmayan ve tüm sorunları aynı perspektiften ele alma-

yan, esnek ve çevik biçimde siyaset yürüten partilere ilgi göstermektedirler. Bu durumun temelinde yatan sebep ise gençlerin din, etnisite ve cinsel kimlik gibi konularda farklı düşünüyor olmasıdır. Milliyetçilik ve din eksenli bir otorite anlayışını ise reddettikleri görülmektedir. Araştırma şirketlerinin yayınladığı anketlerdeki sonuçlara göre Z kuşağının merkez ideolojili partiler yerine siyasi hayatın uçlarında bulunan partileri destekledikleri ortaya çıkmıştır. Ülkemiz açısından bu duruma verilecek en iyi örnek bağlı bulundukları partilerden ayrılarak Türkiye İşçi Partisi (TİP) çatısı altında bir araya gelen milletvekillerinin Z kuşağı tarafından desteklenmesi ve sosyal medyada sıkı takip edilerek mitinglerinde eşlik edilmesi olacaktır. Gençler, belli ideolojik yapılara sahip olan merkez sağ ve sol partilerinin yerine yeni arayışlar içerisine girmiştir. Bu duruma sebep olarak ailelerin/sistemin baskısına karşı çıkış ile esnek yapıdaki partileri şekillendirebilecekleri düşüncesi yatmaktadır. Bunlara ek olarak Z kuşağı taban kaygısıyla siyaset yürüten, statükocu hantal oluşumlardan çok, kendilerini doğrudan ilgilendiren eğitim ve işsizlik gibi konulara, onları dinleyerek, somut çözümler getirmeye gayret eden çevik, anlayışlı ve toleranslı yapılar ile iktidarlara tercih etmektedir.

Tüm bunlara rağmen ülkemiz siyasi arenasında Z kuşağını temsilen 2 milletvekili bulunmaktayken dünyanın çeşitli bölgelerinde bu oran daha yüksektir. Şüphesiz ki bu duruma neden olan iktidarların baskıcı bir ortamdan ziyade demokratik bir alan yaratarak gençleri siyasete teşvik etmesidir. Greta Thunberg'in BM zirvesinde devlet liderlerine "Ne Cüretle?" çıkışı, Joshua Wong Chi-fung'un Hong Kong Protestolarındaki tavrı, Malala Yousafzai'nin insan hakları ve kadın eğitimi konusunda Afganistan'da sergilediği tavır, Yeni Zelanda parlamento üyesi Chlöe Swarbrick'in parlamento konuşması esnasında "OK, Boomer" çıkışı ortaya çıkan dalganın büyüklüğünü gözler önüne sermektedir. Sonuç olarak bakıldığında Z kuşağı temsilcilerinin otoriteleri büyük değişime zorlayacağı anlaşılmaktadır.

KAYNAKÇA

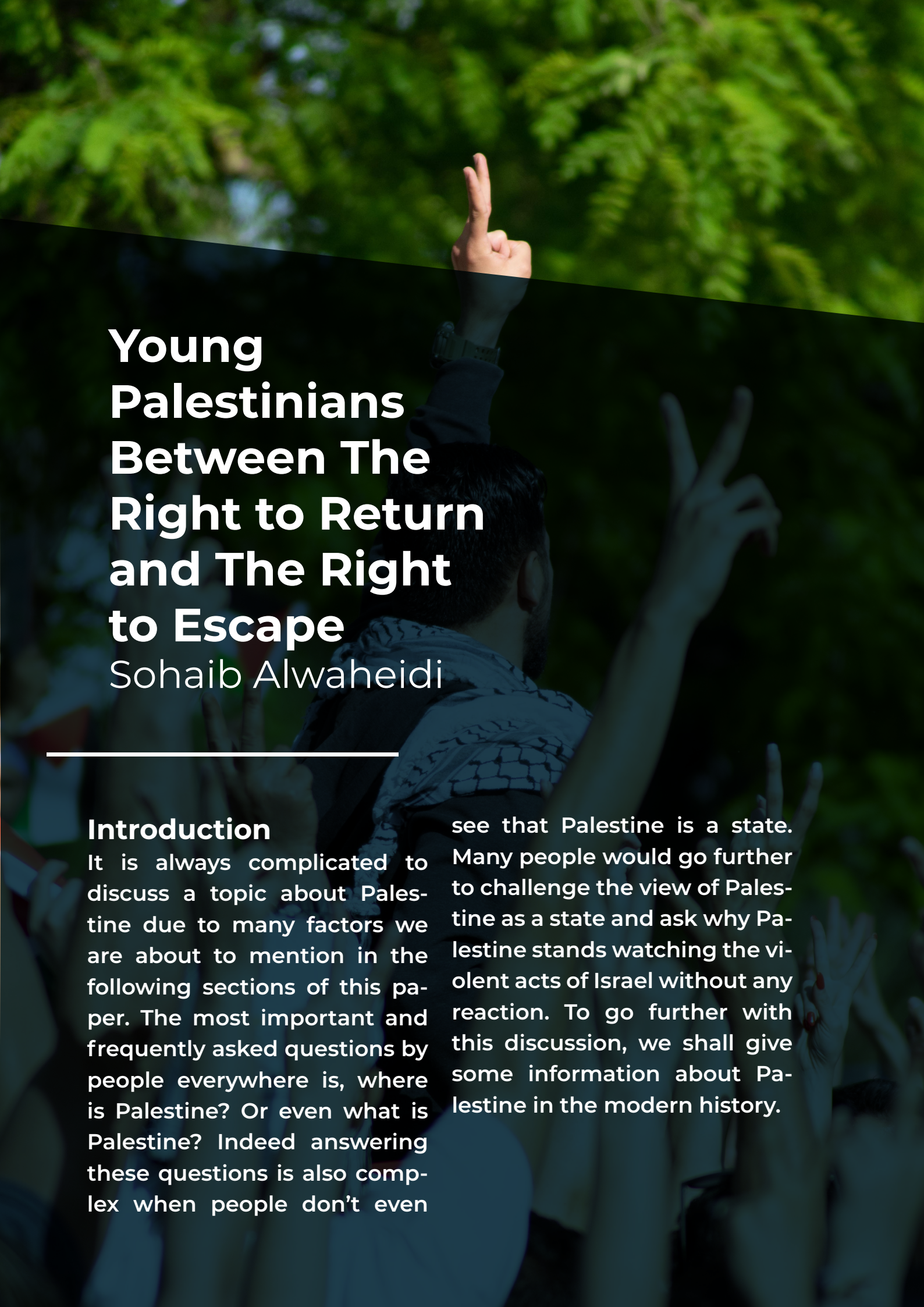
FRIEDMAN. R. B. (1995). "Otorite", Blacwell'in Siyasal Düşünce Ansiklopedisi, (Ed). Miller D. ve diğ. (ed.), (Çev). Peker B. (Çev). Kıraç N., Ankara: Ümit Yayıncılık, s. 181-186.

Heywood. A. (2019). "Siyaset Teorisine Giriş", Güç, Otorite ve Meşruiyet, Çev: Hızır Murat Köse, İstanbul: Küre Yayınları.

FRIEDMAN, "On the Concept of Authority in Political Philosophy," pp. 122-123. Aktaran, Gerald F. GAUS, Political Concepts and Political Theories (Usa, Westview Press, 2000), p. 41.

Odabaşı. F. (2000). "Üniversite Gençliğinin Otorite Algısı ve Din", İlahiyat Akademisi Dergisi, s. 183-216.

Esgin. A. (2013). "Otoritenin Sosyolojisi: Otoriteye İtaatın ya da Otorite Bağımlılığının Sosyolojik Anlamları", Sosyologca 5, s. 91-113.

A person is seen from the back, raising their right hand with the index and middle fingers extended in a peace sign. The background is a dense, out-of-focus green foliage. The image is partially covered by a dark, semi-transparent overlay on the left side where the text is located.

Young Palestinians Between The Right to Return and The Right to Escape

Sohaib Alwaheidi

Introduction

It is always complicated to discuss a topic about Palestine due to many factors we are about to mention in the following sections of this paper. The most important and frequently asked questions by people everywhere is, where is Palestine? Or even what is Palestine? Indeed answering these questions is also complex when people don't even

see that Palestine is a state. Many people would go further to challenge the view of Palestine as a state and ask why Palestine stands watching the violent acts of Israel without any reaction. To go further with this discussion, we shall give some information about Palestine in the modern history.

Palestine is an occupied land. After Balfour Declaration in 1917, Israel was given the right to settle and build up a state over the Palestinian territories which became a fact and reality in 1948 right after the World War II. This began after the UN adaptation of the Partition Plan which entails that a Jewish state lives beside an Arab state. Arabs and Palestinians in particular refused the plan while on the other hand, Jewish accepted it. In 1948, Israel declared its independence. As time went on, Israel occupied more of the Palestinian lands until the full occupation of Palestine. Today, Israel takes control of Palestine while the Palestinians are divided into two parts. The first is the West Bank which holds the Palestinian government. The second is Gaza strip.

The declaration of the Israeli state on the Palestinian lands left many people homeless and threatened to death. Ever since the declaration of Israel, Palestinians started to immigrate leaving behind their lands and houses because of the massacres that took place in Palestine such as Kafr Qasim massacre in 1956 which left 47 people dead among which there were 23 children according to Wikipedia. It would be fair to say that Palestinians were pushed to evacu-

ate their lands in search for peace and a place to live in after 1948. They moved to Lebanon, Syria, Jordan and some other states. The real issue presented in this paper is isn't war over? Why do people still leave their country? The next section will take these questions into deeper consideration.

The Beginning of Immigration, a Forever-lasting Tragedy?

Just very recently, a man was reported dead on his way to Greece in the sea. The accident happened in the 5th of November, 2021. A group of young Palestinians took their way through the sea from Turkey to Greece. On the way, their poorly made small boat sank into the sea. Few of the people on the boat could survive. The important part here is that it seems to be an endless tragedy for Palestinians who started their immigration from 1948 up until this very moment of writing this paper. It would be very easy for us to indicate the start of the tragedy of the Palestinians when looking back at the history of Palestine. What is complicated to predict is, when will this end? Such a very difficult question to answer if there are

two states in one geographical territory and both of which claiming the right of land. What does not appear in this picture, or my last remark is the distinction between Israel and Palestine. The former being the oppressor and outsider while the later is the oppressed. War at the beginning was the basic and significant reason why people left Palestine. Nowadays, people still try to escape, especially young men and women, due to the impossible life conditions in Palestine especially Gaza strip.

I titled this section as the endless tragedy due to the ongoing Israeli effects on the Palestinians most of which are military and economical-ly. From the military effects we could witness in 2021 how the Israeli military provoked the Palestinians who were performing their prayers in Al Aqsa mosque during the holy month of Ramadan. As a retaliation to this, Gazan resistance movements interfered and a 10-day aggression over Gaza started leaving huge destructions in the city. The effect of this results in more immigration seekers. Another more significant effect is that many people lost their houses and jobs. As long as there is occupation, there is immigration and disasters in Palestine.

Why Do Young Palestinians Tend to Immigrate?

During the very first years of the Israeli occupation, people as families evacuated their lands under the military forces of Israel. In the very recent years, however, many people who tend to leave Palestine is from the young generation. Different reasons are behind this shift. In this paper I focus on the political, economic, and educational factors. Before I explain them in detail, it is very important to mention that the reason behind the fall of these sectors is the occupation.

As all people from the young generation would love to be involved in the political life of their own countries, the case for the Palestinian young generation and youth is so different. The political authority that is managing the most basic elements of the geographical area of the historical Palestine before 1948 is Israel. Palestinians in general, youth in specific, are divided in three different areas and each of which belongs to different authority. People who did not immigrate in 1948 stayed under the authority of Israel, youth under this authority do not possess political rights as Israel claims. Youth in the ot-

her two split parts which are the Western Bank and Gaza strip also do not have political rights. The only thing that can be done by youth is forming political parties that would never be able to challenge the main parties Hamas and Fatih in Gaza strip and the West Bank respectively. Participation almost equals zero there since the last election done was in 2006. This represents as an important reason why youth tend to immigrate.

Every person has the right for a good life where all its expenses are affordable. In Palestine this is the utopian dream for many or the most among the youth. The American dream changed to be the Palestinians dream but in simpler and more humble terms. This is the second reason I put in the raw but in significance, it is the first. During wars all the way until this very moment, Israel destroyed many factories and essential places of employment to the Palestinians. Israel also controls the main exit or port with Jordan from the West Bank side and with Egypt from Gaza side. The sea is totally closed by the navy forces. To search for new beginnings and new life funds, youth tend to immigrate out of Palestine.

The last sector is totally related to the previous one. Education is, un-

like many other countries, is paid and expensive in Palestine. Due to the bad economy in the country, a lot of youth tend to immigrate out of Palestine to European countries which would provide possibilities of work and study option. This is an option that is not available back in the country of the Palestinian youth. Not all the cases can be considered immigration for education, people sometimes get scholarships from other countries and that would be a way out for few years. The question is, how many students tend to come back after they graduate? This is a question that worth research. Finally, all these sectors put together represent the truth about the hardships youth are going through in Palestine. In the next section I provide some solutions that I see can be helpful to improve the situation and put an end to the issue presented here.

Solutions for Youth in Palestine

Palestine is an occupied, however a recognized state by the United Nations. Throughout the conflict, one-state and two-states solution were on the table of negotiation, but never achieved. Problems of immigration among youth can never be sol-

ved if they are not put into the circle of the state. what makes all solutions regarding the youth and their migration impossible is the absence of the real state authority. Analysis of the issue related to youth can provide us no starting points if we try to examine political reasons and economy reasons. However, it is important to show the effects of these two sectors on the life of people after we mentioned the real reason behind youth immigration.

Not everything, in my point of view, can be referred to the occupation in Palestine. Other Arab states are totally independent and the problem of immigration to Europe is seen in those countries as well. We are not here to discuss why these states failed to stop immigration within their borders, but we can refer to the political aspects within these states. Palestine is facing the same problem in a more complicated manners due to the existence of three different authorities in three different areas with one authority being the most dominant which is Israel. Gaza strip and the West Bank possess two different and even opposite political parties that share less standards and ideologies. People who feel closer to the other party would be lost if they are

living in the area where the dominant party does not share their point of view. Unity is the solution here. Setting a goal which is having a state that is free of intervention from Israel would be the first solution and step in the right direction.

The second factor, economy, is also needs some efforts and huge ones to keep youth in their state instead of looking for different countries that would provide them of good economy. Youths are the source of economic development if they are put in the right place and their power is used well and efficiently. This can be done by carrying on some projects like building factories under the supervision of the international community. Supervision from the international community would stand as a barrier in the face of any future aggression against factories. Why I said factories is because of the huge amount of reliance on outside markets instead of building their own.

Conclusion

In this short review, I tried to shed some light on a very important issue that is facing Palestine nowadays. The problem is immigration among its young generation who are sup-

posed to be its ultimate resource in the direction of freedom and development. The review discusses why people tend to travel and in the end, we gave solutions that can be very beneficial in building the Palestinian state by its own youth.

REFERENCES

R. (2021, July 20). Refugee Ever After: Why Are We Letting Palestinians Become the World's Permanent Refugees? Refugee Law Initiative Blog. <https://rli.blogs.sas.ac.uk/2021/07/20/refugee-ever-after-why-are-we-letting-palestinians-become-the-worlds-permanent-refugees/>.

Wikipedia contributors. (2021, July 25). 2006 Palestinian legislative election. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/2006_Palestinian_legislative_election.

Wikipedia contributors. (2021b, November 6). List of massacres in Israel. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_massacres_in_Israel#cite_note-haaretz.com-3.

Wikipedia contributors. (2021b, October 26). Palestinian right of return. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Palestinian_right_of_return.

Palestinian Refugees: Myth vs Reality. (2021). Middle East Institute. <https://www.mei.edu/publications/palestinian-refugees-myth-vs-reality>.

هجرة الشباب الفلسطيني... رحلة من المجهول إلى المجهول

اندبندنت عربية

شولي, ف. (2019, December 20).

<https://www.independentarabia.com/node/>

Losing faith in classic academic education in ear of new post-modern reality

Olena Lupalo

Knowledge that is paid for will be longer remembered.

Nachman of Breslov

What are the reasons for educational institutions to become less popular among young people and less of a choice of a career path? Can classic academic education survive in the post-modern “chaosmotic”

world? In this article the author supposes that traditional educational institutions, such as institutes and universities, are opposed to non traditional, such as online courses, trainings and bootcamps, where students can obtain a degree or an occupation within a short period of time putting effort into getting practical knowledge needed exactly for a job. More and more people tend to prefer the second form of education and this article will try to put forward reasons to that. The discourse is extremely subjective and conjectural in nature.

Until the 20th century, people lived in a world consistent with their sensory and mental capabilities. Then micro- and mega-worlds were added to them, which are not directly perceived by our bodily organs. Those times, the approach to education corresponded to the requirements for two dimensions of a human - his physical and mental world. Now, after the discoveries of the depths of the ocean, where there are virtually no organic forms, after the mastery of speeds with which no living creature can move, existential dimensions of humans also changed. Activity of people now goes not only beyond the limits of their feelings, but also beyond the limits of thinking and imagination. The world has acquired a post-human dimension and in order for present humans to survive in it they have to adjust. One of the ways to realise this adjustment is through education, which has to go through major transformation, however in this case, this transformation is executed not by some external forces, but by the humans themselves, who understand the requirements of the reality better.

The first reason why the new existential dimension makes people prefer non-traditional forms of edu-

cation is the deformation of the perception of time. Time is one of the basic categories of philosophical and scientific knowledge, as well as everyday life. It is correlated with the space in which the temporal extension, the duration of certain processes is recorded. As it was stated before, new dimensions were added to human existence, eventually understanding and feeling of time was influenced as well - it was boosted.

Now, people try to get products on-line so that they do not spend time going to the product store, find their matches on Tinder so that they do not spend time meeting and learning their second half and waste time on unnecessary conversations, people started to get distant education or boost courses due to approximately the same reasons - time consumption. However, not only less and less people decide to do offline full-presence education, but more and more people make decisions to give up classic academic four or five years education and get their occupations within a short period of time, concentrating only on main subjects and practical knowledge being able to work as soon as they graduate or get certified - aging because of the same reason - other way is time consuming.

Second reason is a change in understanding the concept of knowledge. Whatever social project the university is, its ultimate goal is to provide access to the knowledge that will give a person a certain profession. In modern world, with all excessiveness of the technologies, access to knowledge is no longer a problem. The actual problem is the synthesis and understanding of knowledge. Now there are so many information resources on the Internet that most likely are not found in any of the libraries of any university in the world. And people have access to it. But the question is that people must learn to synthesize this information and transform it into the form that suits for mastering a particular profession.

Moreover, half or more of the things that academic education is trying to teach students is already being done by machines and artificial intelligence. Moreover, such intelligence guarantees the speed and efficiency of learning. Why waste time assimilating the information that the machine learns in an instance. A person now needs to learn to interact with machine learning, to understand what information they need to mas-

ter in order to be more in demand in the labor market than a machine, to whom he loses in any case.

The third reason may be that feature of the stage of development of society, which some call postmodernism, and some also metamodernism. It proclaims the principle of pluralism, the deconstruction of economic and sociocultural, including political, values, in particular, power, production, money, and education. Reality is presented to postmodern consciousness as virtual, a person himself creates various ideas about reality. That is why that change of importance of classic education becomes in the hands of people themselves. New multivalued logic is needed to describe the world. And while this logic is not provided by present academic institutions, new forms of education arise.

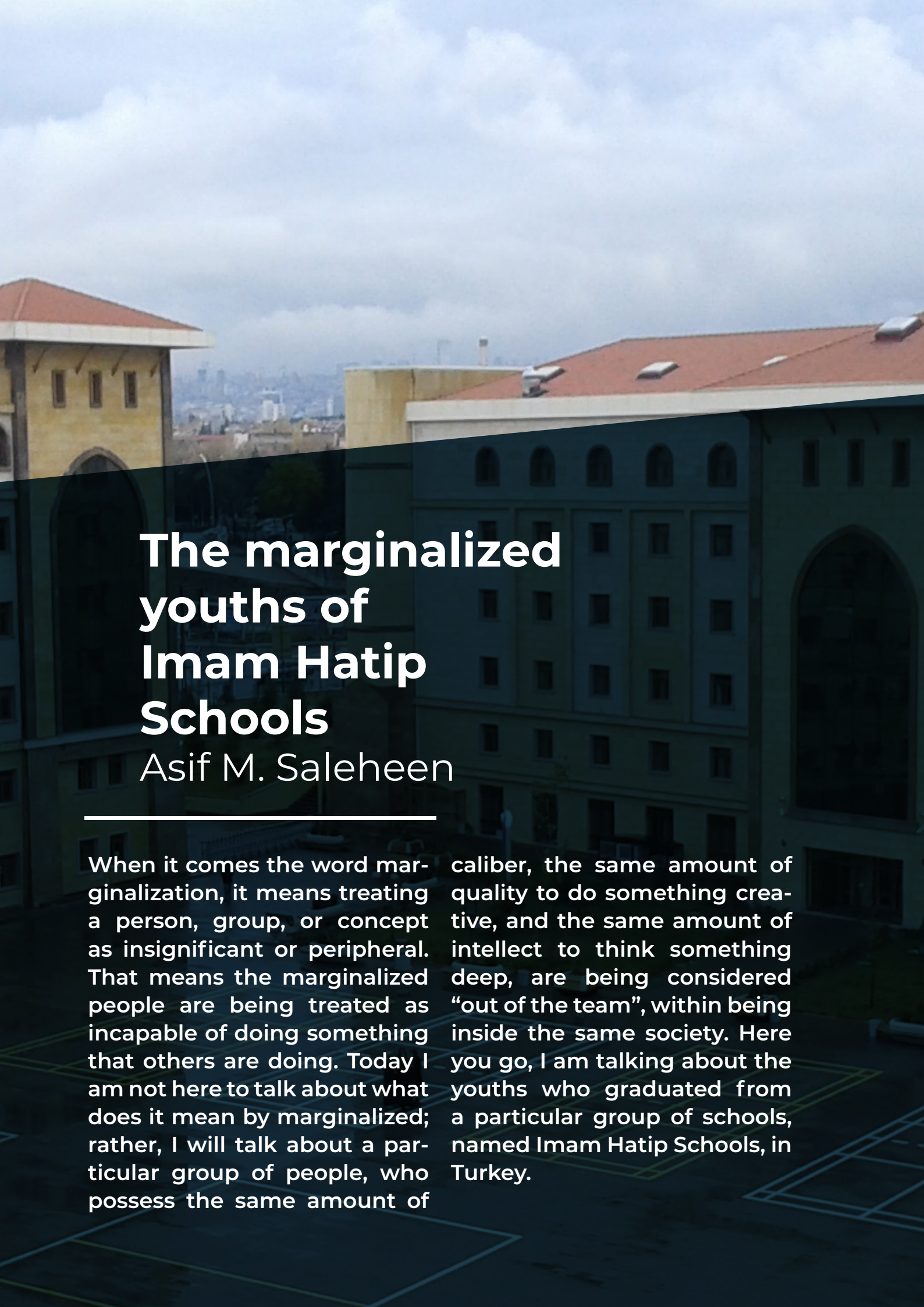
Diving into the topic of what should be done to change the modern education system so that it corresponds to our reality is another different issue. What is more important is that postmodernism brings rejection of tradition. In this context, there is no need to get classical academic education because it was done by our

parents, grandfathers or ancestors in 20th century. Classical approach which says that one needs to study at university in order to get an occupation is getting invalid for more and more young people who are open to a world of new opportunities and tools to get the same final product - knowledge and occupation. The less the tradition is valued in society, the more the need for classic education will be repelled.

Not only people are released from the pressure of traditions, they are also freed because they find new ways to get The Knowledge. Now more than ever we can understand what Foucault meant by 'knowledge is power'. In these new conditions of the growing educational crisis, that was provoked by the growth of technologies and viruses, researchers are looking for a way of salvation in knowledge, the main productive force and resource of power. Consequently, even a new form of labor arose - freelance, a labor that brings certain power to a worker, here 'free' - stands for freedom from oppression of an employer and control over the whole process of labour itself. This new readimention of work does not require classic educational principles as well, it requires knowledge to be

transferred to a receiver and thrown into usage - which is now done by non-traditional educational institutions - knowledge boosters.

As a result, three reasons that caused the young generation to give up traditional educational institutions were discussed: deformation of time perception, change of the concept of access to knowledge and loss of tradition due to post modernistic reality. What can be done and how can classic educational institutions adapt to new reality is another issue that has to be discussed and studied by social scientists and pedagogy. Yet, the main idea is clear - traditional educational institutions and the educational system goes through a major crisis it has not seen since the beginning of its existence and are in danger of falling.

The marginalized youths of Imam Hatip Schools

Asif M. Saleheen

When it comes the word marginalization, it means treating a person, group, or concept as insignificant or peripheral. That means the marginalized people are being treated as incapable of doing something that others are doing. Today I am not here to talk about what does it mean by marginalized; rather, I will talk about a particular group of people, who possess the same amount of

caliber, the same amount of quality to do something creative, and the same amount of intellect to think something deep, are being considered “out of the team”, within being inside the same society. Here you go, I am talking about the youths who graduated from a particular group of schools, named Imam Hatip Schools, in Turkey.

In Turkish, the term “İmam Hatip Lisesi,” which means “who delivers the sermon” in Arabic, refers to a secondary school known as İmam Hatip school. Following Atatürk’s reforms in the Unification of Education Act, they were founded as a training ground for imams who would work for the Turkish government in the wake of the abolition of madrasas (Turkish: Tevhid-i Tedrisat Kanunu).

During the time of Ottomans (Osmanlı in Turkish), they used to have plan to create “Good Muslims” in society. Madrasa, Islamic theological schools, provided a steady supply of Islamic academics in high demand at that time. The society was based on the knowledge and its delivers of the pillars set by Islam at that time. To lay the framework for the current İmam Hatip institutions, preacher and pastor training programs were combined in 1913.

Secular, centralist and patriotic education was introduced in 1924 when the Tevhid-i Tedrisat (Law on Unifying Educational Instruction) was passed. The Ministry of National Education used to oversee all educational institutions in the country. Additionally, the Ministry of National Education set up institutions specifically for the

training of Imams and Hatips as well as the Darülfünun Faculty of Theology at the Istanbul University (ministers and preachers). Later in 1930, the other Hatip schools were closed, and the İlahiyat (Theology) Faculty was disbanded in 1933.

The Republican People’s Party (CHP) reinstituted religious instruction in 1948, contrary to the CHP’s fully secular objectives. The University of Ankara’s Faculty of Theology was established in 1949. Under the Democratic Party administration of 1951, a pilot program for İmam Hatip schools, known as İmam Hatip Okulları, was launched. In 1959, the İmam Hatip schools founded Islamic institutes for their alumni.

There were threats to close schools linked with İmam Hatip during the 1960 coup d’état. After returning to civilian authority and installing the new constitution in 1961, graduates of the İmam Hatip schools could only enrol in university programs if they had previously completed courses at secular schools. Under the presidency of Süleyman Demirel, however, graduates of the İmam Hatip school were permitted admittance to university. Just think about that, you are having a full education of 12 ye-

ars, but still you are not ready to get admitted in the Universities in your own country! Following the Turkish coup d'état of 1971, two important changes were made: the abolition of junior high Imam Hatip schools and the rebranding of those institutions as Imam Hatip high schools. Under the new National Study Basic Law, Imam Hatip institutions were classed as vocational schools, where students were trained as preachers and ministers or prepared for higher study in Islamic studies.

334 Imam Hatip schools opened in the 1970s, after a slow start, after which they grew at a rapid pace. A coalition government, made up of CHP and MSP, had promised to reopen junior high schools and let pupils enrol in university by examination (National Salvation Party). The construction of 230 new Imam Hatip high schools in Turkey took around four years. In the 1974-75 academic year, 48,895 pupils attended Imam Hatip High Academic. There were 200,300 in 1980-81, making it the most populous in Turkey then. Students of the Imam Hatip secondary schools were authorized to admit females in 1976. The rise of Imam Hatip high schools in Turkey is often cited due to the National Salvation Party's cooperation

with the Nationalist Front administrations.

In Turkey, the youth from a particular school- "The Imam Hatip Schools" had always experienced a "so-called" different behaviour than what is experienced by the other youth. It's not like that, most of the talented kids are going to these schools, but at the same time, it is also true that some of the very talented brains came from these schools. But the majority of Turkish society always tended to deny it.

Imam Hatips has been a source of controversy in Turkey's secular discourse since its founding in the 1950s. If secularism and "modernity" can coexist, so can religion and "modernity," according to an assistant professor of sociology at Istanbul's Bilgi University. TÜSIAD (Turkish Industrialists' and Businessmen's Association) objected to the freedom of Imam Hatip graduates to choose their university. According to a 1988 study, 32 percent of alumni of Imam Hatip schools chose law as their first choice in university admission examinations, showing to be more popular than religious-based options. The investigation stated that Imam Hatip graduates were unfit for pub-

lic office because of fundamental disparities in their upbringing. Politicians generally opposed TÜSIAD's viewpoint. Human rights concerns were raised by the former Minister of National Education Avni Akyol, who said that the measures would undermine the idea of equitable educational opportunities.

From the above paragraph, it is clear how the youths of Imam Hatip Schools used to be treated in Turkey before the 2000s. "You won't become something good in the society if you are from that group of schools", that was the thought of the "so-called" Turkish secular society. But at the same time, this group of schools has created some of the most influential and successful people in the history of Turkey.

Cemal Çavdarlı (born 1966), Former Belgian MP (2003-2007)

Ömer Dinçer (born 1956), academician, politician and former government minister

Nazım Ekren (born 1956), Deputy Prime Minister of Turkey

Recep Tayyip Erdoğan (born 1954), former Mayor of Istanbul, former Prime Minister of Turkey and leader of Justice and Development Party (AKP), now President of the Republic of Turkey

Mehmet Müezzinoğlu (born 1955), physician and minister of health

Conclusion

I am not saying that all the graduates from Imam Hatip School are like heroes. But Turkish society must understand that these youths from Imam Hatip schools are also a part of their country, culture and territory. There is nothing to margin this group of youths outside of a box and not consider them part of this land's future. And, I would also like to suggest some policy level change for this group of schools. The administration should implement science with religion as much as they can. This group of youths is meant to become clerics in the future, but they can also be leaders in various industries. That is why the curricular should include deep mathematics, logical reasoning, programming language, economics, deep level of chemistry and deep level of physics. Because we should not and can not forget the glorious age of Islam and its scholars like Ibn Rushd, Ibn Sina, Muhammad ibn Mūsā al-Khwārizmī, Ibrahim al-Fazari, Muhammad al-Fazari, Ibn al-Haytham, Al-Bīrūnī, Mu'ayyad al-Din al-'Urdu, Ibn al-Shatir and the list go on. These people used the best

minds of their age and belonged to religious education, even after that, changed the science of that age.

If we are shy to represent one of our fellow friends from Imam Hatip school just because he has a religious education, then this is not his problem; this is our problem. So, we must help each other make this world a better place, nonetheless, the educational background - from that someone hailed. Both the Necmettin Erbakan and Orhan Pamuk are the children of this very land. They have solid contribution for this country in their own ways. There is no option to undermine one than another. Because this is the real beauty of Secularism.

Because at the end of the day, Secularism is not a theory belongs to anti-Islamism, it is rather a theory first given by the Islam that said, "lakum deenukum wa liya deen" that means To you be your religion, and to me my religion. And, that is also being said 1500 years ago! To understand, Secularism, we don't need to go to European scholars, we already had it from Islam. So, the youth of this country should not be divided according to their schooling, rather, they should all be provided with the same quality support, independence and rights to flourish according to their own path!

EKONOMi

Türkiye ve OECD Ülkelerinde Genç İşsizlik

Ayhan Koç

Türkiye’de Gençliğin Beklentisizliği: Çözüm Gitmek Mi?

Nuran Pir

Çevre ve Gençliğin Rolü

Halil İbrahim Uzun

Türkiye ve OECD Ülkelerinde Genç İşsizlik

Ayhan Koç

İşsizlik, genç işsizlik, işsizlik oranı gibi kavramlar toplumsal ve ekonomik sorunların tartışıldığı platformlarda sıkça dile getirilen konular arasındadır. İşsizlik en yalın ifadeyle, 15 ile 64 yaş arasındaki çalışabilir nüfus içerisinde çalışmak istediği halde iş bulamayan işsizler olarak tanımlanmaktadır. Genç işsizlik ise 15-24 yaş ara-

lığındaki genç iş gücü içindeki çalışmak istediği halde iş bulamayan işsizler olarak ifade edilmektedir. Genç işsizlik oranı da söz konusu genç işgücü içerisindeki işsizlik oranını ifade etmek için kullanılmaktadır.

İşsizlik, en önemli ekonomik ve sosyal sorunlar arasında gösterilmektedir. Genel anlamda işsizlik oranları ekonomik döngüye oldukça duyarlıdır. Ekonomik büyümenin yüksek olduğu dönemlerde işsizlik oranları azalırken tersi ekonomik durgunluğun, ekonomik yavaşlamanın ya da ekonomik küçülmenin olduğu dönemlerde ise işsizlik oranları artmaktadır.

Toplam nüfus içerisinde başlı başına bir sorun olmakla birlikte engelli, yaşlı, kadın ve genç gibi iş bulma konusunda daha az avantajlı gruplarda işsizlik, çok daha büyük bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda iş hayatına katılımında gençler, kadınlar ve engellilerle birlikte en dezavantajlı gruplar arasında yer almaktadır. Bu nedenle hükümetler genç istihdamını artırmak için şirketlere yönelik sosyal güvenlik primlerinin hükümetçe karşılanmasıyla yanı sıra birçok vergi avantajı sunmaktadır.

Genel nüfusa oranla gençlerin istihdamını olumsuz anlamda etkileyen birçok unsur bulunmaktadır. Gençlerin istihdamında gençlerin yeterli mesleki deneyiminin bulunmaması ya da işin gerektirdiği niteliklere sahip olunmaması gibi gerekçeler genç işsizliği artırmaktadır.

Son yıllardaki COVID 19 salgını geniş kapsamlı olarak işgücü piyasasını olumsuz olarak etkilemekle birlikte en çok da gençleri ekonomik ve sosyal anlamda olumsuz etkilemiştir. COVID 19 salgını gerek OECD ülkelerinde gerekse Türkiye’de genç işsizlik oranları artmıştır. 2019’da OECD ülkelerinde salgın öncesinde 15-29 yaşları arasındaki gençlerde %8,6 olan işsizlik oranları 2020 yıl sonunda %11,5 seviyelerine yükselmiştir (OECD, WHAT HAVE COUNTRIES DONE TO SUPPORT YOUNG PEOPLE IN THE COVID-19 CRISIS?, 2021, s. 1).

Genç istihdamının yetersiz kalması birçok ekonomik ve sosyal sorunlara neden olmaktadır. Gençlerin iş bulamaması bir yana iş bulanların birçoğunun da düşük ücretlerle çalışmak zorunda kalınması gençlerde zihni anlamda sorunlara neden olmakta ve yurtdışı çalışma imkanlarının araştırılmasına neden olmaktadır. İşsizlik oranlarının yüksekliği gençlerin düşük ücretle işe başlatılmasının yanı sıra kısa süreli istihdam edilmesi ve sosyal güvenceden yoksun olarak ‘kayıt dışı’ olarak çalıştırılması gibi diğer sorunları da beraberinde getirmektedir. Ayrıca gelir düzeyindeki düşüklükler, işsizlik ve diğer ekonomik zorluklar gençlerdeki beyin göçünü hızlandırmaktadır.

Genç işsizlik, mali sorunların yanı sıra sosyal sorunlara da sebep olmaktadır. Yaşları ilerleyen gençlerin işsizlik ve mali anlamda yoksunluk gibi gerekçelerle ebeveynleriyle birlikte yaşamak zorunda kalması mevcut sosyal sorunları artırmaktadır. İşsizlik nedeniyle evlenme yaşı gecikmekte bu durumda birçok sosyal soruna neden olabilmektedir.

Birçok OECD ülkesinde gençlerin mali ve psikolojik anlamda desteklenmesine yönelik projeler yürütülmektedir. OECD ülkelerinin üçte ikisinde kapsamı ve destek tutarı farklı olmakla birlikte gençlere yönelik 'acil gelir desteği' programları başlatılmıştır. Söz konusu dönemde birçok OECD ülkesi mali kayıplar yaşayan gençlere yönelik gelir desteği, eğitimlerinin devamlılığını sağlamak ve yarı zamanlı çalışmadan kaynaklı gelir kaybını telafi etmek gibi sosyal ve ekonomik nitelikli yardımlarda bulunmuştur. Yine genç istihdamını artırmak için kamu ve özel sektörde yapılan işe alımlarda sübvansiyonlar uygulamıştır. Son olarak birçok OECD ülkesi gençlerin ruh sağlığını korumak maksadıyla eğitim ve sağlık desteği sağlamıştır (OECD, WHAT HAVE COUNTRIES DONE TO

SUPPORT YOUNG PEOPLE IN THE COVID-19 CRISIS?, 2021). Türkiye gibi genç nüfusun yoğun olduğu ülkelerde OECD ülkeleri benzeri gençlere yönelik psikolojik ve mali desteğin verilmesi bu yönde sivil toplum ile ortaklaşa projeler geliştirilmesi gerekmektedir.

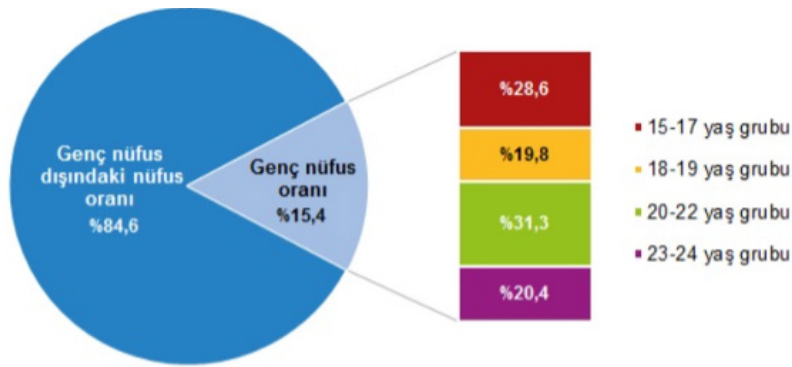
İşsizlik, mali ve sosyal sorunların yanı sıra psikolojik olarak da gençleri olumsuz etkilemektedir. Yapılan bazı araştırmalar işsizlik nedeniyle gençler arasında anksiyete ve depresyon gibi ruhsal hastalıkların artma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Gençlerde bu hastalıklar genel nüfusa oranla %30 ile %80 oranında daha yüksektir (OECD, WHAT HAVE COUNTRIES DONE TO SUPPORT YOUNG PEOPLE IN THE COVID-19 CRISIS?, 2021, s. 3).

Ekonomik krizler gençlerin istihdamını olumsuz yönde etkileyen önemli bir diğer unsurdur. Kriz dönemlerinde artan maliyetler nedeniyle istihdam azalmakta ve deneyimsizlik gibi nedenlerle gençler bu durumdan en olumsuz etkilenenler arasında yer almaktadır. Kriz dönemlerinde iş başı eğitim ve çıraklık gibi asıl çalışmaya yönelik eğitim ve istihdam olanakları ortadan kalkmaktadır.

Türkiye’de Yaş Gruplarına Göre Genç Nüfusun Dağılımı (%):

TÜİK verilerine göre 2020 yıl sonu itibarıyla 83 Milyon 614 Bin kişi olan Türkiye nüfusunun 12 Milyon 893 Bin kişi ile %15,4’ü genç nüfustan oluşmaktadır (TÜİK, 2021).

Türkiye’deki genç nüfusun yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; 2020’de genç nüfusun %28,6’sının 15-17 yaş grubunda, %19,8’inin 18-19 yaş grubunda, %31,3’ünün 20-22 ve %20,4’ünün ise 23-24 yaş grubunda yer aldığı görülmektedir. Söz konusu yaş grupları arasında %50’den fazla-

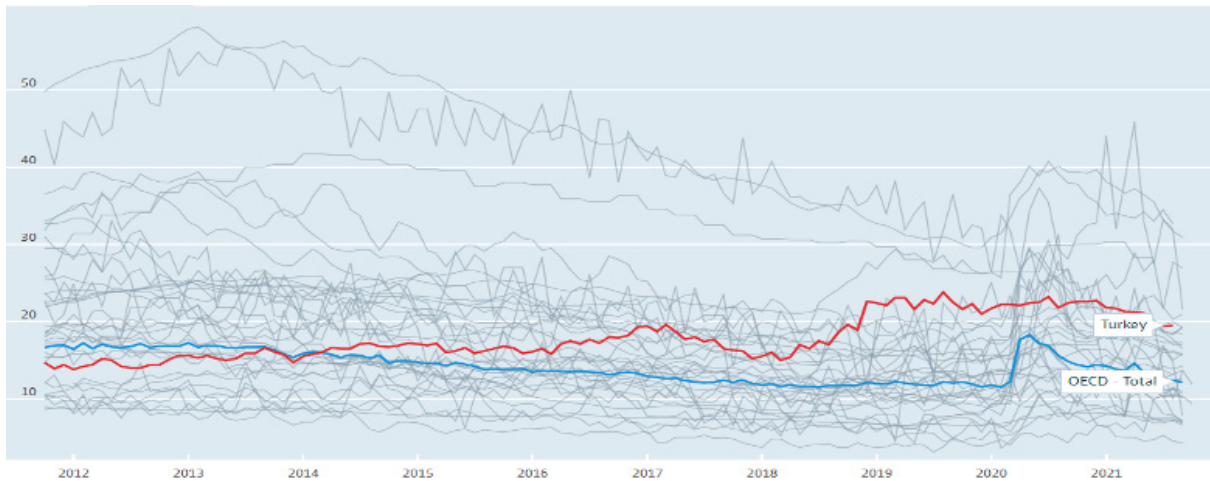

Kaynak: (TÜİK, 2021).

sının 20-24 yaşları arasında olduğu görülmektedir. Esasında genç istihdamının geç yapılması, geç yaşlarda emekli olmanın yanı sıra insan hayatının en verimli yıllarının boşa geçmesi anlamında büyük bir kayıp olarak değerlendirilmelidir.

Türkiye’de Genç İşsizlik Oranları 2011-2021 (%)

OECD verilerine baktığımızda 2011 ile 2021 yılları arasındaki Türkiye’deki genç işsizlik oranlarının OECD ülkele-

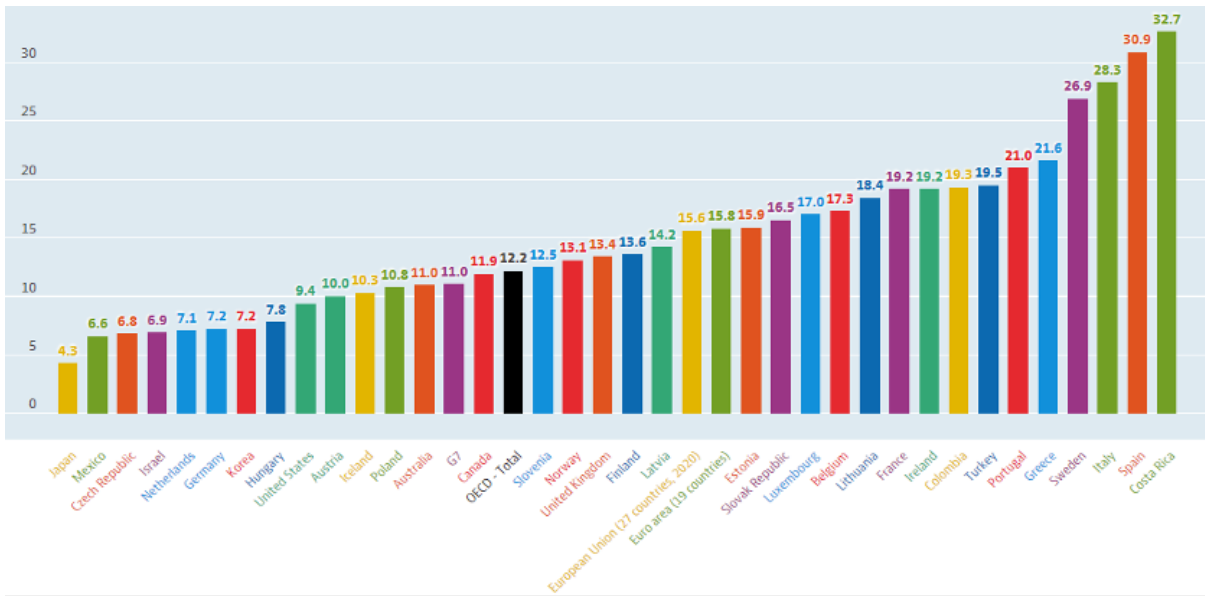
Kaynak:

(OECD, <https://data.oecd.org/unemp/youth-unemployment-rate.htm>, 2021)

rine nazaran oldukça yüksek olduğunu görmekteyiz. 2020 yılındaki pandeminin etkilediği küresel ekonomik kriz nedeniyle artan işsizliği saymazsak OECD ülkelerindeki genç işsizlik ortalamasının azalan bir seyir izlediğini görmekteyiz. OECD ülkelerinde ortalama olarak 2011 yılında %14 sevi-

yelerinde olan genç işsizlik oranlarının 2020 yılına kadar azalan bir seyir izlediğini buna karşın Türkiye’de %13 seviyesindeki bu oranın artarak %20 seviyesine yaklaştığını görmekteyiz.

OECD Ülkelerindeki Genç İşsizlik Oranları (Ekim 2021) (%)

Kaynak:

(OECD, <https://data.oecd.org/unemp/youth-unemployment-rate.htm>, 2021)

2021 yılı Ekim ayı itibarıyla OECD ülkelerindeki genç işsizlik ortalaması %12,2 olarak gerçekleşmiştir. Buna karşılık Türkiye %19,5 genç işsizlik oranıyla OECD ülkeleri arasında genç işsizlik oranı en yüksek olan ülkeler arasındadır.

Sonuç yerine, gençlerin istihdamına yönelik bazı öneriler,

- Gençlerin istihdamına yönelik eği-

tim ve staj imkanlarının daha fazla teşvik edilmesi.

- Gençlerin iş kurması için gençlere yönelik kredi ve hibe imkanlarının geliştirilmesi.

- Gençlerin uluslararası anlamda iş yapabilmeleri için gençlere danışmanlık hizmeti verilmesi.

- Gençlerin yabancı dil bilgisi ve iletişim imkanlarından daha fazla istifade edebilmesi için olanakların artırılması.

- Mali anlamda sıkıntı yaşayan gençlere doğrudan gelir desteği verilmesi. Genç istihdamın artırılması için daha fazla vergi ve sosyal güvenlik desteği verilmesi.
- Deneme ve staj süreleri uzatılarak Genç istihdamının yasal güvenceye kavuşturulması.
- Hükümetin yanı sıra sivil toplum ve iş insanlarının ortaklaşa geliştirecekleri projelerle istihdamın desteklenmesi.
- Sosyal anlamda spor ve psikolojik destek imkanlarının geliştirilmesi. Ekonomik zorluklar nedeniyle aileleriyle kalmak zorunda kalan gençlerin konut sorunun çözümüne yönelik projeler geliştirilmesi.

KAYNAKÇA

OECD. (2021, 11 16). <https://data.oecd.org/unemp/youth-unemployment-rate.htm>. Retrieved from <https://data.oecd.org/unemp/youth-unemployment-rate.htm>: <https://data.oecd.org/unemp/youth-unemployment-rate.htm>

OECD. (2021, 11 16). WHAT HAVE COUNTRIES DONE TO SUPPORT YOUNG PEOPLE IN THE COVID-19 CRISIS?

TÜİK. (2021, 11 17). Retrieved from <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ististiklerle-Genclik-2020-37242>

Türkiye’de Gençliğin Beklentisizliği: Çözüm Gitmek Mi?

Nuran Pir

Türkiye’nin genç nüfus oranı Avrupa Birliği üye ülkelerin genç nüfus oranından oldukça yüksektir. Türkiye nüfusunun %15,4’ünü genç nüfus oluşturmaktadır. BM, Türkiye’deki genç nüfus oranının ülke için önemli bir güç olduğuna işaret ederek, bu durumu “demografik fırsat penceresi” (UNDP, 2008: 87) olarak

tanımlamaktadır. Ancak genç nüfusa sahip olmak, bu gücü etkili kullanmak anlamına gelmemektedir. Genç nüfus potansiyelinden yararlanabilmek için öncelikle gençleri iyi tanımak gerekir. Mevcut durumlarını, isteklerini, beklentilerini ve sorunlarını tespit etmek bu konuda önem teşkil eder.

Türkiye’de gençlik profili incelendiğinde ilk göze çarpan olgu, “Genel olarak gençlerin algısında geleceğe dair ümitsizliğin, karamsarlığın hâkim olması ve yurtdışında yaşama isteği” dir. Bu durum gençlerin geleceğe dair beklentisinden ziyade beklentisizliğinin bir göstergesidir. Gençler ülkelerinden bir şey beklemek yerine ülkeden gitmeyi tercih etmektedir. Peki gençler nasıl oldu da bu hale geldi? Ya da getirildi? Bu soruya verilecek en önemli cevap; son birkaç yıldır küresel bir sorun haline gelen ekonomik istikrarsızlık, belirsizlik, genç nüfus işsizlik oranının yükselmesi, liyakate güvenin azalması, gelecek kaygısı, maddi korkular, daha sosyal ve demokratik olduğuna inanılan ülkelerde daha refah yaşanılacağı düşüncesi.

Covid-19 salgının küresel çapta meydana getirmiş olduğu olumsuz etki varlığını hala sürdürmektedir. Yapılan araştırmalar salgının küresel düzeyde meydana getirmiş olduğu tahribatın iyileştirilmesi için önümüzdeki birkaç yılı işaret etmektedir. Gelişmişlik düzeyi fark etmeksizin tüm ülkeler salgınla mücadele ederken pek çok sorunla karşılaşmaktadır. Bu sorunlardan en öne çıkanlardan biri ekonomik hayatta yaşanan tahribattır. Tüm dünyada 2020 yılı

ikinci çeyreğinden itibaren salgın nedeniyle sert bir ekonomik daralma yaşanmaktadır. Bu daralma küresel ticareti sekteye uğratmakta, tedarik zincirinde aksamaların yaşanmasına, hammadde temininde sıkıntıya, üretim faaliyetlerinin azalmasına, uluslararası turizmde durma noktasına gelinmesine, 2020’de küresel mal ve hizmet ticaret hacminin %8,3 oranında daralmasına neden olmuştur (sbb.org.tr). Görülen o ki salgının küresel ekonomi üzerinde ciddi bir tahribatı söz konusu. Yine Ekim 2021’de Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından yayınlanan, Dünya Ekonomik Görünüm Raporu’nda küresel ekonomi üzerinde yeni tip koronavirüs salgınının etkilerinin devam ettiği, bu durumun da ekonomilerin toparlanma sürecini sekteye uğrattığı açıklanmıştır. Raporda, 2022’de küresel ekonomik büyümenin bir önceki yıla göre küçülerek %4,9’a gerileceği tahmin edilmektedir. Ayrıca raporda gelişmiş ülkelerin de ekonomik büyüme oranlarının 2022 yılında önceki yıla göre düşüş yaşayacağı ortaya konmuştur (Zengin, 2021). Ekonomik hayatta yaşanan belirsizlikler, enflasyon oranlarının yükselmesi, döviz kurunda yaşanan artış gibi ekonomik sorunlar tüm dünyada büyük bir belirsizlik oluşturmaktadır. Bu belirsizlik ise özellikle gençler üzerinde

etkili olmaktadır. Gençler belirsizlik nedeniyle ülkelerinin geleceğine dair karamsarlığa düşmektedir. Yapılan saha araştırmaları da bu durumu kanıtlar nitelikte sonuçlar ortaya koymaktadır. TÜİK tarafından yayınlanan yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 18-24 yaş grubundaki genç nüfus içinde kendini mutlu olarak beyan edenlerin oranı 2019 yılında %56,7 iken 2020 yılında %47,2'ye gerilemiştir. Bu veriden yola çıkarak Türkiye'deki her iki gençten birinin mutsuz olduğunu söylemek mümkündür. O halde gençlerin yarısı mutsuz ve gelecek kaygısı yaşarken onlardan başarılı olmalarını beklemek ne kadar mümkün olur?

Gençlerin geleceğe dair beklentisizliğine neden olan bir diğer unsur genç nüfus işsizlik oranının yükselmesidir. TÜİK verilerine göre; Türkiye'deki işsizlerin büyük bir bölümünü gençler oluşturmaktadır. Gençlerde işsizlik oranı, 2020 yılında %26,1 olarak açıklanmıştır. Buna göre Türkiye'de her 4 gençten biri işsiz.

“Ülke kötüye gidiyor algısı” gençler üzerinde çok etkili. Bu algı gençlerin ülkelerinde bir gelecek gör(e)me-yip yurtdışına yerleşme planları yapmalarına yol açıyor. Ülkesi ile aidiyet kuramayan genç, ülkesinin gelece-

ği için de bir çalışma yapma hevesi taşıyor. Ekonomik kaygıları artan gençler, ülkenin kısa sürede çözüme kavuşturulamayacağına inanıyor; çözümlü ise yurtdışına kaçmakta buluyor. Öyle ki Türkiye'den göç eden nüfusun %15,2'si 25-29 yaş grubunda. Bu durum ise gençlerin ülkelerinde bir gelecek beklentisi duymadıklarının bir diğer göstergesi. Peki gerçekten yurtdışına yerleşmek çözüm mü? Son iki yıldır tüm dünyada etkili olmaya devam eden Covid 19 salgını ve beraberinde getirdiği yıkıcı etkilerle mücadele etmeye çalışan ülkelerin ekonomileri gelişmişlik düzeyi fark etmeksizin salgından ciddi etkiler aldı. Küresel bir ekonomik istikrarsızlık yaşanırken, bu süreçten sadece “Türkiye etkilenmiş, ekonomisi zedelenmiş” gibi bir algı oluşturmak hiç şüphesiz kamuoyunu manipüle etme amacı gütmektedir.

Gençlik insan yaşamının en dinamik ve manipülasyona en açık olduğu dönemidir. Ayrıca gençlik duygusal yoğunlukların da en yoğun yaşandığı dönemdir. Ekonomideki belirsizlikler, geleceğe dair güven duy(a) mama gibi nedenler sonucunda gençlerde gelecek kaygısı olarak ifade edilen durum baş göstermektedir. Kaygı aslında mutluluk, öfke, kızgınlık gibi normal bir duygu olsa da

bu duygunun aşırıya kaçması sonucu bireyde kaygı bozukluğu adı verilen kişinin gündelik yaşamını olumsuz etkileyen bir hal meydana gelir (Kaygı bozuklukları, t.y.). Gençlerde kaygı bozuklukları sadece ekonomik hayattaki sorunlar neticesinde ortaya çıkmaz. Pek çok genç özellikle üniversite sınavına hazırlandığı dönemde ciddi kaygı bozuklukları yaşarken, bu duruma bir de üniversite mezunu olduktan sonra iş bulamama ihtimali, istedikleri işi yapamama durumu, ekonomik hayatta yaşanan belirsizlikler ve istikrarsızlıklar da eklenince gelecek kaygısı gençler üzerinde ciddi bir baskı ve stres meydana getirmektedir (Dursun ve Aytaç, 2009). Yapılan araştırmalar, üniversite son sınıfta okuyan gençlerde iş bulama ve gelecek kaygısının daha fazla yaşandığını ortaya koymuştur. Gelecek kaygısı yaşayan genç bu durumdan olumsuz etkilenerek motivasyonunu daha kolay kaybeder. Çalışma ve başarıma hevesleri engellenir. Baştan kaybedeceğine inanan bir gençlikten çalışmasını ve başarmasını beklemek de anlamlı olmayacaktır. Öyleyse, gençlikteki bu olumsuz algıyı kırmak için neler yapılmalıdır?

Öncelikle gençlere Türkiye’de bir gelecekleri olduğu ve hiçbir yere gitmek zorunda olmadıkları bilinci aşılanma-

lıdır. Ekonomik istikrarsızlıklarla etkili mücadele bu bilincin geliştirilmesinde önemli bir yere sahiptir. Ayrıca eğitim sisteminde revizyona ihtiyaç vardır. Artık gençlerin üniversiteye gitmesi, üniversiteden mezun olması çok kolay. Her şehirde üniversite açılması, maddi imkansızlıklar nedeniyle üniversite okuyamayan gençler için büyük bir kolaylık sağlamış olsa da bir planlama dahilinde açılmayan bölümlerden mezun olan öğrencilerin diplomalı işsizler ordusu oluşturması gençlerde büyük bir hayal kırıklığı yaşanmasına neden olmaktadır. Üniversite mezunu ancak istihdamda ol(a)mayan bir nesil yetişmekte. Bu durumda gençlerin eğitime olan inançlarını sarsmaktadır. Okuduğu bölümle, edindiği meslekle alakalı bir işte çalış(a)mayan gençlerde mesleki kimlik kaybı da ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle tüm bu olumsuzluklarla mücadele edebilmek, ülkenin genç nüfus potansiyelinden faydalanmak adına “hangi sektörlerde ihtiyaç var, gelecekte hangi alanlara yönelim olacak, hangi alanlarda ihtiyaç artacak” gibi çalışmaların yapılması ve gençlerin bu sonuçlara göre kariyer planlamaya yönlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda son olarak şunu söylemek mümkündür; gelecek odaklı ya-

şayan gençler, geleceğe dair olumsuz beklentilere girdiklerinde enerjilerini ve heveslerini doğru kullanamazlar. Geleceğe dair bir beklentisi olmayan genç ne kendisi için ne de ülkesi için üretmez, üretmek istemez. Geleceğe umutla bakmayan, gelecek kaygısı yaşayan gençlerden iyi işler yapmalarını beklemek boşa kürek çekmeye benzer. Oysaki toplumun itici gücü ve geleceği gençlerdir. O halde gençlere motivasyonlarını artırıcı, onları teşvik edici, gençlik ateşini harlayacak bir gelecek sunmalıyız.

KAYNAKÇA

Dursun, S. ve Aytaç, S. (2009). Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı. Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 28(1), 71-84. (doi numarası yok). Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/293486658_UNIVERSITE_OGRENCILERI_ARASINDA_IS-SIZLIK_KAYGISI.

Kaygı Bozuklukları (t.y.). Çocuk, Ergen ve Aile içinde. Erişim adresi: <https://maddalyonklinik.com/bolumlerimiz/cocuk-ergen-ve-aile-bolumu/kaygi-bozukluklari>.

TÜİK (2020). İstatistiklerle Gençlik. Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2020-37242>.

TÜİK (2020). İşgücü İstatistikleri. Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Agustos-2020-33792>.

TÜİK (2019). Uluslararası Göç İstatistikleri. Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Goc-Istatistikleri-2019-33709>.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Dünya Ekonomisindeki Son Gelişmeler Bülteni, 2021/2 (Nisan-Haziran). Erişim adresi: <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/09/Dunya-Ekonomisinde-Son-Gelisimler-2021-Yili-2-Ceyrek.pdf>.

UNDP (2019). Erişim adresi: http://www.keig.org/wpcontent/uploads/2016/03/UNDP_insani_gelisme_turkiyede_genclik_2008.pdf.

Zengin, D. (2021). IMF Türkiye ekonomisinin 2021 büyüme tahminini yüzde 9'a yükseltti. Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/imf-turkiye-ekonomisinin-2021-buyume-tahminini-yuzde-9-a-yukseltti/2390032>.

Çevre ve Gençliğin Rolü

Halil İbrahim Uzun

Tabiat ile insan arasındaki ilişki; sadece bu ilişkinin kurulduğu; zamanla ve mekânla sınırlı değildir. Belli bir zamanda ve mekânda gerçekleşen her türlü eylem sonuçları itibari ile farklı bir zamanda ve farklı bir mekânda ilişkiye dahil olan ve olmayan canlı, cansız birçok varlığı etkileyebilmektedir. Son yılların en önemli politik nesnesi haline getirilen çevre tahribatı konusu ise dünyaya hükmetme amacına matuf iktisat tanımının ve diğer önemli bir konu olarak üretim kültürünün türevidir. Çevre konusunun tüm veçhelerinde

ortaya konulan temel problemin tüketim olduğu iddiası ise asıl problemin ıskalanması anlamına gelmektedir. İfade edildiği gibi ana sorunun tüketimi tetikleyen bir üretim anlayışı olduğu görülmektedir. Çevre tahribatının olumsuz etkilerinin özellikle gerçekleştiği zamandan ötesini hesaplandıran çok daha farklı olarak etkilemesi ve çevre tahribatının esas kaynağı olan üretim kültürünün en büyük müşterisinin genç kuşaklar olduğu yargısı; çevre konusunun gençlik bağlamında irdelenmesini zaruri kılmaktadır.

İnsanlık, tarihi boyunca tabiat ile ilişkisi kurmuş dolayısı ile çevreye olumlu ya da olumsuz birçok etkide bulunmuştur. Ancak 15. yüzyıldan itibaren aydınlanma sürecinin bir sonucu olarak çevrenin kendi kendini yenileyebilme/düzenleyebilme kapasitesinin aşımı neticesinde söz konusu olumsuz etkiler görünür hale gelmeye başlamıştır. Aydınlanma sürecinde tabiatın bozulabilir dolayısı ile tamir edilebilir büyük bir makine olarak kabul edilmesi, mutlak objektif bakış açısı ile yorumlanan mekanikçi felsefenin toplum katmanlarında kabul görmesi çevre tahribatını da derinleştirmiştir (Özel-2007). İlkçağ filozoflarının tabiatı anlama ve anlamlandırma üzerine bina ettikleri düşüncelerinin aksine dünyaya hakimiyet kurma üzerine kurulan düşünce sistemi ve kilisenin dünya ve tabiat tasavvuruna kesin sınırlar koyan hakimiyet alanının daralması sonuç olarak olağanüstü bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin yaşanmasıyla sonuçlanmıştır. 17. yüzyıla gelindiğinde dünyaya hükmeden milletlerin dinlerinin evrendeki iddiasını kaybetmesi ile doğal düzene dair bilgi yerini ahlaki ve hukuki kısıtlamaların ortadan kaldırıldığı yeni bilim paradigmasına bırakmış, herkesin kendi iç dünyasının bir yansıması olarak katıldığı bu süreç aynı zamanda felsefe

disiplini altında tabiat kavrayışını da beslemiştir. Nitekim insana “üstün varlık” sıfatını atfeden, tabiatı insanlığın hizmetine verilmiş bir nesne ve insanlığı yeryüzünün sahibi olarak gören dünya görüşünün gerçekleştirdiği endüstri devrimi kaynakların sömürülmesine, ölçsüz hammadde tüketimine ve doğal kaynakların kendini yenileme zincirinin bozulmasına neden olmuştur. Bu üretim süreci toprağın, havanın ve suyun hızla kirletilmesine yol açmıştır (Gökberk, 1980).

Antroposentrik anlayış “kıt kaynaklar sınırsız ihtiyaçlar” tanımlaması ile insanın ihtiyaçlarını öncelemektedir ancak “ihtiyaç” kavramı da manipülasyona uğratılmaktadır. Halbuki sınırsız olan ihtiyaçlar değil insanın arzulardır (Botzler & Armstrong, 1998) Üretim mekanizmasının tüketimi tetiklemek için kullandığı en önemli argüman arzulardır. Ürün pazarlamasında kullanılan bütün argümanlar büyük çoğunluğu gençler olan dinamik bir kitlenin arzularını uyarmak üzerine kurgulanmaktadır. Hedonizm başta olmak üzere arzuların tatminine yönelik “American Dream” örneğinde olduğu gibi yeni bir ekonomik ve toplumsal bir düzen inşa edilmiştir. Bu yapıda insanın temel gayesi tabiatı kontrol altına almaktır ve bu gayeye ulaşmak için tabiatı ve diğer insanları sömürmek olağan hale gelmiştir (Uzun, 2021)

Çevre duyarlılığına yönelik olarak yaygınca kullanılan ekosentrik yaklaşım ise çevreyi merkeze alan, bir simülasyon evreninde tabiatın unsurlarının simülarklarını üreterek aslını donuklaştırmakta, tabiatı salt bir izlenice haline getirmektedir. Dolayısıyla antroposentrik yaklaşıma alternatif olarak üretilmiş bir dünya görüşüdür ve bu açıdan çözüm olması mümkün gözükmemektedir. (Uzun, 2021)

Tabiatta yaşanan ekolojik kriz insana tabiatın büyük ahenginin ve ilahi var oluşu hatırlatmak gibi yeni bir fırsat da sunmaktadır. Ekolojik krizin başlangıç adresi olarak Batı ve aydınlanma süreci gösterilse de tahribatı gerçekleştirenler kadar tahribatı izleyenlerin de büyük payı bulunmaktadır. Halbuki daha önce de ifade edildiği gibi tahribatın sonuçları sadece tahribatı gerçekleştirenleri ve tahribatın gerçekleştiği yeri ilgilendirmemekte küresel bir etki oluşturmaktadır. (Nasr, 1995)

Çevre konusunda küresel etkiler 1970'lerde görülmekle birlikte küresel anlamda ilk somut adımların 1992'de BM Rio de Janeiro Çevre ve Kalkınma Konferansı'yla birlikte atıldığı söylenebilir. Bu konferansta kabul edilen ilkelerin 21'si özellikle gençliğe yöneliktir. "Herkes daha iyi bir gelecek sağlamak ve sürdürülebilir kalkınmayı başarabilmek için dünya gençliğinin yaratıcılığı, idealleri ve cesareti global bir sorumluluğu paylaşmaları yönünden kanallize edilmelidir" şeklinde ifade edilen ilke gençlik özelinde olumlu hususiyetlere temas etmekte ve gençlerde global bir sorumluluk talep edilmektedir. Hazırlanan belgenin 25. bölümünde ise gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımının zorunluğu üzerinde durulmaktadır.

Çevre ile ilgili bir dizi risk ve tehlikenin gençlere daha önceki nesillerden miras kalmıştır ve gençler tahrip edilmiş bir çevre ile diğer nesillerle mukayese edildiğinde daha uzun süre yaşamak zorunda kalmaktadır. Çevre hassasiyetinin somutlaşmasının 1992 yılı gibi erken bir döneme tekabül etmesi ise gençleri tahribattan dolayı daha fazla etkilemekle birlikte sorumluluk alma konusunda da daha fazla zorlamaktadır. İnsani refah ölçütlerinin değişmesi, yaşam

beklentisinin artması, bebek ölümlerinin azalması ve dünya nüfusunun temiz içme suyuna erişim oranının artması ise çevreye olan ilginin artmasının diğer nedenleri olarak gösterilmektedir.

Dünya nüfusunun büyük bir bölümünü gençler oluşturmaktadır. Ancak dünya geneline bakıldığında çevresel risklere karşı en büyük stresi gençler yaşarken temiz ve güvenilir suya erişim gibi mevcut sorunlara karşı da en savunmasız grubu oluşturmaktadır. Ayrıca, gençlerin, çevreyi ilgilendiren mevcut kararların sonuçlarıyla, yaşlılarından daha uzun süre karşı karşıya kalmak zorunda oldukları ve bunun da farkında oldukları söylenebilir. Gelecek nesiller, karar vericilerin kaynakların tükenmesi, biyolojik çeşitlilik kaybı, uzun ömürlü radyoaktif atıklar gibi endişeleri göz önüne alma düzeylerinden etkileneceklerdir. Gelecek nesillerin endişelerinin temsiliyetinin mevcut politika oluşturma bağlamında zor olacağı iddia edilmektedir. Ancak gençlerin bir seçmen kitlesi olarak etkisini uzun süre hissettirecek olması da siyaset mekanizması için uzun vadeli çevre yönelik olumlu kararların alınması konusunda zorlayıcı olabilecektir. (UN, 2003)

Gençleri aşırı tüketimle karakterize edilmiş bir yaşam tarzına çekmeye çalışan üretim mekanizmaları ile mücadele konusunda da gençlerin yüksek bilince sahip olması gerekmektedir. “Çevre Dostu” gibi “yeşil yıkama” veya “yeşil sabunlama” olarak kavramsallaştırılabilecek bir reklam yöntemlerine karşı gençlerin bilinç kazanması hayatidir.

Salt reklamlara sırt çevirmek bir tarafa üretim mekanizmalarının çevreye baskıları konusunda şeffaf olmaya yönlendirmek, bu konuda sorgulamak da önemli bir sivil çaba olarak görülebilecektir. Bu durum nihayetinde kirlетici şirketlerin tüm kurumsal stratejilerini yeniden düşünmelerine neden olabilir.

Gençler çevre tahribatının görüldüğü dolayısı ile çözüm yollarının aranmadığı ve ortaya konmadığı geçmiş nesillerden farklı olarak tahribatın tüm şiddeti ile hissedildiği ve sorunların bir şekilde çözüldüğü, çözülmeye çalışıldığı bir dünyada yaşamaktadırlar. Gençlerde yerleşik anti-ekolojik bir düşünme ve davranış biçiminin olmaması tahribata karşı yeni fikirler üretmeleri ve farklı bakış açıları geliştirebilmeleri için büyük bir fırsattır. Hayatın her alanının ticarileşmesi gençleri de etkilemektedir.

Ayrıca, insanları tüketim kararlarının çevresel etkilerinden giderek uzaklaştıran teknolojiler küreselleşme ile birlikte büyümekte, çevre bilincine engel teşkil etmektedir. Çevre hakkında daha güçlü bir bilince sahip olmaları ve uzun vadeli sürdürülebilirlikte daha büyük bir paya sahip olmaları hasebi ile çevre gençlerin katılımcı olması gereken bir alandır. (UN, 2003)

Çevre sorunları, bugün ve önümüzdeki on yıllar boyunca dikkat edilmesi gereken en derin ve karmaşık sorunlar olarak görülmektedir. Farkındalığın en kolay elde edilebileceği yerin yeni nesiller olacağı kabulü ile gençliğin rolünün merkezi olduğu görülmektedir. Bütün dünyada yeşiller partisi örneğinde de görülebileceği gibi çevre konusunda siyasi aktivizm yükselmektedir. Tabiat algısının hem ilahi bir emanet hem de gelecek nesillerin emaneti bilinci ile doğru kurgulanması şartı ile özellikle Türkiye gibi genç zenginliğe sahip ülkelerde gençler yeni aktivizm biçimleri geliştirmek ve çevre meselelerine yeni enerjiler ve bakış açıları getirmek için iyi bir konumda durmaktadır. (UN, 2003)

KAYNAKÇA

Gökberk, M. (1980). Felsefe Tarihi. Remzi Kitapevi Yayınları.

Nasr, S. H. (1995). Bir Kutsal Bilim İhtiyacı. (S. Yalçın, Ed.). İstanbul: İnsan Yayınları.

Özel, M. (2007). Çağımız Çevre Sorunlarının Düşünsel Temelleri Üzerine Bir Yaklaşım. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9(1), 207-226.

Uzun, H.İ. (2021). Milli Görüş ve Adil Düzen Bağlamında Çevre Söylemi. Türk Siyasi Hayatında Milli Görüş Hareketi ve NECMETTİN ERBAKAN. NEU Yayınları. 1, 109-124.

UN (2003). Youth and the Environment. World YOUTH Report. <https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/ch05.pdf>

İSDAM
DÜŞÜNCE
DERGİSİ

Yıl 1 | Sayı 2 | 2021